

ΚΟΝΙΤΣΑ

112. ΣΕΠΤΕΜΒΡΗΣ - ΟΚΤΩΒΡΗΣ 2003

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΟΡΓΑΝΟ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΒΟΛΗΣ ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΤΡΙΤΗ ΤΕΥΧΟΣ 112 €1,5

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

	Σελ.
Τότε και τώρα..., Σ.Τ.	321
Μέρες του 1950, Γ. Λυμπερόπουλου	323
Τα θαύματα, Ν. Ρεμπέλη	335
Ο πανηγυρικός της 28ης Οκτωβρίου, Δ. Ντάφλη	337
Πορεία Γενναίων, Β. Αρχιμανδρίτη	345
Προεκλογικές συγκεντρώσεις, Ν. Ρεμπέλη	349
Η θανατική ποινή στην Αρχ. Ελλάδα, Γ. Πολίτη	351
Τοπίο ήχων, Ειρ. Κίτσιου	355
Η Κόνιτσα και τα μαστοροχώρια, Β. Βουρδούκα	358
Ιταλός βοτανολόγος στο Σμόλικα, Χ. Γκούτου	359
Εγκώμιο στους μαστόρους, Σ. Μπάρμπα	364
Δροσοπηγιώτικοι απόηχοι, Ν. Δημητρούλη	365
Πολιτιστ. Σύλλογος "ΡΙΖΕΣ", Α. Χατζηφραιμίδη	374
Αμύθητα χέρια και ο χειμώνας, Ειρ. Κίτσιου	379
Σύνδεση Κοινωνικοπνευματικής ζωής Κόνιτσας με Γιάννινα, Γ.Λ.	381
Διήγημα του Σχολάρχη Παπακώστα, Χ. Γκούτου	383
Με τον Ορειβατικό, Γ.Λ.	385
Επιστολή, Γ. Νούτσου	386
Στη μνήμη Αγ. Βαρβάρας, Σπ. Ξεινού	387
Δραστηριότητες Εξωρ. Συλλόγου	389
Ποίηση, Σπ. Γ - Α.Κ.	391
Σχόλια - Ειδήσεις - Κοινωνικά	392
Νεκρολογία Κ.Γ.Κ.	397

Φωτ. Π. Τουφίδης

**Εκδίδεται από Συντακτική
Επιτροπή**

**Ανδρέου Ηλίας
Ζώτος Θεόφιλος
Τουφίδης Σωτήρης
Τσιάγκης Ίκαρος**

**Υπεύθυνος σύμφωνα
με το νόμο:
Σωτη. Τουφίδης**

**Κόνιτσα 44.100
Τηλ. 26550 22464-22212
Fax: 26550 22464**

**Γραφικές Τέχνες
ΘΕΟΔΩΡΙΔΗ**

Γαριβάλδη 10, 45221 Ιωάννινα
Τηλ.-Fax: 0651 - 77358

**Ετήσια συνδρομή: Εσωτερικού 7 €
Εξωτερικού, Δολ. USA 25 Αυστραλία 30
Αλληλογραφία - Συνδρομές - Εμβάσματα
στον υπεύθυνο του περιοδικού Σ. Τουφίδη
ή στο Βιβλιοπωλείο "ΕΛΕΓΕΙΟ" Θ. Ζώτου, Κόνιτσα**

Τότε και τώρα...

Με λαμπρότητα γιορτάστηκε κι εφέτος η επέτειος του παλλαϊκού "ΟΧΙ" στην εισβολή των σιδερόφρακτων μερραρχιών του δικτάτορα Μουσολίνι στις 28 Οκτώβρη του 1940.

Εξήντα τρία χρόνια πέρασαν από την ιστορική εκείνη μέρα.

Τότε, οι παππούδες και οι πατεράδες μας, καταπιεσμένοι από το βάρος της δικτατορίας του Μεταξά και του Μανιαδάκη, όρμησαν αδελφωμένοι και κατατρόπωσαν τους εισβολείς.

Λίγο αργότερα άλλοι εισβολείς πάνοπλοι, οι Ναζί του Χίτλερ, έβαλαν τη χώρα μας στα δεσμά της κατοχής.

Κάψιμο χωριών, εκτελέσεις αθώων, φοβερή πείνα, που αποδεκάτιζε πόλεις και χωριά, δεν μπόρεσαν να γονατίσουν τον αδούλωτο λαό μας. Άνδρες και γυναίκες μικροί και μεγάλοι οργανώθηκαν και αντιμετώπισαν τον εχθρό με αυτοθυσία παραμερίζοντας το ατομικό συμφέρον. Έτσι δημιούργησαν το μεγάλο θαύμα, το Έπος της Εθνικής Αντίστασης.

Αυτά γίνονταν τότε...

Τώρα τί κάνουμε εμείς οι νεοέλληνες; Εφαρμόζουμε στην πράξη αυτά που μας κληροδότησαν οι πατεράδες μας;

Ας δούμε τι είπε ο πρόεδρος της Δημοκρατίας με την ευκαιρία της Εθν. γιορτής στη Θεσσαλονίκη.

Αναφερόμενος στο πατριωτικό φρόνημα των Ελλήνων, ο κ. Στεφανόπου-

λος είπε πως πραγματικός πατριώτης είναι σήμερα όποιος ενεργεί καθημερινά και ευσυνείδητα στον τομέα όπου ετάχθη, υπέρ του γενικού καλού και οφέλους. Λογίζεται ως καλός πατριώτης ο δάσκαλος που ενδιαφέρεται για τη μετάδοση της γνώσης στους μαθητές του, δεν αξίζει όμως την τιμή ο πανεπιστημιακός που δεν παρουσιάζεται στις αίθουσες.

"Δεν είναι πατριώτης ο υπάλληλος του Δημοσίου που δεν σέβεται και δεν υπηρετεί τους πολίτες, που δεν λογαριάζει το δημόσιο χρήμα που διαχειρίζεται αυτός που τις ώρες της υπηρεσίας του δεν τις αφιερώνει στις υποχρώσεις του, αλλά στις προσωπικές ενασχολήσεις και συμφέροντα. Ούτε ο κερδοσκοπός έμπορος και κάθε άλλος, και είναι πολλοί, που επιδιώκουν τον αθέμιτο πλουτισμό.

Ούτε λόγος, βέβαια για πατριωτισμό και τιμή για όσους παραβαίνουν τον νόμο και παραβιάζουν τη συνείδησή τους ζητώντας και λαμβάνοντας ωφελήματα που δεν δικαιούνται", είπε ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας. Χαρακτήρισε όλους τους παραπάνω "κακούς Έλληνες, κακούς πατριώτες, στους οποίους πρέπει να καταλογίσουμε βαριά ευθύνη για πολλά δεινά και αδικαιολόγητες καθυστερήσεις που βαραίνουν τη χώρα".

Ο κ. Στεφανόπουλος έκανε λόγο για "αδηφάγα παράσιτα του δημόσιου

πλούτου”.

Νομίζουμε ότι ο κάθε λογικός άνθρωπος θα συμφωνήσει απόλυτα με τον Πρόεδρο.

Πού είναι σήμερα ο πατριωτισμός των νεοελλήνων; Δεν είναι ανάγκη να βρισκόμαστε σε πόλεμο για να δείξουμε τον πατριωτισμό μας. Ο πατριωτισμός είναι στάση ζωής και η καθημερινή πρακτική είναι που προσδιορίζει ποιός πραγματικά δικαιούται να φέρει τον τίτλο του πατριώτη και ποιός μόνο τον καπηλεύεται”.

Δυστυχώς σήμερα τα ιδανικά ξεθώριασαν, η ηθική έγινε ελαστική και πολλές λέξεις έχουν χάσει το νόημά τους, αφού ο καλός χαρακτηρίζεται κοροΐδο και ο καταφερτζής κομπινადόρος, έξυπνος.

Ο βιομήχανος δεν βλέπει τίποτ’ άλλο από το κέρδος, ο γιατρός δεν λέει όχι στο “φακελάκι” και πολλές φορές το απαιτεί (βέβαια υπάρχουν και οι εξαιρέσεις), ο υπάλληλος δεν κάνει σωστά τη δουλειά του ως υπηρέτης του συνόλου, ο επαγγελματίας δεν είναι συνεπής, ο εργολάβος πλουτίζει εις βάρος της ποιότητας του έργου, άρα ζημιώνει το Σύνολο κ.ο.κ.

Εργασία - Παιδεία - Υγεία οι τρεις βασικοί τομείς της κοινωνικής ζωής κωλαίνουν κι ενώ θάπρεπε όλοι να δοκιμάσουμε τον πατριωτισμό μας για μια καλύτερη κοινωνία, περί άλλων τυρβάζουμε.

Θέλουμε να κυκλοφορούμε με μερσεντές και οι άλλοι ας πεινάνε.

Ασχολούμαστε με τα καμώματα κάποιας βεντέτας που μας προβάλλουν τα αποχαυνωτικά κανάλια ή θα τα κάνουμε “γυαλιά καρφιά” για το τόπι στο γήπεδο. Και κάτι άλλο που προέκυψε τελευταία με το κράτημα της σημαίας στην παρέλαση από κάποιον αριστούχο αλλοδαπό μαθητή. “Διαρρυγνύουν τα ιμάτιά τους” μερικοί και υψώνουν κούφιες πατριωτικές κορώνες, λες κι αυτό θα κρίνει τον πατριωτισμό μας. Λησμονούμε ότι και κάποιοι δοσίλογοι ταγματασφαλίτες στην κατοχή κρατώντας τη σημαία διέπραξαν φοβερά εγκλήματα κατά των Ελλήνων πατριωτών ενώ κάποιοι φιλέλληνες στους πατριωτικούς μας αγώνες έδωσαν και τη ζωή τους για την ελληνική σημαία...

Ας ακούσουμε λοιπόν την προτροπή του αγαπητού μας Προέδρου, αν θέλουμε να είμαστε πραγματικοί πατριώτες.

Η εθνική μας επέτειος της 28ης Οκτώβρη ας μας νουθετήσει να βαδίσουμε στα χνάρια εκείνης της ηρωικής γενιάς που έκανε πράξη το παράγγελμα του Μακρυγιάννη “είμαστε εις το ΕΜΕΙΣ, όχι στο ΕΓΩ”.

Έτσι αποκτά και η μεγάλη γιορτή το πραγματικό της νόημα.

Σ.Τ.

ΜΕΡΕΣ ΤΟΥ 1950

ΤΟΥ ΓΙΑΝΝΗ ΛΥΜΠΕΡΟΠΟΥΛΟΥ

Είχα να πάω στην Κόνιτσα από το Δημοψήφισμα του 1946. Οι δρόμοι ήταν κλεισμένοι και για να μπω έπρεπε να περάσω πρώτα απ' την Ασφάλεια, για άδεια εισόδου στην Επιτηρούμενη Παραμεθόρια ζώνη.

Το τελευταίο σημείο που μπορούσα να φτάσω χωρίς άδεια, ήταν το Καλπάκι. Εκεί γίνονταν το ξεκαθάρισμα.

Στήν Ασφάλεια βέβαια σε κοιπούσανε από τήν κορφή ως τα νύχια, μ' ένα βλέμμα πού καταλάβαινες ότι απορούσανε μάλλον, γιατί είσαι ακόμα έξω και δεν είχε βρεθεί ένας τρόπος να βρίσκεσαι και συ σε κάποια φυλακή ή έναν τόπο εξορίας.

Όσο κι αν το ήθελα να πάω στο σπίτι μου, στους δικούς μου, δέν το διακινδύνευα. Προτιμούσα να περνάω από το καφενείο το Νέο στην Ομόνοια να βρίσκω κάποιον πατριώτη, νά τα λέμε καί να μου περνάει ο καημός. Κατά τα άλλα αλληλογραφούσαμε με τη μάνα μου, τον πατέρα μου και πέρναγε ο καιρός.

Όσπου πήγα φαντάρος. Εκεί έγινε το κατήρι της Ασφάλειας καί με πήγανε στο Μακρονήσι. Λέω της Ασφάλειας, αλλά μέσα μου σκέφτουμαι ότι η Ασφάλεια έρχονταν δεύτερη", Πρώτη στην επιθυμία να με στείλουν εξορία, ήταν η Επιτροπή πού συνεδρίαζε στην Κόνιτσα και αποτελούνταν από συμπατριώτες καί φίλους μου, πού καθώς είδα κάποτε στα Πρακτικά των συνεδριάσεών τους, με είχανε στολίσει γιά τα καλά. Καί στυγερό δολοφόνο με βάφτισαν. Και εγκληματία με είπαν. Και αμετανόητος κομμουνιστής ήσαν βέβαιοι ότι είμαι Καί έτοιμος ν' ανεβώ για συμμορίτησσο βουνό ήμουν, κατά την απλοϊκή τους λογική. Είχαν εξαντλήσει πάνω σε μένα, όλες τις ιδιότητες και τα επίθετα, πού κείνη την εποχή ήταν της μόδας.

Οι πικρές εκείνες μέρες του Μακρονησιού, πέρασαν ύστερα από δύομισή χρόνια απόγνωσης, ταλαιπωρίας κι εξάντλησης. Είδα πάνω σ' αυτό το ξερονήσι του Διαβόλου, μέ τα ίδια μου τα μάτια και γεύτηκα με το ίδιο μου το σώμα, στα έσχατα όρια την απανθρωπιά καί την αγριότητα... Καί κει έμαθα με σπαραγμό ψυχής για αδικοσκοτωμένους καί καταστροφές μέσα στην Κόνιτσα, τα Χριστούγεννα του σαράντα εφτά. Τήν εκτέλεση στα Γιάννενα των τέσσαρων νέων παιδιών, συμπατριωτών μου, ανάμεσα στους οποίους ήταν κι ο Τάσος Μιχάλης, ο γλυκός κι αξέχαστος τροβαδούρος της Κόνιτσας, που τό τραγούδι του "Ξανάρθα πάλι,/ μέ μια κιθάρα/ γλυκά τραγούδια/σάν πρώτα να σου πω. -Ζωή καινούρια/νά ξαναρχίσω/ μαζί σου πάλι/πού τόσο σ' αγαπώ "αντηχεί ακόμα στα αυτιά μου.

Μαύρα χρόνια το 47, το 48 και το 49. Δύσκολα. Με πολύ αίμα και ποθλά δά-

κρυα. Σκληρά κι ανελέητα χρόνια για όλους μας.

Έτσι όταν το χίλια έννιακόσια πενήντα προκηρύχθηκαν για το Μάρτη βουλευτικές εκλογές ζήτησα να πάω δικαστικός αντιπρόσωπος σε στρατιωτικό εκλογικό τμήμα κοντά στα Γιάννενα. Σ' ένα τέτοιο τμήμα ενώ έφτανα κοντά στον τόπο μου, που η εντοπιότητά μου το απέκλειε στα πολιτικά, θάχα και το λεύθερο να κινούμαι στην ελεγχόμενη περιοχή, χωρίς άδεια εισόδου.

Με στείλανε λοιπόν, στο στρατιωτικό εκλογικό τμήμα του Λόχου της Μπαλτούμας, όπου έφτασα την παραμονή, Σάββατο μεσημέρι, με το Λεωφορείο της συγκοινωνίας πού πήγαινε στο Μέτσοβο.

Οι αξιωματικοί, δυό-τρεις πού ήταν στα γραφεία, μέ δέχτηκαν με καλοσύνη και ευγένεια. Άλλωστε, βάραινε πολύ σ' αυτούς, τό γεγονός ότι ερχόμουνα απ' τήν Αθήνα. Τα' είχανε όλα έτοιμα. Χαρτιά, μελάνια, γραφείο, κάλπη. Ακόμα και το κρεβάτι πού θα κοιμόμουνα. Φώναξαν κι ένα φαντάρο από τό Προσήλιο, δάσκαλο πού θάκανε το γραμματέα, και μου τον "παρέδωσαν" να συνεργαστώ μαζί του. "Για ό,τι θέλω". Και την ώρα του φαγητού με τραπέζωσαν δίπλα τους.

Ο υπολοχαγός, μόνιμος πού έκανε και τον Διοικητή του Λόχου, ήταν Θεσσαλός. Οι άλλοι όλοι στο τραπέζι, ήσαν ηπειρώτες. Κανένας όμως απ' τήν περιοχή της Κόνιτσας. Αλλά και μένα δε ρώτησε κανένας για την καταγωγή μου. Είχαν φαίνεται διαταγή να μην ξανοίγονται στο Δικαστικό Αντιπρόσωπο και προ παντός να μην κάνουν μαζί του, συζητήσεις με θέματα πολιτικά.

Από τις εφημερίδες, τά περιοδικά και τα βιβλία πού ήταν σκορπισμένα από δώ κι από κεί, μέσα στο εκλογικό κέντρο, και τα οποία παρακάλεσα το Γραμματέα να τα μαζέψει, να μη φαίνονται, κατάλαβα ότι εκεί μέσα όλοι τους ήταν ή έκαναν ότι ήταν ακροδεξιοί.

Ο Λοχαγός, αμέσως μετά το φαγητό, θά πήγαινε βόλτα και επιθεώρηση και ζήτησε αν ήθελα να πάω και γώ Να δω τα μέρη. " Προφασίστηκα πως θά ήθελα να ξαπλώσω, χτές το Λεωφορείο απ' τήν Αθήνα 'με είχε ξεθεώσει. Δέκα ώρες ταξίδι, δεν είναι και λίγο. Αύριο... όπως νάχει το πράμα, θά ξυπνήσουμε πρωί, θάχουμε δουλειά. Γραψίματα. Μπορεί να προκύψουνε και θέματα

- Όχι μου λέει. Όλα είναι κανονισμένα μέχρι τελευταία λεπτομέρεια.

Στίς δώδεκα το μεσημέρι θά σκολάσετε. Οπλίτες είναι εδώ. Φασαρίες δε θάχουμε... Μείνετε ήσυχος.

Μάρτης και βραδιάζει γρήγορα. Πολύ δε περισσότερο, εκεί στη Μπαλτούμα, που είναι τοπίο πνιγμένο γύρω-γύρω από βουνά πανύψηλα. Ο δάσκαλος, όταν ξύπνησα, κατά τις τέσσερες τα απόγευμα, ήταν εκεί απέικο κάθονταν στο υπόστεγο από κάτω. Και μόλις με είδε, έτρεξε να με χαιρετήσει στρατιωτικά, κρατώντας στο αριστερό του χέρι ένα τεράστιο κιάπι.

- Ξέρετε μου λέει, ο καθένας θα ψηφίσει τους υποψήφιους του νομού της κα-

ταγωγής του. Ψηφοδέλτια έχουμε για όλους. Μας λείπουν όμως τα ψηφοδέλτια του Νομού Αχαΐας, απ' όπου κατάγονται δυο οπλίτες. Και τα δικά σας. Εσείς πού θα ψηφίσετε?

Έκανα πως σκέφτομαι, καί τον ρωτώ.

-Τί λέει ο εκλογικός νόμος για τον Δικαστικό Αντιπρόσωπο, πού ψηφίζει;

-Εσείς έχετε τīs οδηγίες.... Νομίζω καί σεις στο Νομό της καταγωγής σας.

- Ας το δούμε καλύτερα.

Μπαίνω μέσα. Βρίσκω τīs οδηγίες πού μας είχαν δώσει στην Αθήνα. Καθόμαστε δίπλα-δίπλα με το Δάσκαλο καί κάτω από το φως μιας λάμπας πετρελαίου βρίσκουμε τīs λύσεις στα προβλήματα. Εγώ θα ψήφισα τους υποψήφιους του Νομού όπου υπάγεται το εκλογικό τμήμα, δηλαδή του Νομού Ιωαννίνων καί οι οπλίτες από την Αχαΐά, θα συμπλήρωναν δυο λευκά ψηφοδέλτια, μέ τόνομα του Συνδυασμού της προτίμησής τους.

Φαίνεται όμως ότι ο Δάσκαλος, σα Σαρακατσάνος πού ήτανε.. ήτανε καί πο- νηρός. Τό πήγαινε αλλού.

- Αν δεν ήτανε έτσι ο Νόμος, πού θα ψηφίζατε?

- Πού άλλού; στην Αθήνα, τού λέω Εκεί έχω τα εκλογικά μου δικαιώματα.

-Ωστε λοιπόν είσθε Αθηναίος.!... τότε τί λένε....

- Τί λένε; τού λέω.

- Τίποτα, τίποτα μου λέει. Κι άλλαξε κουβέντα. Αύριο θαρχίσουμε στις εφτά καί μισή. Εγώ θάμαι δώ από τīs εφτά.

Η ψηφοφορία δεν σταμάτησε σίς δώδεκα το μεσημέρι όπως είπε ο Διοικητής. Τράβηξε μέχρι τīs έξι το βράδυ. Γιατί υπήρχαν και διμοιρίες του Στρατού απομακρυσμένες. Πήγαιναν οι αντικαταστάτες καί φεύγανε αυτές.

Η ψηφοφορία πήγε ρολόι. Μια δυο φορές πού βγήκα από το Εκλογικό Τμήμα για να ξεμουδιάσω, είδα απέξω κάποιο ανακάτεμα. Δεν υποψιάστηκα όμως τίποτα. Ήταν η πρώτη φορά στη ζωή μου πού πήγαινα δικαστικός αντιπρόσωπος. Καί είχα την ευθύνη της διεξαγωγής των εκλογών σε τμήμα.

Πριν κλείσουμε την κάλπη με το Δάσκαλο κι έναν άλλο αξιωματικό, που παρίστανε την Επιτροπή, ψήφισε κι ο Δικαστικός Αντιπρόσωπος...

Σίς εξήμισυ άρχισε η διαλογή.

Ψηφίσαντες διακόσιοι είκοσι δύο. Ανοίξαμε καταλόγους για οχτώ περιφέρειες. Τα πράγματα δεν ήταν καί τόσο εύκολα. Ο Δάσκαλος ήταν λεπτολόγος και τελειομανής. Κι εγώ δεν ήξερα και πολλά πράγματα. Επί πλέον δεν είχαμε αρκετό φως. Δυο λάμπες πετρελαίου δεν έφταναν και μας κούραζαν αφάνταστα.

Οι αξιωματικοί πού όσο γίνονταν η ψηφοφορία έδειχναν ιδιαίτερο ένδιαφέρον, μέ τα πρώτα αποτελέσματα, αποσύρθηκαν. Πήγανε σ' άλλο κτίριο, δίπλα στο ποτάμι καί μας άφησαν μόνους. Τελειώσαμε τη διαλογή. Γράψαμε τα Πρα-

κτικά. Κάναμε τα τηλεφωνήματά μας στο Πρωτοδικείο-Νομαρχία. Σφραγίσαμε τους φακέλους χωριστά και όλα τ' άλλα σένα δέμα, το πήρα εγώ και μ' ένα σάβτουις στο χέρι, πήγα για ύπνο.

Ξύπνησα από το σκούνημα ενός ανθυπολοχαγού. Ήταν ακόμα νωρίς. -Πάμε να φύγουμε μου λέει. Θα σας πάω στα Γιάννενα.

Δε μου άρεσε το ύφος του. Η μόνη δικαιολογία θάταν ότι ήταν κι αυτός αγουροξυπνημένος. Κι ίσως έκανε τη δουλειά της μεταφοράς μου στα Γιάννενα με το ζόρι.

Ετοιμάστηκα στα γρήγορα. Πήρα το δέμα, μπήκα στο τζίπ που με περίμενε και τραβήξαμε τον ανήφορο, για τα Γιάννενα. Έκανε κρύο. Έπεφτε χιονόνερο, και με το τζίπ η προστασία μας ήταν κάτω από τό μηδέν. Εκείνο που μούκανε εντύπωση ήταν ότι, κανένας από τους αξιωματικούς που χτες και προχτές ήταν μαζί μου όλο ευγένεια και καλή διάθεση, δε φάνηκε να με αποχαιρετήσει. Ούτε κι ο Δάσκαλος, πούθελε να του υπογράψω κάποιο χαρτί για να πάρει την αποζημίωση του Γραμματέα, έδωσε σημεία ζωής.

Ήθελα, να μάθω από τον ανθυπολοχαγό που με πήγαινε στα Γιάννενα, που οφείλονταν όλη αυτή η παγωμάρα. Μήπως έγινε τίποτα. Μήπως τους δυσαρέστησαν τα αποτελέσματα. Δέν τολμούσα όμως να πω τίποτα, όπως τον έβλεπα μουτρωμένο, κι ανεβαίναμε ένα δρόμο που ήταν ...θεός φυλάξοι.

Τελικά ο ίδιος έσπασε τον πάγο.

- Δεν είστε απ' τήν Κόνιτσα; μου λέει

- Νάι, βέβαια, τού λέω.

- Τότε γιατί το κρύψατε;

- Δεν τόκρυψα, ποιός είπε τέτοιο πράμα;

- Δεν είπατε τίποτα.

- Τι έπρεπε να πώ; Κανένας δε με ρώτησε.

- Στο Λόχο έγινε ολόκληρη μάχη. Ο ανθυπολοχαγός του δεύτερου γραφείου έστειλε στην Αθήνα σήμα για να μάθει. Τελικά βέβαια όλα τα στοιχεία σας τα ξέραμε από χτες το απόγευμα.

- Και γιατί όλη αυτή η ιστορία; Τί ήταν αυτό που σας έκοβε; Γιατί δε με ρωτήσανε ευθέως

- Ξέρω και γώ. Τάχανε χάσει. Φοβόντανε μη χαλάσετε τον τραχανά.

- Δηλαδή αυτό τί σημαίνει;

Σταμάτησε τη συζήτηση και με κοίταξε στα μάτια. Πέρασαν καμπόσα λεφτά έτσι.

- Δεν καταλαβαίνετε μου λέει;

- Όχι του λέω. Τί συμβαίνει;

- Με συγχωρείτε, μου λέει. Σάς είχα για πιο έξυπνο, πίο περπατημένο δηλαδή.

- Δεν ξέρω τι "εννοείς";
 Κουνούσε το κεφάλι του γιά καρπόση ώρα. Κι έκανε γκριμάτσες απορίας.
 Φτιάσαμε στο Δρίσκο καί σε λίγο αντικρίσαμε τα Γιάννενα μέσ στό φιλόβροχο.
 Τη λίμνη κάτω γαλήνια. Πέρα, την Κυρα Φροσύνη καί το Τζαμί του Ασλάν πα-
 σά. Όλα σε μιαν αρμονία τέλεια γραμμών, όγκων, τόνων, αναλλοίωτα για χρό-
 νια. Μια ζωή αυτό το τοπίο δούλευε μέσα μου συναισθηματικά καί ανέβαζε κάθε
 φορά τον πυρετό της φαντασίας μου για τον τόπο που τόσο αγαπούσα, καί στον
 οποίο ξαναγύριζα όταν ένωθα χαμένος. Γιά τον τόπο μου.!

Ο Ανθυπολοχαγός παράμενε σιωπηλός. Προχωρούσαμε κι αρχίσαμε να παίρ-
 νουμε τον κατήφορο. Σέ ένα άπλωμα, κάτω απ' τίς Λιγγιάδες, ο Ανθυπολοχαγός
 σταμάτησε. Τον ρώτησα αν κουράστηκε, νά σταματήσουμε.

- Όχι μου λέει. Δεν κοιμήθηκα χτες το βράδυ.
 - Είχες υπηρεσία;
 - Όχι, μου λέει. Αγανάκτηση μεγάλη είχα. Δεν ήθελα να το πω σε κανέναν,
 αλλά επειδή ξέρω θα σου το πω, γιά να ξεσκάσω.

Κοίταξε γύρω-γύρω από το ιζίπ. Καί συνέχισε
 - Πώς σάς φάνηκαν τ' αποτελέσματα στο λόχο; μού λέει.
 - Ποτέ μου δεν τα φανταζόμουνα έτσι. Δεξιά ενενήντα οχτώ τοίς εκατό. Μά πού
 είμαστε; Στήν Αθήνα ήρθε πρώτη η Δημοκρατική Παράταξη με την ΕΠΕΚ, καί
 σεις εδώ πέρα μόνο τρείς ψήφοι στην ΕΠΕΚ καί δυο λευκά;

- Κι από τις τρείς, η μία είναι δική σας, η δεύτερη δική μου κι η τρίτη ενός ο-
 πλίτη, πού ο πατέρας του είναι φυλακή καταδικασμένος σε θάνατο καί περιμένει
 μήπως αλλάξει η κατάσταση για να σωθεί ο πατέρας του.

Εσείς βέβαια, ξέρω ότι ψηφίσατε ΕΠΕΚ γιατί δεν είχαμε στα Γιάννεν Δημο-
 κρατική Παράταξη... Είστε Γραμματέας της Νεολαίας της, καθώς μούπε ο φίλος
 μου Τάσος Καζαντζής, πού ήρθατε μαζί απ' την Αθήνα καί σας ξέρει καλά.

Έκανα το σταυρό μου. Ανοικτό βιβλίο. Τα ξέρανε όλα. Και γώ υπολόγιζα ότι
 ακολουθώντας την τακτική που ακολούθησα στη Μπαλντούμα, πέρασα χωρίς να
 αφήσω υποψία.

- Την αλυσίδα δεν την ξέρατε και σεις όπως και γώ. Την ήξερε όμως καλά το
 δεύτερο γραφείο καί την εφάρμοσε με επιτυχία εκατό τοίς εκατό. Τούς είχαν
 κάνει, φροντιστήριο στα Γιάννενα.

- Αλυσίδα, είπατε; Τί είναι αυτό πάλι.
 Ο Ανθυπολοχαγός άρχισε να γελάει.
 - Καλά είπα εγώ ότι σας είχα για πιο έξυπνο. Αλυσίδα, για να το μάθετε, είναι
 σύστημα με το οποίο στο καθεστώς "μυστικής" ψηφοφορίας, ξέρουν αυτοί που
 θέλουν αν τους ψηφίσει αυτός που λέει ότι θα τους ψηφίσει. Το κόλπο στήνεται
 με τον πρώτο, που κατά κάποιο τρόπο καταφέρνει (συνήθως με το Γραμματέα,

όπως έγινε εδώ) να προμηθευτεί ένα φάκελο σφραγισμένο με τη σφραγίδα του εκλογικού τμήματος και τη μονογραφή του Δικαστικού Αντιπροσώπου. Κείνος δε ρίχνει το ψηφοδέλτιο με το σφραγισμένο κι υπογεγραμμένο φάκελο που τούδωσε ο Δικαστικός αντιπρόσωπος, αλλά το άλλο. Αυτό το μεταφέρει έξω και το παραδίνει στον εποπεύοντα την επιχείρηση. Έτσι ο επόμενος πάει να ψηφίσει με φάκελο σφραγισμένο και καλά κολλημένο που τούδωσαν ανοικτο και ανέπαφο. Πώς να μη βγει μ' αυτό το σύστημα το 98%. Ο στρατιώτης θα κάνει ό,τι του πουν.

Ζαλίστηκα μ' αυτά που άκουγα, κι αισθάνθηκα τύψεις, που ήρθα αδιάβαστος, να κάνω τίμιες και σίγουρες εκλογές και έπεσα σε παγίδα. Κυριολεκτικώς βγήκα να περπατήσω ξυπόλητος στ' αγκάθια. Τώρα πια ήταν αργά. Ο ανθυπολοχαγός ήταν έφεδρος και δεν είχε καμιά διάθεση να καταγγείλουμε μαζί αυτό το κόλπο και να βρεθεί καθώς μου είπε, σε λάκκο, από λάθος πυροβολισμό. Τον έχουσε που τον έχουσε στην μπούκα του κανονιού, δεν υπάρχει κανένας λόγος, να τον στείλουμε και στο Μακρονήσι.

Μέχρι τα Γιάννενα σκεφτόμουνα τη γκάφα μου, και δεν είχα όρεξη για κουβέντες. Ο ανθυπολοχαγός καλοπροαίρετα με πήγε να αφήσω τα χαρτιά. Έπειτα μ' άφησε στο Πολιτικό Γραφείο του Υποψήφιου Γιώργου Μπαλάσκα, που βγήκε τότε βουλευτής με την παράταξη της ΕΠΕΚ, για να του καταγγείλω την πληροφορία. Κείνος την άκουσε και επεφυλάχτηκε να το κάνει ζήτημα στη Βουλή. Τελικά περπάτησα μόνος ίσαμε το πρακτορείο, απ' όπου πήρα το λεωφορείο για την Κόνιτσα.

Παρότι είχε γίνει ο δρόμος από τη Βίγλα, το λεωφορείο πήγε πάλι απ' το Μπουραζάνι. Κι έτσι το ταξίδι τράβηξε δυο ώρες παραπάνω. Για την Κόνιτσα καθημερινά δούλευαν τρία λεωφορεία. Το δεύτερο εξακολουθούσε ακόμα το παλιό δρομολόγιο που εξυπηρετούσε τα χωριά Αληζοι Τσιφλίκ, Τσαραπλανά, Μπουραζάνι, Οστανίτσα, Δεπαλίτσα, Σανοβό και Μάζιο.

Έτσι όταν φτάσαμε στην Κόνιτσα, είχαμε μείνει σχεδόν οι μισοί. Και ήταν τέσσερις τ' απόγευμα. Δευτέρα... Η επόμενη μετά τις εκλογές.

Προσπαθώντας μέσα απ' τό αυτοκίνητο να διακρίνω κάποιον γνωστό, μούκανε εντύπωση ότι ήταν σα νάμουνα σε ξένη πόλη. Στρατιώτες, σε μεγάλα νούμερα, χωροφύλακες, κι ελάχιστοι πολίτες χαζολόγαγαν από Παζάρι και με το που φάνηκε το λεωφορείο ήρθαν σχεδόν όλοι τους από πίσω και στήθηκαν γύρω γύρω περίεργοι. Όταν άρχισαν να κατεβαίνουν οι επιβάτες κάποιοι πέσανε πάνω μας και δημιούργησαν συνωπισμό.

Ένιωθα μέσα μου μια κρυάδα, ένα είδος αποξένωσης κάτι πού με απόδιωχνε.

Άλλοτε, ένας τέτοιος γυρισμός θα με γέμιζε συγκίνηση, κι αν δεν φαινότανε ενέργεια γελοία, και επιτηδευμένη, θα γονάτιζα να φιλήσω τα πεζούλια και τους

κορμούς των δέντρων πού ήταν μπροστά από το Πρακτορείο.

Τούτη τη φορά όμως, κατέβηκα από το αυτοκίνητο τελευταίος και με χίλιους δισταγμούς. Κρατώντας το μικρό μου βαλιτσάκι, μπερδεύτηκα στη μάζα, πού μας έπνιγε, μέ διάθεση ν' απομακρυνθώ σαν ξένος. Η ενδόμυχη αυτή όμως πρόθεση μου δεν πέτυχε. Μόλις έκανα δυο βήματα παραπέρα από τους άλλους, ακούω από δίπλα να φωνάζει ένας της ηλικίας μου με μπαστούνι.

- Γιώργο....Πέτρο, πλάκωσαν πάλι οι κατσαπλιάδες.

Μούρθε νταμπλάς, στό κεφάλι.- Κι άρχισα να παραπατώ. Ούτε καν σκέφτηκα να αντιδράσω, φωναχτά. Δεν άξιζε τον κόπο Όμως περπατώντας για το σπίτι μου, έκανα μαύρες σκέψεις γι' αυτή την ασουλούπωτη, αβελτίωτη κι άγρια μάζα των ανθρώπων, από την κοινωνία της Κόνιτσας. Γιά όλους αυτούς πού μεγαλώσαμε μαζί, πού πήγαμε δίπλα-δίπλα στα σχολειά, που παίζαμε μαζί στο Λιβάδι, στό Περβόλι καί στις Καρυές, δε σήμαινε τίποτα η επιστροφή μας στον κοινό δικό μας τόπο. Τίποτα οι προσπάθειές μου κι οι αγώνες μου γιά μια κοινωνία πιο δίκαιη. Μέ θεωρούσαν κατσαπλιά. Το μικρό μυαλό τους έγινε μικρότερο αυτά τα χρόνια. Και εκβαρβαρώθηκε επικίνδυνα αντικοινωνικά. Το μόνο πού τους έμεινε είναι να βλέπουν εμας τούς ξενιτεμένους, κοπάδι λύκων πού πέφτουμε χωρίς κανένα δικαίωμα στο μαντρί τους. Έκαναν όπως τα άγρια θηριά, τόν εαυτό τους ιδιοκτήτη, της φωλιάς πού σταυλίζονται, καί πυροβολούν από κεί μέσα ανεύθυνα όλους τους "ξένους"

Ο πατέρας μου, όταν του τόπα, μού είπε ποιος ήταν ο τύπος καί πόσες παλιανθρωπιές είχε κάνει. Εν τω μεταξύ είχε μάθει, από σίγουρες πηγές, ότι όλοι αυτοί κοπριτεύανε στην Αγορά, και μισθοδοτούνταν ταυτόχρονα από κάποιο Ταμείο, με πρόφαση τη γειτονική Κομμουνιστική Αλβανία καί τη δήθεν αντικατασκοπεία, πού κάνουν. Στήν ουσία ρίχνουν νταβανόπροκες όπου ήθελαν κι όπου βόλευε κάποια αφεντικά. Και φηψίζουνε αυτόν πού θά τους εξασφάλιζε την αργομισθία.

Αυτά τα τέσσερα τελευταία χρόνια, ήταν καταλυτικά γιά την Κοινωνία της Κόνιτσας. Δεν είναι πια η Κόνιτσα αυτή πού αφήσατε. Ένας βούρκος βγήκε στην επιφάνεια πού εκστασιάζεται μέναν μνησίκακο κι εγκληματικό βασιλοφρονισμό. Καί τα λέρωσε όλα. Αυτό τώρα κυριαρχεί. Πάω στη Αγορά καί δε γνωρίζω κανέναν. Έρθαν κι από τα χωριά, κόσμος κυνηγημένος, καμμένος, βομβαρδισμένος, άρρωστος, πνιγμένος στις καθημερινές ανάγκες. Παιδιά, αγγόνια, δυσκολίες. Αναγκάστηκαν κι αυτοί να μπουν στον ίδιο αχταρμά με τους άλλους. Εξαθλίωση σκέτη. Δέν έμεινε κουτσέκι και καλύβα ανοίκιαστη. Καί στο Παζάρι όλες οι τρύπες έγιναν μαγαζιά. Άλλαξε ακόμα κι η γλώσσα των ανθρώπων. Ακούς χοντρές κουβέντες καί πρόστυχες στα καλά καθούμενα.. Δε σέβονται τίποτα. Αφήνιασαν κυριολεκτικά. Έρθε το κάτω πάνω. Λέγαμε παλιότερα εκχυδαϊ-

σμός και δεν καταλαβαίναμε τι σημαίνει. Τώρα να δεις τι προστυχιά, τι γαϊδουριά και τι βαρβαρότητα κυκλοφορεί. Δε θά το πιστέψεις. Δε σου φταίνε τίποτα οι στρατιώτες κι οι χωροφύλακες. Οι περισσότεροι είναι νέοι σαν εσάς. Πολλοί μάλιστα παραείναι ευγενικοί, και καθώς πρέπει. Ιδιαίτερα οι στρατιώτες. Μ' αυτούς τους άλλους, είναι αδύνατο να συννενοηθείς. Βάλτωσε η κοινωνία. Τώρα θά πρέπει να περιμένει κανένας είκοσι-είκοσιπέντε χρόνια, να ρθεί η καινούρια γενιά, νά ζυμωθεί με τον τόπο, νά αποκτήσει ενότητα πολιτισμού για να γίνει αυτό που λέμε κοινωνία. Για την ώρα αυτό που βλέπουμε είναι λίθοι και πλίνθοι και κέραμοι... ανεμομαζώματα διαολοσκορπίσματα. Αλλά αυτό είναι για σας.... Εγώ σιγά-σιγά πάω.

Είχε δίκαιο ο κύρ. Γιώργης έτσι ήταν και έτσι τράβηξε το πράμα μέχρι τα μέσα της δεκαετίας του εβδομήντα. Απ' τό κακό στο χειρότερο. Αυτό δεν ήταν κοινωνία. Αυτό ήταν στρώματα, τόνα πάνω στα άλλο, που δεν είχε ένα πιστεύω, δεν έβλεπε την Κόνιτσα σαν οντότητα, σαν πατρίδα, σα μόρφωμα με παρελθόν, παρόν και μέλλον. Δεν έβλεπε καν την ευτυχία των παιδιών του, αλλά υπηρετούσε σα γιανίτσαρος τους καιροσκοπισμούς και την αναρρίχηση στην εξουσία του κάθε παλιάνθρωπου.

Ελάχιστοι απ' την παλιά κοινωνία της Κόνιτσας, είδα να κυκλοφορούν στους δρόμους, μέσα στις λίγες μέρες του Μαρτίου του 1950, που έμεινα εκεί.

Η εντύπωση που αποκόμισα ήταν πώς η Κόνιτσα, η κοινωνία που τη συγκροτούσε είχε βουλιάξει. Ίσως και να είχε αποσυρθεί από τη μελαγχολία της προβληματικής επιβίωσής της. Πάντως δεν φαίνονταν πουθενά. Κι ενώ είχα προγραμματίσει να μείνω μέχρι τα τέλη του Μαρτίου, άρχισα να ετοιμάζομαι απ' την πρώτη κι όλας εβδομάδα. Η μάνα μου επέμενε να μείνω περισσότερο και για να διευκολύνει το πράμα, καλούσε να φάνε σπίτι μας διάφορους συγγενείς. Ήταν μια κατάσταση που μου στέκονταν στο λαιμό, σαν να μή μπορούσα ν' αναπνεύσω.

Για το Σάββατο βράδυ, η Κούλα η ξαδέρφη μου κι ο άντρας της ο Γιώργος, μου ζήτησαν να τους συνοδέψω στο Χορό του Τάγματος. Αρνήθηκα στην αρχή. Όμως κατάλαβα πώς τους δυσαρεστούσα και δεν ήθελα, ήταν απ' τους λίγους που μου φέρθηκαν καλά. Κι ήξερα ότι μας αγαπούσαν. Δέχτηκα. Γίνονταν στο Σχολειό της Κάτω Κόνιτσας, και βρεθήκαμε εκεί.

Μεγάλη παρέα, όλοι τους ένας κι ένας. Εθνικόφρονες. Οι τρεις απ αυτούς είχαν πάρει μέρος στην Επιτροπή που μέστειλε στο Μακρονήσι. Απ' ό,τι είχα διαβάσει στα Πρακτικά οι δυο μούχανε κάνει το λάκκο, κι ο τρίτος ο Γιώργος δηλαδή, ο ξάδερφος ήταν ο μόνος που πάλεψε εκεί μέσα να με σώσει. Με βάλανε να καθίσω δίπλα στα κορίτσια, τής αδερφές δηλαδή, του ενός απ' αυτούς. Για να τής χορεύω τι έφταιγαν τα κορίτσια; Με την πιο μεγάλη είμαστε παλιά και φί-

λοι. Και θυμάμαι πως με κυνήγαγε ο αδερφός τους να μη πλησιάσω τότε το σπίτι τους. Τώρα, φαίνεται, πού μεγάλωσαν τα κορίτσια κι έδειχνε από μακριά ότι θα μένανε στο ράφι, ο αδερφός από την άλλη μεριά λέγανε ότι τάχε με μια δασκάλα και βιάζονταν να διώξει από το σπίτι τη μια τουλάχιστον από τις δυο αδερφές, είχανε περάσει στο αναμεταξύ τόσοι αξιωματικοί από την Κόνιτσα, και δεν είχε γίνει τίποτα, γαμπροί ντόπιοι, εξ άλλου, δεν υπήρχαν, άλλαξε στάση ο αδερφός και τα κορίτσια έδειχναν πολύ μεγάλο ενδιαφέρον για το επάγγελμά μου, το πώς πέρασα στο στρατό ευτυχώς "που με το Μακρονήσι, τη γλύτωση, στάθηκα τυχερός, και δεν πήγα στο Μέτωπο," τι προοπτικές "υπάρχουν και δέχτηκα από όλους τους πρόσκληση για να περάσω κι απ' τα σπίτια τους. Όποτε θέλω κι αν έχω καμιά προτίμηση για γλυκό κονιτσιώτικο σαμσά, καταϊφι...ρετσέλια, καρύδι και τέτοια. Η μικρή μάλιστα αδερφή, πούταν και η πιο νόστιμη, μού έταζε να μου δείξει και κάτι φωτογραφίες που είμαι και γώ μαθητής σε κάτι εκδρομές, κάτι πανηγύρια στην Παναγία, στην Αγία Βαρβάρα... Για τις προσκλήσεις τους αυτές, μεγάλο ενδιαφέρον έδειχνε και η ξαδέρφη μου η Κούλα. Και κατάλαβα από το βλέμμα της, την αγωνία της για το τί θά απαντήσω, ότι η πρόσκληση για το χορό δεν ήτανε και τόσο άσχετη. Αισθανόμουνα βέβαια αμηχανία, για όλα αυτά, που μέφερναν σε δύσκολη θέση, αλλά ήξερα πώς η ξαδέρφη μου η Κούλα, ήταν καλός άνθρωπος, είχε δείξει μεγάλο ενδιαφέρον για το σπίτι μας και μου φαινότανε ιεροσυλία να' έχω απέναντί της επιφυλάξεις.

Προτού ανάψει ο χορός, ή αίθουσα είχε γεμίσει από στρατιωτικούς και ξένους. Είχανε έρθει κάμποσοι, κι από τα Γιάννενα.

Και κεί πού είχα αρχίσει, με όλα αυτά, να νιώθω σχεδόν ξένος με τους ανθρώπους του τόπου μου, μέ τους χορούς και τα πανηγύρια. Μπλεγμένος σ'ολο αυτό το ανακάτεμα και το νταραβέρι, μπαίνει με θόρυβο στην αίθουσα μια παρέα ξένων, ανάμεσα στους οποίους βλέπω και το φίλο μου τον Αυγέρη, μηχανικό, πούμαστε μαζί και στο Μακρονήσι και είχαμε χωρίσει πριν από έξι μήνες.

Κατάγονταν κάπου απ' τή Λαμία και κανονικά δέν θάπρεπε να βρίσκεται καταχείμωνο στην Κόνιτσα. Κάποιοι απ' την παρέα του κι αυτός ο ίδιος ήρθε στο τραπέζι μας και χαιρέτησαν δυο δικούς μας, πού βρίσκονταν στην άλλη άκρη του Τραπεζιού. Ξαφνιασμένος, λίγο χαμηλόφωνα στην αρχή, δυνατώτερα αργότερα, άρχισα να φωνάζω " Αυγέρη - Αυγέρη προσπαθώντας να τον κάνω να προσέξει.

Κείνος, τίποτα. Στήν αρχή έκανε πως δεν άκουγε. Στο τέλος όμως γύρισε, με κοίταξε, έκανε μια γκριμάτσα έντονης απορίας κι αποτραβήχτηκε με τους άλλους.

Δεν καταλάβαινα απολύτως τίποτα. Ρώτησα τους δικούς μου από την άλλη μεριά του τραπεζιού. Ποιοί ήταν αυτοί; Και πήρα την απάντηση. Μηχανικοί της ε-

ταιρίας, πού αποτελείώνει τον άλλο δρόμο. Το δρόμο δηλαδή της Βίγλας. Είναι τώρα δύο μήνες εδώ και πάνε κι έρχονται στα Γιάννενα. Τα ονόματα τους μάλλον δεν τάξεραν.

Δεν είπα τίποτα. Ή εγώ άλλαξα με τα πολιτικά ρούχα ή ο Αυγέρης δέν ήταν αυτός κι ήταν κάποιος που τούμοιαζε. Φαίνεται, το φως πού τόχα κόντρα άλλαζε τίς φυσιογνωμίες. Καί μπερδεύτηκα.

Καθόμουνα σκεπτικός. Χόρεψα δυο τρεις φορές, με τα κορίτσια της παρέας. Πλησίασα έτσι το τραπέζι, πού καθότανε η παρέα του δήθεν φίλου μου, Αλλά τίποτα. Όταν τελειώνοντας κάποιο χορό, πήγαινα γιά το τραπέζι μου, νάσου και με πλησιάζει ο γιατρός Θανάσης Μανέκας από τα Γιάννενα, πού δεν τον είχα δει να μπαίνει. Με χτυπάει στον ώμο και χαιρετιούμαστε. Για μια στιγμή σταματάει την κουβέντα και μου λέει εμπιστευτικά. Ο Αυγέρης μου είπε να σου πω με τρόπο. Κάνε πώς δεν τον γνωρίζεις, όπως κάνει κι αυτός, θα βρει έναν τρόπο να τα πείτε.

Άνοιξε η καρδιά μου, λές και η υποτιθέμενη γκάφα πού έκανα γρηγορότερα ήταν συμφορά και μου είχε χαλάσει όλο το κέφι. Έφυγε από πάνω μου ένα βάρος. Πήγα στο τραπέζι μου, έκατσα κάτω κι άρχισα να κουβεντιάζω με την παρέα. Η μικρή φίλη μου, κατάλαβε την αλλαγή κι άρχισε να με πειράζει ότι δήθεν κάποια παλιά γνωριμία Κονιτσιώτισσας συνάντησα και μούστρωσε το κέφι. Δεν έπρεπε να πω τίποτα. Χαμογέλασα και της ζήτησα να ξαναχορέψουμε. Χορεύοντας εκείνη επέμενε να της πώ, ποιά είναι η "ανάμνηση" απ' την Κόνιτσα.. Καί γώ την κολάκευα λέγοντας της ότι εκεί μέσα, αυτή ήταν ή πιο καλή μου ανάμνηση.

Τελειώνοντας άφησα τη ντάμα μου στο τραπέζι και πριν μπω μαζί της για τη θέση μου, πού ήταν στο βάθος, τράβηξα γιά το τραπέζι του φίλου μου, όπως μου έκανε νόημα ο Θανάσης ο Μανέκας, πού κι αυτός κάθονταν εκεί. Έγιναν οι συστάσεις. Είπαμε με τον Αυγέρη και τους άλλους ότι χαιρόμαστε πολύ γιά τη γνωριμία και κάθισα γιά λίγο μαζί τους. Ανάμεσα στο Θανάση και τον Αυγέρη... Το πράγμα γίνονταν και λίγο κωμικό, αλλά το κάναμε από ανάγκη. Ο Αυγέρης πήγαινε κι ερχότανε στην Κόνιτσα χωρίς άδεια και τέτοια. Έτσι έκανε τη δουλειά του, και κανένας δεν τον ενοχλούσε. Το επώνυμο του, ήταν επώνυμο τότε και του στρατηγού, κι αυτό μπερδευε τα πράγματα, προς το καλύτερο. Τό εκμεταλλεύονταν κι αυτός στό έπακρο όπως είπε. Πάντως όταν άκουσε απ' την παρέα μου να τον φωνάζουν με το μικρό του όνομα, και με είδε με το ασπράδι του ματιού είπε Τετέλεσται. Αν γίνονταν γνωστό εκεί μέσα ότι γνωριζόμαστε και μάλιστα από το Μακρονήσι, θάτανε υποχρεωμένος να αλλάξει δουλειά. Έτρεμε από καιρό μην τύχει και βρεθώ στην Κόνιτσα και μαθευτεί η γνωριμία μας.

Καθώς κουβεντιάζαμε με το Θανάση και τον Αυγέρη σα φίλοι παλιοί, ένας άλ-

λος μηχανικός από απέναντι, τό παρατήρησε

- Χα- χα! ψιθύρισε. Παλιές γνωριμίες βλέπω.

- Α! μπα, φίλος του Θανάση, βιάστηκε να ξεκαθαρίσει ο Αυγέρης...

Μάς έπιασε βουβαμάρα. Το καθίκι! ψιθυρίζει, ο Αυγέρης. Είχε ταυτί του κολημένο εδώ ο ξεκω.....

Βιάστηκα να φύγω γιά να μη μπερδευτούν άλλο τα πράματα. Τα ίδια σχόλια έγιναν και στό δικό μου το τραπέζι. Απλά εκεί ξέρανε ότι ο Θανάσης κατάγονταν απ' τή Σταρίτσανη κι η γνωριμία μας ήταν παλιά.

Την Δευτέρα πρωϊ- πρωϊ κάλεσαν στην ασφάλεια το φίλο καί συμμαθητή μου Βασίλη, να του κάνουνε συστάσεις " για τις παρέες του" εννοώντας εμένα.

- "Είσαι Δημόσιος Υπάλληλος καί τα πράματα δεν αλλάζουνε με τις εκλογές" του είπαν.

Κάθε μέρα πού περνούσε, μέσα μου στέριωνε ένα άθλιο αίσθημα ορφάνιας. Καί καταλάβαινα ότι στην Κόνιτσα καθόμουνα πάνω σένα μαγκάλι κάρβουνα αναμμένα. Δεν σήκωνε ο τόπος, όσες εκλογές καί να γίνονταν... Όσες Δημοκρατικές παρατάξεις κι αν έρχονταν πρώτες στις εκλογές. Στήν Κόνιτσα συνεχίζονταν ο παλιός καβάς.

- Ευτυχώς, σκεφτόμουν πως διατηρώ ακόμα τον εαυτό μου!

Όταν τα δυο κορίτσια του χορού πήγαν από καλοσύνη σπίτι μου, να δουν τη μάνα μου, εγώ βρισκόμουνα μια βδομάδα κι όλας στην Αθήνα.

ΓΕΩΦΑΡΜΑ

Μελέτες - Κατασκευές ΚΗΠΩΝ - ΕΡΓΩΝ ΠΡΑΣΙΝΟΥ
ΑΠΕΝΤΟΜΩΣΕΙΣ - ΑΠΟΛΥΜΑΝΣΕΙΣ

- ✓ ΑΓΡΟΤΙΚΑ ΕΦΟΔΙΑ
- ✓ ΦΑΡΜΑΚΑ
- ✓ ΖΩΟΤΡΟΦΕΣ - PET SHOP
- ✓ ΣΠΟΡΟΙ
- ✓ ΛΙΠΑΣΜΑΤΑ
- ✓ ΕΙΔΗ ΚΗΠΟΥ
- ✓ ΑΡΔΕΥΤΙΚΑ

ΓΙΩΡΓΟΣ ΦΑΡΕΚΖΗΣ
ΓΕΩΠΟΝΟΣ Γ.Π.Α.

Γ.ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ 28α ΙΩΑΝΝΙΝΑ
Τηλ.- Fax 0651,31770

email: geofar@ln.gr

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ ΚΑΤΣΑΝΟΥ - ΖΕΥΓΟΛΑ
ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΓΡΑΦΟΣ

ΑΒΕΡΩΦ - ΚΟΝΙΤΣΑ
Τηλ.: (0655) 22529

Τηλ. Οικίας: (06510) 93622
Κιν.: 0945182799

Τα θαύματα

από τον ΝΙΚ. Χ. ΡΕΜΠΕΛΗ, φιλόλογο, πρ. Λυκειάρχη

Στα επτά θαύματα του αρχαίου κόσμου, ίσως, θα μπορούσε κάποιος να προσθέσει και ένα όγδοο, σύγχρονο Νεοελληνικό θαύμα. Εννοώ τα δάκρυα, που κατά καιρούς, παρατηρούνται σε εικόνες του Χριστού και ιδιαίτερα της Παναγίας.

Πράγματι, τον τελευταίο καιρό, πολλά τέτοια θλιβερά φαινόμενα απασχόλησαν το Κοινό, τον Τύπο και τα τηλεοπτικά κανάλια. “Ματώνει, δακρύζει η εικόνα της Παναγίας στον τάδε ναό”.

Κι ο κόσμος, κι ο κοσμάκης, αρκετά θρησκευόμενος, αλλά και ευκολόπιστος κι ευαίσθητος σε καθετί το παράδοξο, τρέχει και σχηματίζει ουρά στην εν λόγω εκκλησία, για να ιδεί το θαύμα και ν’ ανάψει λαμπάδα στη καρη της Παναγίας. Κανείς δεν κατακρίνει την αγνή ευσέβεια και την ανυπόκριτη ευλάβεια των ανθρώπων, που συνωστίζονται για ν’ ανάψουν ένα κερί και να ψιθυρίσουν κάτι, θες ευχή, θες παράκληση, στην Παναγία. Να σχηματίζουν όμως ουρά για το δήθεν θαύμα, αυτό είναι αδιανόητο.

Υπάρχουν όμως και παπάδες, με φωτεινό μυαλό, που βλέπουν τα πράγματα χωρίς παρωπίδες· κι αυτό είναι παρήγορο κι ενθαρρυντικό. Έτσι, προ ημερών, κάποιος ιερέας εξέφρασε την αμφιβολία του για το δήθεν θαύμα στο ναό της ενορίας του, λέγοντας,

χαρακτηριστικά ότι πρόκειται για καθαρή απάτη!

Στον ίδιο τόνο μίλησε στην τηλεόραση και ο γνωστός συγγραφέας κ. Χατζηφώτης, εντριφέστατος σε θεολογικά ζητήματα. “Υπάρχουν, είπε, οι επιτήδειοι, οι οποίοι, για να εξοικονομήσουν χρήματα προς αποπεράτωση της εκκλησίας της ενορίας των, καταφεύγουν, δυστυχώς, σε τέτοιες απάτες. Θαύμα, δεν γίνεται, συνέχισε, αν δεν το θέλει ο Θεός”.

Πράγματι, θα πρόσθετα κι εγώ, υπάρχουν άνθρωποι από το στενό της εκκλησίας περιβάλλον, οι οποίοι σοφίζονται κι επινοούν τέτοια αναίσχυτα και δόλια τεχνάσματα, για να συγκεντρώσουν χρήματα, χωρίς να σκέφτονται ότι αυτή η ενέργειά τους και τη νοημοσύνη του Κοινού υποτιμά και το κύρος της ορθόδοξης Εκκλησίας προσβάλλει και καταρρακώνει.

Σε τέτοιες περιπτώσεις, ας γίνεται έρρανος, κι ο λαός πρόθυμα θα βοηθήσει με τη συνεισφορά του.

Ας σημειωθεί ότι, από χημικές αναλύσεις που έγιναν, διαπιστώθηκε πως τα δήθεν δάκρυα ήταν αθώο νερό και το αίμα... η γνωστή βυσσινάδα!

Συνειρμικά το μυαλό μου τώρα πάει στο παρελθόν, στο Μεσαίωνα. Η ιστορία αναφέρει ότι ο Πάπας Λέων ο 10ος επέτρεψε την πώληση συγχωροχαρτίων στη Γερμανία, για να συγκε-

ντρώσει χρήματα προς αποπεράτωση του ναού του Αγίου Πέτρου στη Ρώμη. Ο μοναχός Τέτζελ, περιοδεύοντας στη Γερμανία, διακήρυττε ότι με τα συγχωροχάρτια εξαγοράζονται οι αμαρτίες όχι μόνο των ζώντων, αλλά και των πεθαμένων!... Φρίξον, ήλιε, και στέναξον γη!

Ο Λούθηρος (1483-1546), καθηγητής Θεολογίας στο πανεπιστήμιο της Βιπτεμβέργης, αντέδρασε σθεναρά στην προκλητική αυτή ενέργεια του Πάπα ο οποίος, μάλιστα, τον αφόρισε, αλλά εκείνος έκαψε σε δημόσιο χώρο τη “βούλα”, το σφραγισμένο δηλ. παπικό έγγραφο του αφορισμού.

Δυστυχώς, πολλοί, σε διάφορες εποχές, μετέρχονται τέτοια απατηλά μέσα προς συγκέντρωση χρημάτων. Τα πάντα στο βωμό του χρήματος. Αυτό, κατά το Σοφοκλή (Αντιγ. 297) κυριεύει πόλεις, ξεσπιτώνει ανθρώπους, διαστρέφει το συνειτό νου των ανδρών, τους οποίους καθοδηγεί σε έργα πονηρά και ασεβή. Ο σημερινός τζόγος με τα φρουτάκια επιβεβαιώνουν του λόγου το αληθές.

Υπεράνω, λοιπόν όλων το χρήμα, το συμφέρον. Μήπως και η πρόσφατη πρόθεση του Αρχιεπισκόπου και των περί αυτόν, να αποσπάσει από τη Ν. Σμύρνη την πλούσια ενορία του Αγίου Σώστη και να την υπαγάγει στην Αρ-

χιεπισκοπή Αθηνών, δεν έχει ως κίνητρο το χρήμα και το “γερό παγκάρι” της εν λόγω εκκλησίας; Σχόλιο ουδέν.

Επανέρχομαι στα θαύματα. Οι κατά τόπους Επίσκοποι, κάθε φορά που παρουσιάζονται τέτοια θλιβερά φαινόμενα απάτης και δολιότητας, έχουν υποχρέωση να παίρνουν υπεύθυνη θέση, διαφωτίζοντας κι ενημερώνοντας το λαό για το τι ακριβώς συμβαίνει και όχι να τηρούν σιγήν ιχθύος, αφήνοντας τους πιστούς στην άγνοια και στην πλάνη.

Θα τελειώσω με μια υπόθεση: Αν παρουσιαζόταν στη γη ο Χριστός και πήγαινε και ο ίδιος να ιδεί περί τίνος πρόκειται κι έβλεπε όλο αυτό το πλήθος στην ουρά κι άκουε να μιλούν για θαύμα... ασφαλώς θα κουνούσε απελπιστικά το κεφάλι και δεν ξέρω πώς θα αντιδρούσε. Ίσως να τους απομάκρυνε επιτακτικά, όπως έκανε με τους ζωέμπορους και τους αργυραμοιβούς στο προαύλιο του ναού στα Ιεροσόλυμα, τον οποίο είχαν μετατρέψει σε “σπήλαιον ληστών” και τόπο εμπορίου και απάτης. Πάντως, θα κατέκρινε αυστηρά τόσο την ευκολοπιστία των απλοϊκών ανρθώπων, όσο και τα φαιδρά τεχνάσματα μερικών... εξυπνάκιδων, καθώς επίσης, θα ήλεγχε τους Ταγούς της Εκκλησίας, γιατί αφήνουν ανημέρωτο το λαό.

ΠΩΛΕΙΤΑΙ

Οικόπεδο 369 τ.μ. στην Άνω Κόνιτσα
Πληροφορίες: Τηλ. 01.06611423

Ο πατριωτικός της 28ης Οκτωβρίου στην Κόνιτσα

ΑΠΟ ΤΟ ΔΑΣΚΑΛΟ ΔΗΜ. ΝΤΑΦΛΗ

Ο πόλεμος του σαράντα φανερώνει το μεγαλείο ενός λαού που μάχεται ενωμένος στο μέτωπο και τα μετόπισθεν.

Που αποκαλύπτει την αξιοσύνη του, τη λεβεντιά του, ακόμη την προσήλωσή του στο δημοκρατικό ιδεώδες, διότι ο αγώνας είναι συνάμα αντιφασιστικός και εθνικοαπελευθερωτικός.

Οι Έλληνες δείχνουν για πρώτη φορά στη φοβισμένη Ευρώπη τι σημαίνει Καθολική αντίσταση ενάντια στο φασισμό.

Ο αίτητος ως τώρα άξονας πτάται για πρώτη φορά στα πεδία των μαχών. Το γεγονός αυτό ασκεί τεράστια επίδραση στην ψυχολογία των λαών, και είναι από τα πιο σημαντικά στην Ιστορία του Β', Παγκοσμίου πολέμου.

Ο έπαινος της Ευρώπης είναι αποκαλυπτικός.

Ο Αντρέ Ζιν αναφέρει: "Γενναίε Ελληνικέ λαέ αντιπροσωπεύεις για μας τον θρίαμβο της παλικαρίσιας αρετής, της πραγματικής αξίας εκείνης των ολιγάριθμων. Και τι ευγνωμοσύνη αισθάνονται για σας, γιατί ξαναδώσατε σ' ολόκληρη την ανθρωπότητα, εμπιστοσύνη, θαυμασμό, αγάπη και ελπίδα στον άνθρωπο.

Ο Σαρλ Ρισέ "Η Ελλάδα μικρή χώρα δεν υπήρξε ποτέ πιο μεγάλη από τον καιρό της Σαλαμίνας και του Μεσολογγίου, παρά τη μέρα που αντιστά-

θηκε στον Τύραννο".

Ο Λε Κορπιζιέ επισημαίνει "Η Ελλάδα μου φαίνεται η εφεδρεία της ανθρωπίνης συνείδησης.

Ακόμη και η τούρκικη εφημερίδα ΙΚΔΑΜ γράφει "Ζήτω η Ελλάς" είμεθα υπερήφανοι διότι συνδεόμεθα δια συμμαχίας με ένα τοιούτον έθνος".

Ο Λαός μας με την αυτοθυσία του θυμίζει το 1821 και τους αγώνες των Ελλήνων κατά των Περσών.

Και η ηγεσία του; Φόβος, θεέ μου. Όλους τους συνέχει φόβος, γράφει ο Γεώργιος Σεφέρης που γνώριζε τα διπλωματικά παρασκήνια.

Αντίθετα το ηθικό του μετώπου και του λαού καταπληκτικό. Ζούμε μεγάλες ώρες. Ο ελληνικός λαός είναι στις μεγάλες του ώρες, τις αψηλές, και φυσικά είναι σπουδαίος.

Τον Σεπτέμβριο του 1939 άρχισε ο Β' παγκόσμιος πόλεμος με την εισβολή της Ναζιστικής Γερμανίας στην Πολωνία, και στις 10 Ιουνίου 1940 η φασιστική Ιταλία κήρυξε τον πόλεμο στο πώμα της Γαλλίας, αφού ήδη ο Χίτλερ σ' ένα μήνα είχε σαρώσει το Βέλγιο, την Ολλανδία, τη Δανία, το Λουξεμβούργο, ενώ η Γαλλία, η Πολωνία και η Νορβηγία είχαν ήδη υποκύψει.

Στις 27 Σεπτεμβρίου υπογράφεται το Σύμφωνο Γερμανίας - Ιταλίας-Ιαπωνίας, ενώ ο Χίτλερ τον Οκτώβριο καταλαμβάνει τη Ρουμανία με τη δι-

καιολογία να προστατέψει τις πετρελαιοπηγές από τους Άγγλους.

Ο Μουσολίνι κυριεύεται από φόβο, γιατί νομίζει πως ο πόλεμος τελειώνει χωρίς αυτόν και είναι ασυγκράτητος.

Κι ανατέλλει η 15η Αυγούστου του 1940. Προσκυνητές κατακλύζουν το νησί της Τήνου στο βαθυγάλανο Ελληνικό Αιγαίο. Απ' τα ξημερώματα στο νησί είχε φτάσει το καταδρομικό "ΕΛΛΗ". Τρομακτικός θόρυβος ακούστηκε. Μάταια το πλήρωμα αγωνιζόταν να ρυμουλκήσει το καράβι. Η "Ελλην" είχε βουλιάξει μέσα σε φλόγες. Ο τορπιλισμός της Έλλης εγκαινίασε συμβολικά την επίθεση των Ιταλών κατά των Ελλήνων στο νησί της Παναγίας.

Αυτό είχε σαν αποτέλεσμα να ενώσει όλους τους Έλληνες, μοναρχικούς, Βενιζελικούς και οπαδούς της 4ης Αυγούστου που πείστηκαν πως έναν μόνον αδυσώπητο εχθρό έχει η Ελλάδα, τον παλιό ιμπεριαλισμό και φασισμό. Οι Έλληνες παραμέρισαν τις ιδεολογικές διαφορές τους, ο Μεταξάς, δικτάτορας ο ίδιος, πολεμά τις φασιστικές δυνάμεις και ο Ζαχαριάδης φυλακισμένος στην Κέρκυρα λέει "Έλληνες πολεμήστε".

Ο Μουσολίνι, που πάντα ονειρευόταν την ανασύσταση της ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας, συντάσσει το περιλάλητο Τελεσίγραφο, και η ελληνική κυβέρνηση απορρίπτει το αίτημα των Ιταλών "να διέλθουν σήμερα την 6η πρωινή ώρα 28 Οκτωβρίου Ιταλικά στρατεύματα δια του εδάφους μας, και διέταξε αντίσταση μέχρι εσχάτων.

Ο Γεώργιος Βλάχος δίνει με τρόπο πικρό στην εφημερίδα "Καθημερινή" τις τραγικές μέρες που σε λίγο έρχονται και γράφει: Θα αποθάνωμεν όλοι. Χωρίς να πρέπει, χωρίς να το θέλουμε προσπαθήσαμε παντί τρόπω να έχωμε την πτωχή μας ευτυχία εις μίαν γωνίαν απυρόβλητον και τιμίαν.

Δεν προκαλέσαμε κανένα, δεν ηπατήσαμε κανένα. Εκεί εις την γωνίαν όπου ηλπίζαμεν ότι δεν θα μας φθάσουν οι σφαίρες και τα θραύσματα των οβίδων, παρουσιάσθη ξαφνικά το σπιλέτον. Θα το υποδεχθλώμεν, το υπεδέχθημεν ήδη, με το μέτωπο υψηλά, με το στήθος προτεταμένο, με τας χείρας ενόπλους, με κάτι ανώτερο από το Χάλυβα, τα αεροπλάνα και το πετρέλαιο, με το θάρρος και τα περά της ψυχής. Θα αποθάνωμεν όλοι χωρίς να πρέπει χωρίς να το θέλωμεν, και αν οι παλοί κατορθώσουν να νικήσουν έναν λαό ο οποίος έχει αποφασίσει να αποθάνει, έ τότε θα είναι η από αιώνων πρώτη μεγάλη και παράδοξος νίκη των.

Αλλά αυτό δεν θα συμβεί. "Η Ελλάς θα νικήσει. Θα νικήσει η αυτοθυσία, το θάρρος, η ιδέα και το σπιλέπτον θα ηπτηθεί".

Η είδηση που έτρεχε από στόμα σε στόμα ήταν "πόλεμος". Οι Ιταλοί εισβάλλουν. Ήτανε γενική πρόσκληση σε ξεφάντωμα περηφάνεια, φιλότιμο και λεβεντιά, φούσκωναν τα στήθη κι ο καθένας, ο πιο ταπεινός, ο πιο άσημος ένιωθε να ξυπνάει μέσα του, άθελά του, πως σ' αυτόν έλαχε να τιμήσει τη φά-

λαγγα των νεκρών που ξεκινάει από πολύ μακριά και δίνει νόημα στο χρόνο. Η εκλογή της μοίρας του ήταν βαριά αλλά και για τούτο η τιμή πολύ μεγάλη. Η ιστορία έπαυε να είναι λόγια των σχολικών βιβλίων και των πανηγυρικών λόγων, γινόταν πράξη ζωής.

Όλες οι τάξεις, όλες οι ιδεολογίες, όλες οι γενιές είχαν γίνει ένα, μια μάζα, μια σημαία, μια ψυχή.

Κι οι άνθρωποι του πνεύματος μπροστά μαζί με τον λαό στις πρώτες γραμμές και σε κοινό διάγγελμά τους. Ο Μυριβήλης, ο Παλαμάς, ο Σικελιανός, ο Σεφέρης, ο Ελύτης, ο Γληνός, ο Ξενόπουλος, ο Παρθένης, ο Βένης, η Αλεξίου, ο Δροσίνης, ο Βενέζης, ο Θεοτοκάς, ο Τερζάκης κι άλλοι τόνιζαν: Αγωνιζόμαστε για τη σωτηρία όλων εκείνων των υψηλών αξιών, που αποτελούν τον πνευματικό και ηθικό πολιτισμό, την πολύτιμη παρακαταθήκη που κληροδότησαν στην ανθρωπότητα, οι δοξασμένοι μας πρόγονοι, που σήμερα βλέπουμε να απειλούνται από το κύμα της βαρβαρότητας και της βίας. Ελεύθεροι άνθρωποι όλων των εθνών μην ξεχνάτε ότι η Ελλάδα πολεμά, για τη μοίρα του κόσμου”.

Οι Ιταλικές δυνάμεις προέβλεπαν αιφνιδιαστική επίθεση στην Ήπειρο, στην κατεύθυνση Καλπάκι-Ιωάννινα-Πρέβεζα, στην Πίνδο και τη Δυτική Μακεδονία. Μια χώρα πάνοπλη οργανωμένη με σύστημα σκληρό, αποφάσισε να συντρίψει ένα λαό από 7.500.000 ψυχές, που φράζει όμως το δρόμο στην εξαπολυμένη μεγαλομανία της. Σ’ έναν αγώνα δυ-

σανάλογο.

Στην Ήπειρο, στα βουνά της Δυτικής Μακεδονίας, στην Πίνδο θα αναμετρηθούν από τη μια ο βαρύς σιδερένιος οπλισμός, κι από την άλλη μέσα αναχρονιστικά στα χέρια ενός μικρού λαού που αγωνίζεται για την ύπαρξή του και τις παραδόσεις του. Θα αναμετρηθούν από τη μια ο στόμφος, ο ιμπεριαλισμός, από την άλλη η λιπότητα και η φιλοπατρία. Η τεχνοκρατία χάρη στο σιδερένιο όγκο θα πετύχει για μια στιγμή να γονατίσει τη μαχόμενη Ελληνική ψυχή.

Η αντιστροφή όμως θα έρθει γρήγορα. Και το μάθημα θα μείνει. Οι Έλληνες αντεπιτίθενται.

Από τις 2 Νεομβρίου η κρίσιμη μάχη στην τοποθεσία Καλπακίου θα τελειώσει με περιφανή νίκη των Ελλήνων στρατιωτών χάρη στην επιμονή του Κατσιμήτρου να αμυνθεί στη θέση αυτή παρά την αντίθετη εντολή που είχε λάβει από το Γ.Σ. να αμυνθεί στο Μέτσοβο.

Για να παραβιάσουν την Πίνδο οι Ιταλοί είχαν διαλέξει μια από τις πιο επιλεκτές μονάδες των “Αλπίνων” την Μεραρχία “ΤΖΟΥΛΙΑ”. Η Πίνδος, σύμπλεγμα πλυδαίδαλο, χταπόδι τεράστιο, κουβάρι από μυώνες, πλοκάμια καβαλικευτά πλάθει τη ραχοκοκαλιά της ελληνικής χερσονήσου. Έχει πρόσωπο λεβέντικο με πάνω τη σφραγίδα του αιώνιου και του μυθικού. Για να κατέβεις βιαστής από το βοριά, να χτυπήσεις τις πύλες της χώρας, πρέπει τον κόμπο τούτο να λύσεις.

“Μνήμη του λαού μου σε λένε Πίνδο
 και σε λένε Άθω.
 Εσύ μόνη απ’ τη φτέρνα του άνδρα
 γνωρίζεις
 εσύ μόνη απ’ την κόψη της πέτρας μιλάς
 Εσύ την όψη των αγίων οξύνεις.
 Πάντα πάντα περνάς τη φωτιά για να
 φτάσεις στη λάμψη”.

Δύσκολο πολύ. Εκεί στις θέσεις απάνω στο Σμόλικα γίνονταν μάχες σκληρές κάτω από δύσκολες καιρικές συνθήκες. Η ιαχή “αέρα” και το “όχι” των Ελλήνων στρατιωτών σαν τον άνεμο δρασκελώντας τα διάσελα απ’ το Καλπάκι, στην Γκραμπάλα, στο Δελβινάκι, στην κοιλάδα του Αώου, στην Κόνιτσα, στη Φούρκα, στα βουνά της Δυτικής Μακεδονίας έγινε πάλεμα για μια χούφτα γης, με το μαχαίρι στα δόντια, κάτω από ένα εισβολέα με σιδερένιο οπλισμό κι έναν ουρανό σκυθρωπό και εκθρικό.

Όταν κτυπούσε η καμπάνα του κάθε χωριού, η ηπειρώτισσα με το μαύρο μαντήλι επί ζωής, χωρίς να κλαίει κάποιον, η μάνα, η γυναίκα, η αδερφή, η θυγατέρα, φορτωμένη στην πλάτη, αλύγιστη και ολόρθη έδωσε το δικό της αγώνα για το γιό, τον άντρα, τον αδερφό, την Πατρίδα. Το ανθρώπινο αυτό πλάσμα έχει δέσει με τη στέγνα του τοπίου, του κατάγυμνου βράχου.

Αλήθεια τι έρχονται να κάνουν οι στρατιώτες του Μουσολίνι σε μια πατρίδα έτσι αμάλαγη και πικρή;

Οι ελληνικές δυνάμεις, ύστερα απο

αλύπτες πορείες, πείνα θάνατο, αγρυπνία έπαιρναν μια-μια τις θέσεις που είχαν καθεί.

Η εισβολή αποκρούστηκε, το σύστημα του κεραυνοβόλου πολέμου πεδικλώθηκε στις κακοτοπιές της Πίνδου.

Ντροπιασμένοι τώρα οι Ιταλοί, αναγκάζονται σε ραγδαία υποχώρηση, ενώ είχαν σχεδιάσει και λογαριάσει ότι σ’ ένα μήνα θα έφταναν στην Αθήνα.

Ο αρχιστράτηγος Παπάγος, εξαπέλυσε γενική αντεπίθεση σ’ όλο το μήκος του μετώπου και ο Έλληνας στρατιώτης είχε σηκώσει το γιακά της βρεγμένης χλαίνης του και προχωρούσε ψηλά στον άγριο Γράμμο, στην Αλβανία.

Κυρίες και Κύριοι, ας ακούσουμε πως περιγράφει ο Οδυσσέας Ελύτης, μεταξύ άλλων, την πορεία προς το μέτωπο.

“Νύχτα πάνω στη νύχτα βαδίζαμε ασταμάτητα, ένας πίσω απ’ τον άλλον, ίδια τυφλοί. Με κόπο ξεκολώντας το ποδάρι από τη λάσπη όπου φορές εκατοβούλιαζε ίσαμε το γόνατο. Λίγες φορές όπου κάναμε στάση να ξεκουραστούμε μήτε που αλλάζαμε κουβέντα, μονάχα σοβαροί κι αμίλητοι φέγγοντας μ’ ένα μικρό δαδί, μία-μία εμοιραζόμασταν τη σταφίδα. Όμως εμείς το μόνο που προσέχαμε ήταν εκείνες οι φωνές, μέσα στα σκοτεινά, που ανέβαιναν καυτές “Όι-όι μάνα μου Όι-Όι μάνα μου, και κάποτε πιο σπάνια, ένα πνιχτό μουσούνισμα ίδιο ροχαλητό, πούλεγαν, όσοι ξέρανε, είναι αυτός ο ρόγχος του θανάτου”.

Αλλά τι τραγική ειρωνεία:

Ενώ ο Ελληνικός στρατός κρατούσε στα ματωμένα χέρια του το Αργυρόκαστρο, τη Χειμάρρα, τους Αγίους Σαράντα, το Τεπελένι, την Κλεισουρα και είχε ανοίξει ο δρόμος προς τον Αυλώνα και το Βεράτι, ο Χίτλερ θα κτυπήσει την Ελλάδα με το πρόσχημα να διώξει τους Άγγλους από το ελληνικό έδαφος.

Η Ελλάδα τώρα θα βρεθεί στην πιο οδυνηρή θέση-κάτω από τριπλή κατοχή, αφού ήδη η Γερμανία μετά την κατάρρευση της Γιουγκοσλαβίας παρέδωσε στη φίλη της, τη Βουλγαρία, τη Μεκαδονία φτάνοντας μέχρι τον Όλυμπο.

Σκοτεινά συλλογίστηκαν, οι Έλληνες στρατιώτες όταν διατάχθηκε η οπισθοχώρηση και η εγκατάλειψη της Κορυτσάς. Είχανε φθάσει στο μη περαιτέρω της ανθρώπινης αντοχής.

Εκεί στα σύνορα της Πατρίδας, έγιναν απίστευτα πράγματα: άντρες σωριάζονταν χάρω, έσκυβαν κι ασπάζονταν τη γη, άλλοι πετούσαν τα κράνη τους στις χαράδρες και τα κοιτούσαν με μηδενιστική απάθεια να κατακυλούν.

Τον είκανε φανταστεί αλλιώς τούτο το γυρισμό. Καμπάνες να σημαίνουν, σάλπιγγες να κελαηδούν, μαντήλια να τους καλωσορίζουν. Αυτό θα ήταν δικαιοσύνη. Κι οι νεκροί θ' αναστέναζαν τότε ξαλαφρωμένοι κάτω απ' το χώμα. Κι όσοι μαυροφορέθηκαν στην πατρίδα, κι όσοι απόμειναν με αδειανή αγκαλιά, κι όσοι δεν θα βλέπαν

τον πολεμιστή τους να γυρίζει πίσω, κι όσοι θα κοίταζαν το δικό τους άνθρωπο ακροτηριασμένο. Θα ήξεραν αυτοί που έρχονται αντί για κείνον είναι οι εκδικητές,

“ΤΗΝ ΟΡΓΗ ΤΩΝ ΝΕΚΡΩΝ ΝΑ ΦΟΒΑΣΤΕ ΚΑΙ ΤΩΝ ΒΡΑΧΩΝ Τ' ΑΓΑΛΜΑΤΑ”.

Αλλά άλλος νόμος ορίζει τα πράγματα σε τούτον τον κόσμο, νόμος κρυφός, παράνομος, νόμος που παραφυλάει τον άνθρωπο τον αναγελάει και τον μαχαιρώνει στην πλάτη. Νόμος που δεν ξέρει παρά το δικαίωμα του θηρίου.

Τα Γερμανικά πυροβολικά εξαπολύουν αδιάκοπα καταιγισμό πάνω σ' όλες τις γραμμές. Παρά την αντίσταση των ελλήνων στρατιωτών στα οχυρά της Μακεδονίας στις 9 Απριλίου καταλαμβάνεται η Θεσσαλονίκη. Τα Στούκας αλώνιζαν όλη τη χώρα. Η αγγλική δύναμη στην Ηπειρωτική Ελλάδα ήταν από την αρχή μέχρι το τέλος μια υποχώρηση. Ενώ ο Ράιχ είχε στραμμένα τα μάτια του στη Μεσόγειο. Και στην Ελλάδα είχε ξεσπάσει διαμάχη Πολιτικής και Στρατιωτικής ηγεσίας.

Ο πρωθυπουργός Αλέξανδρος Κορυζής, βγαίνοντας κάτωχρος από το Υπουργικό Συμβούλιο στη Μ. Βρετανία, πηγαίνει σπίτι του και αυτοκτονεί.

Ο στρατηγός Τσολάκογλου παραμερίζοντας τον Αλέξανδρο Παπάγο που επέμενε σ' αμυντική στάση, υπογράφει με τους Γερμανούς δεύτερο πρωτόκολλο με το οποίο παραδίδεται ο ελληνικός στρατός και κινδυνεύει να

μεταφερθεί στην Ιταλία αιχμάλωτος.

Μάταια ο Μητροπολίτης Ιωαννίνων Σπυρίδων πιέζει τους στρατηγούς να δώσουν ένα τέλος σ' έναν αγώνα απελπισμένο.

Οι Ιταλοί γυρίζουν, βομβαρδίζουν με λύσσα τα Γιάννενα, η πόλη καίγεται. Η Άρτα χτυπιέται. Η Κυβέρνηση και ο Γεώργιος ο Β' φεύγουν από την Αθήνα. Ο ελληνικός στρατός που κατέπληξε την οικουμένη με την αξιοθαύμαστη αυτοθυσία του από νικητής στο μέτωπο αιχμάλωτος σ' έναν αντίπαλο πτημέγο ωστόσο.

Η Ελλάδα μπαίνει στο βαρύ τώρα πένθος της κατοχής.

Γερμανικά καμιόνια, αλώνιζαν την Πατρίδα και φώναζαν κι όλας σ' ελληνική γλώσσα. Μην μας κτυπάτε, αφήστε τα όπλα σας, είμαστε φίλοι σας, παραδοθείτε".

"Έφτασαν ντυμένοι "φίλοι"

αμέτρητες φορές οι εχθροί μου

Το παμπάλαιο χώμα πατώντας

Και το χώμα δεν έδεσε

ποτέ με την φτέρνα τους

και τα δώρα τους άλλα δεν ήτανε

παρά μόνο σίδερο και φωτιά"

γράφει ο Οδυσσέας Ελύτης. Αλεξιπρωτιστές του Γ' Ράιχ ρίχτηκαν σαν μαύρα γεράκια πάνω από την Κρήτη. Ήταν το προγεφύρωμα που ήθελαν οι Γερμανοί για το μεσογειακό χώρο, την Ασία, και την Αφρική.

Η Γερμανία πλήρωσε πολύ ακριβά τη μάχη της Κρήτης, έχασε τον ανθό των αλεξιπρωτιστών της και ένα δεκαήμερο από τον ακριβό λογαριασμό

του χρόνου για την εξόρμηση κατά της Ρωσίας.

Εξοργισμένοι οι Γερμανοί έστησαν ολόκληρα κωριά μπροστά στο εκτελεστικό απόσπασμα. Η μάχη της Κρήτης αποτέλεσε σταθμό στην πορεία του απόλυτου εκβαρβαρισμού του πολέμου.

Στον πρώτο χειμώνα της κατοχής άνθρωποι εξοντώνονται από την πείνα, περιουσίες ανταλλάσσονται από τους μαυρέμπορους της λαϊκής δυστυχίας για ένα κομμάτι ψωμί. Παιδιά πετάνε για να σώσουν το δελτίο του σκελετωμένου αδερφού ή πατέρα πεθαμένο στους δρόμους. 250.000 άνθρωποι πέθαναν από την πείνα στην Αθήνα και τον Πειραιά. Ο πλούτος της χώρας είχε αρπαγεί απ' τον κατακτητή. Οι αποθήκες τροφίμων, φαρμάκων κι άλλων υλικών άδειασαν. Τα πάντα κατασχέθηκαν σαν λεία πολέμου. Ο λαός μας ζει το μαρτύριο και τη θυσία μαζί, πείνει, πείνα φοβερή. Ο κατακτητής έδινε μεγάλη σημασία στο πως θα γονατίσει τον ελληνικό λαό και χρησιμοποίησε αυτό το απαίσιο όπλο. Ο λαός μας έμεινε γυμνός, τρισάθλιος, κατατρεγμένος από την ανέχεια, χωρίς τους οδηγούς του που τον εγκατέλειψαν.

Ποιος όμως τον πόνεσε αυτόν τον λαό στις μαρτυρικές χειμωνιάτικες νύχτες του. ΚΑΝΕΝΑΣ. Όμως η αδούλωτη ψυχή του Έλληνα που πάντα παρέμεινε αδούλωτη, και ο λαός μας πάντα προδομένος, ποτέ παραδομένος, βρήκε την έκφραση. Θα πολεμή-

σει τη νέα τάξη πραγμάτων του Χίτλερ και του Ναζισμού, όπως πολέμησε το φασισμό του Μουσολίνι, στα βουνά της Αλβανίας και τον αγκυλωτό Σταυρό στα οχυρά της Μακεδονίας και της Θράκης.

Γιατί μια φωνή έρχεται από χρόνια παλιά σαν όρκος, σαν προσταγή η απάντηση του Κολοκοιτρώνη προς τον Ιμπραήμ “Όχι τα κλαριά να μας κόψεις, όχι τα δέντρα και τα σπίτια που μας έκαψες, αλλά πέτρα πάνω στην πέτρα να μη μείνει, εμείς δεν προσκυνούμε. Μόνο ένας Έλληνας να μείνει, πάντα θα πολεμούμε και μην ελπίζεις πως την γη μας θα την κάνεις δική σου. Βγάλτο από το νου σου”.

Και μια άλλη ηχώ, που ακουγόταν στα βουνά και τους κάμπους της πατρίδας μας για εθνική ανεξαρτησία από τα μαύρα και πικρά χρόνια της σκλαβιάς που συγχέεται ακόμη και συνδυάζεται με τα φτερωτά θούρια του Ρήγα “ως πότε παλλικάρια” μα και με τη φωνή του Άρη Βελουχιώτη στ’ άρματα στ’ άρματα, μα και το χορό, ναι το χορό του Γοργοπόταμου, του Ζέρβα και του Βελουχιώτη.

Με το κουρέλιασμα της χιτλερικής σημαίας από το Μανώλη Γλέζο και τον Αποστόλη Σιάντα, άρχισε η ατομική αντίσταση του Έλληνα, αλλά και η μαζική αντίσταση του λαού με την ίδρυση αντιστασιακών οργανώσεων: ΕΑΜ-ΕΛΛΑΣ-ΕΔΕΣ-ΕΠΟΝ-ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ και άλλες.

Ο ελληνικός λαός οργανώθηκε και συνέχισε το θρυλικό ΟΧΙ του έπους

του 40. Με πανελλήνιες κινητοποιήσεις βρήκε τη δύναμη μέσα απ’ την τραγική υπερηφάνεια του να αντισταθεί και να απαλλαγεί από την αρπαγή των δολοφόνων του Ναζισμού, των εμπνευστών των κρεματορίων, ν’ απαλλαγεί από τους παράφρονες που εξευτέλισαν τον άνθρωπο και τον έκαναν σαπούνη.

Ελάτε να ιδείτε

εδώ τους μαστίγωναν

εδώ τους έσχιζαν στα δυο

εδώ τους έκαμναν οκαρίνα το μέτωπο

ζάρια τους σπόνδυλους

εδώ τους ανοιγόκλειναν,

σαν βεντάλια την ψυχή.

Να ο τροχός, να το πυρωμένο πέταλο

να το τσιμπίδι που ξαγρυπνούσε

στο λάρυγγα

να οι πόρτες που τσάκιζαν τα δάκτυλα

να οι βελόνες που αναποδογύριζαν τα νύχια

να το λαγούμι που χυνόταν η ζωή σταλαματιά, σταλαματιά.

Κυρίες και κύριοι, τ’ αποτελέσματα της πιο βάρβαρης κατοχής που γνώρισε ο ελληνικός λαός είναι φρικιαστικά 28.000 εκτελέσεις στα διάφορα μπλόκα του κατακτητή, 50.000 άνθρωποι που θανατώθηκαν στα γερμανικά στρατόπεδα, 12.500 στα κρεματορία. 300 και πλέον ελληνίδες έχασαν το δικαίωμα στη μητρότητα από τους Ναζιστές του Χίτλερ.

Παρ’ όλα τα σκληρά μέτρα και τη βαναυσότητα του κατακτητή ο ελληνικός λαός, που κατέπληξε την οικουμέ-

νη με την αυτοθυσία του βγήκε νικητής. Και νίκησε γιατί πίστεψε με πάθος στην Ελευθερία, στην εθνική ανεξαρτησία, στην ηθική και στη δύναμη του δικαίου.

Και σήμερα δεν είναι μυστικό ότι η χώρα μας έχει ορατούς και αόρατους εχθρούς. Οι μεγάλοι της γης αρνούνται για τους μικρούς λαούς το πιο απλό πράγμα, την αγάπη για την πατρίδα τους και τον πολιτισμό τους.

Ένας πόλεμος σήμερα βασισμένος στα ψέματα, στην κοροϊδία στην εξαπάτηση και τον εκβιασμό των λαών του πλανήτη, υπονομεύει τα Ηνωμένα Έθνη, την Ευρωπαϊκή Ένωση τις πανανθρώπινες αξίες, τον πολιτισμό.

Οι αναλογίες προκαλούν φρίκη και συντριβή στους πολίτες του κόσμου γιατί καταργείται η λογική και καταλύεται η κάθε ανθρώπινη αξία.

Ο Δυτικός άνθρωπος ξέχασε την πείνα του και έφθασε στην βαρβαρότητα, έπαψε να είναι δούλος και έγινε αφέντης αδιαφορώντας για τις ανθρώπινες ζωές που χάνονται στα 2/3 του πλανήτη.

Και βλέπουμε σήμερα έναν Γολιάθ της υψηλής τεχνολογίας και της ηλεκτρονικής βαρβαρότητας να μετράει τη δύναμή του σ' έναν νάνο. Ο πόλεμος πια σταμάτησε να γεννάει ήρωες στα δυο στρατόπεδα και είναι προφανές ότι πρόκειται περί εγκλήματος.

Με μεγάλη ευκολία εξαπολύουν τις έξυπνες βόμβες και τα όπλα με νοημοσύνη, λένε και είναι φιλόσοφοι και σκορπίζουν τον θάνατο, τη δυστυχία,

κάνοντας τη ζωή κόλαση, δηλητηριάζοντας ποτάμια, λίμνες, θάλασσες, και στεριές και για τις επόμενες γενιές.

Είναι φανερό πλέον ότι σε τούτον τον κόσμο το σπιλέτο και τον Κεραυνό τον κρατούν οι ανιστόριτοι και οι παράφρονες και όχι οι φίλοι του ανθρώπου.

Σε κάποιες όμως άλλες γωνιές αυτού του αποκαμωμένου κόσμου υπάρχουν λαοί που αγαπούν την πατρίδα τους, τη θρησκεία τους, τον πολιτισμό τους. Και προτιμούν να πεθάνουν παρά να προσφέρουν τον εαυτό τους στους δήθεν πολιτισμένους, και παράλληλα θα μας θυμίζουν την χαμένη ηθική.

Πέρα όμως από τον πάταγο των αυτοκρατοριών και των δικτατόρων που γκρεμίζονται θα απομείνει να ακούγεται μέσα στον κουρασμένο κόσμο κρυστάλλινο και ερημικό το εωθινό που σήμανε η σάλπιγγα πάνω στον ελληνικό βράχο μια φθινοπωρινή αυγή του 1940, και μια φωνή του Κωστή Παλαμά να μας παρακινεί.

*Εσύ αντιστάσου αταίριαστος
και τόλμα να κηρύπτεις
του κόσμου είμαι πολίτης
Πατρίδα έχω τη γη*

*Πάλι αντιστάσου αταίριαστος
και πες Πατριδολάτρης
αμύνεσθε υπέρ πατρίς
εις άριστος οίωνός*

**ΖΗΤΩ Η ΑΔΟΥΛΩΤΗ
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΨΥΧΗ.**

ΠΟΡΕΙΑ ΓΕΝΝΑΙΩΝ

Ήταν 21 του Γενάρη όταν ο Λόχος μας ξεκίνησε από το ορεινό χωριό του Κουρβελεσίου, το Γκολέμι, για να εγκατασταθεί αμυντικά στο Μάλι-Σπάτ. Οι άλλοι λόχοι, 9ος και 11ος είχαν προηγηθεί.

Πρωί-πρωί, αφού ετοιμαστήκαμε, όπως είμαστε σκορπισμένοι στα εγκαταλειμμένα και μισοκατεστραμμένα από τον πόλεμο σπίτια του χωριού, συγκεντρωθήκαμε κατά διμοιρίες και σε λίγο φορτωμένοι παίρναμε τον ανηφορικό δρόμο προς το βουνό.

Για κακή μας τύχη, η μέρα εκείνη ήταν η χειρότερη απ' όλες τις μέρες που μείναμε στο χωριό.

Το κρύο και το χιόνι, λίγο πολύ τα είχαμε συνηθίσει δεν μας ενδιέφερε τόσο, αλλά ψιλόβρεχε από το πρωί και αργότερα άρχισε χιονόνερο, και το πιο χειρότερο όσο ανεβαίναμε προς το βουνό, πυκνή ομίχλη άρχισε να σκεπάζει όλα τα γύρω μας, ώστε να βαδίζουμε με μεγάλη δυσκολία, προσπαθώντας να μη χάσει ο ένας τον άλλο.

Η καιρική αυτή κατάσταση συνεχίστηκε σχεδόν όλη τη μέρα. Κάποτε, όταν έπαιρνε να νυχτώσει, σταματήσαμε καταϊδρωμένοι από την συνεχή υπ' αυτές τις συνθήκες πορεία μας μέσα στα χιόνια, για πρώτη φορά απ' την αρχή του πολέμου και μουσκεμένοι απ' το γόνατο και κάτω όσο ποτέ άλλοτε.

Όπως σταματήσαμε, βλέπουμε

μπροστά μας -είχε αραιώσει κάπως η ομίχλη- ένα εκταταμένο ορειπέδιο (υψόμ. 1,500 μ.) γυμνό σχεδόν τελείως από κάθε είδους βλάστηση, που το πολύ χιόνι -παγωμένο το περισσότερο- το έκαμε πιο γραφικό, σαν έναν απέραντο στίβο χιονοδρομικό.

Αριστερά μας πρόβαλε ένα κωνοειδές ύψωμα κατάλευκο κι αυτό απ' το χιόνι, κι απ' το οποίο έρχονταν οι απόηχοι πυροβολισμών που σχεδόν χάνονταν στην παράξενη εκείνη ατμόσφαιρα του βουνού.

Που οι πυροβολισμοί και οι εκρήξεις στ' άλλα τοπία; Στο Βρυσοχώρι λ.χ. μια ντουφεκιά "χαλούσε" τον κόσμο, κι ακολουγούσε ο Αώος δευτερόλεπτα ολόκληρα: εδώ τα πράγματα ήταν τελείως διαφορετικά.

Χωρίς να μας πουν τίποτε, καταλάβαμε ότι βρισκόμαστε κοντά στην πρώτη γραμμή.

Εκεί στα ριζά αυτού του υψώματος, κακήν κακώς ξημερωθήκαμε. Για καλή μας τύχη η μέρα που ανέτειλε σε λίγο ήταν μια άλλη μέρα.

Είχε ξαστερέψει αλλά το κρύο σ' εκείνο το άλπικο τοπίο ήταν διαπεραστικό μέχρι το κόκκαλο.

Όπως κινούμαστε πέρα-δώθε ανακατωμένοι, να δώσουμε λίγη ζωή στα ξεπαγιασμένα πόδια μας, να κι ο λοχαγός (ο κυρ' Γιάννης) κατσουλωμένος κι αυτός μέχρι τ' αυτιά με τη χλαίνη, και πάνω απ' αυτή μια αρβανίτικη άσπρη κάπα, κάπου την είχε "οικονο-

μήσει” στα χωριά που περάσαμε.

Μου κάνει νόημα να τον πλησιάσω.

- “Πως την βγάλατε”, μου είπε “με τους άνδρες σας;”.

“Άστα κ. λοχαγέ”, του απάντησα, “Ακόμα μια τέτοια βραδιά σαν αυτή να μας βρη, δεν πρόκειται να ξημερώσουμε, θα πεθάνουμε...”.

- “Κι’ εγώ τα ίδια” μου απάντησε...

Ειδοποιημένοι έφθασαν σε λίγο και οι συνάδελφοι των διμοιριών, μαύροι στα πρόσωπα απ’ το κρύο και κατσουλωμένοι σαν Εσκιμώοι (Αν/γοί Ναυρίδης, Πετσίνης, Φερφέλης).

- Τι θα γίνει τώρα, κ. λοχαγέ, του είπαμε όλοι με μια φωνή σαν να ήμαστε συνεννοημένοι. Που θα εγκατασταθούμε και πότε;

- Εκεί ψηλά μας είπε, δείχνοντας την κορυφή του υψώματος. Περιμένουμε οδηγό να πάμε για αναγνώριση.

Δεν πέρασε πολλή ώρα κι ένας λοχίας που δεν φαίνονταν το πρόσωπό του απ’ τα γένια και το μουστάκι, κατσουλωμένος, παρουσιάστηκε. Χαιρέτισε και μας οδήγησε στο ύψωμα.

Σε λίγο βρεθήκαμε ανάμεσα από μερικές σκηνές μισοξεσκισμένες από το χιόνι και τον αέρα.

Πέντε-έξι στρατιώτες, κατσουλωμένοι, βγήκαν απ’ αυτές και μας παρακολουθούσαν. Άλλοι τόσοι πιο κάτω κάτι συμμάζευαν μέσα στα χιόνια, και δύο-τρεις πρόβαλαν στην κορυφή. (Ήταν οι σκοποί κι οι παρατηρητές). Ρωτήσαμε τον λοχία επιμόνως που βρίσκεται η άλλη δύναμη του λόχου.

Μας απάντησε στερεότυπα. “Εμείς είμαστε που βλέπετε”, δέκα οκτώ (18).

“Οι άλλοι”, του είπαμε, “τι απέγιναν”;

“Φύγανε”, μας είπε, “από τότε που ήλθαμε εδώ μέχρι χθές άλλοι κρυοπαγωμένοι, άλλοι τραυματισμένοι, άλλοι άρρωστοι κι άλλοι βρίσκονται θαμμένοι εδώ στα χιόνια, χτυπημένοι απ’ τους όλμους, που κάθε απόγευμα μας χτυπούν άσχημα”.

Μείναμε άναυδοι. Κοιτούσαμε ο ένας τον άλλον, χωρίς να βγάλουμε μιλιά. Έ, είπαμε μέσα μας, εδώ είναι “ο Γολγοθάς μας”. Όποιος γυρίσει ζωντανός απ’ εδώ θα είναι πολύ τυχερός.

Στη συνέχεια ο λοχίας μας κατατόπισε για τις εκθρικές θέσεις, και σε λίγο ο λόχος μας ανέβαινε και έπαιρνε τις θέσεις των 18 ηρώων του 5/42 Συντάγματος Ευζώνων.

Εκείνοι, μάρτυρες όλης αυτής της τραγικής πραγματικότητας, αποσύρονταν και έπαιρναν τον δρόμο για το Γκολέμι.

Εκεί ψηλά, στην καταραμένη εκείνη κορυφή, έμεινε εκγατεστημένος ο λόχος μας, δυό ολόκληρους μήνες.

Απ’ το πρώτο κιόλας βράδυ άρχισε η αιμορραγία. Πρωτοφανές σφυροκόπημα των θέσεών μας από όλμους και πυροβολικό σκόρπιζε παντού τον θάνατο.

Αυτή η κατάσταση, όπως μας έλεγε κι ο λοχίας των Ευζώνων, συνεχίζονταν σχεδόν κάθε μέρα, που είχε σαν

αποτέλεσμα τον αποδεκτισμό μας. Τριάντα πέντε (35) νεκροί, εκτός των τραυματιών ήταν ο απολογισμός απ' τα καθημερινά σφυροκοπήματα των θέσεών μας. Μεταξύ των νεκρών ο γενναιότερος των γενναίων, ο έφεδρος λοχίας Βασίλης Μπόνιος (απ' το Αηδονοχώρι) το καμάρι του λόχου.

Εκτός αυτών οι κρυοπαγημένοι, πολλές φορές δέκα-δέκα, κατέβαιναν προς το Ορεινό Χειρουργείο.

Οι περισσότεροι ευτυχώς ξαναγύριζαν σε λίγες μέρες. Ας αφήσουμε τους αρρώστους που κι' αυτοί δεν ήταν λίγοι. Αμ' εκείνα τα απδιαστικά ζώφια που μας είχαν κυριέψει κυριολεκτικά, το κρύο που είχε φθάσει πολλές βραδιές και 20 βαθμούς υπό το μηδέν, τα μπόϊα, το χιόνι που σκέπαζε τα πάντα!!!

Ζούσαμε πραγματικά σ' ένα κόσμο τελείως ξένο απ' τον γήινο!!!

Το αίσθημα της αυτοσυντηρήσεως σ' αυτό το εξοντωτικό αλπικό περιβάλλον μας έκανε να σοφιστούμε τρόπους για να αποφύγουμε τα μαινόμενα σχεδόν μέρα-νύχτα στοιχεία της φύσεως, αλλά και τους εχθρικούς βομβαρδισμούς.

Με σκαφτικά εργαλεία, -μας είχε εφοδιάσει το μηχανικό μας, αλλά από τα πολλά χιόνια δυστυχώς πολύ λίγο τα χρησιμοποιούσαμε- σκάβαμε στις πλαγιές του υψώματος τα παγωμένα χιόνια, και δημιουργούσαμε πραγματικά αμπριά μέχρι τρία μέτρα βάθος,

τα σκεπάζαμε με σανίδες, που και γι' αυτές φρόντιζε το μηχανικό μας, αλλά για άλλες δουλειές, που πάλι τα χιόνια δεν επέτρεπαν και επάνω ρίχναμε σωρούς από χιόνια.

Έτσι, εκεί μέσα ξημερωνόμαστε κι αποφεύγαμε τους βομβαρδισμούς περισσότερο των όλμων και το τρομερό κρύο τα βράδυα ιδίως.

Είχαμε σχεδόν αχρηστέψει οι περισσότεροι τις σκηνές, γιατί σ' αυτές μέσα ξεκοκκαλιάζαμε. Τα χιόνια τα πολλά, που πολλές φορές απ' τις ανεμοθύελλες έφταναν τα τέσσερα (4) μέτρα ήταν και "ευεργετικά", γιατί τα περισσότερα βλήματα ιδίως των όλμων - που έπεφταν σε τόσο πολύ χιόνι, δεν έσκαγαν, κι' αυτό γιατί ο επικρουστήρας δεν συναντούσε μέσα στο χιόνι σκληρή επιφάνεια για να εκραγεί.

Φαντασθήτε τι θα γινόταν αν όλα τα βλήματα, τα χιλιάδες που δεχτήκαμε τους δυο μήνες, έσκαγαν.

Κανένας μας δε θα είχε γλυτώσει.

Αυτά όμως, τα πρωτότυπα αμπριά που κι οι Εσκιμώοι θα τα ζήλευαν, έρχονταν στιγμές που γίνονταν παγίδες θανάτου, γιατί, όπως γύριζε πολλές φορές ο καιρός στον νοτιά, κινδυνεύαμε να ταφούμε ζωντανοί όσοι βρισκόμαστε εκεί μέσα, γιατί το χιόνι υποχωρούσε σε βαθμό επικίνδυνου.

Απόσπασμα από το βιβλίο του Βασιλείου Αρχιμανδρίτη με τίτλο:

"ΠΟΡΕΙΑ ΓΕΝΝΑΙΩΝ"

Από το μεγάλο ΟΧΙ των Ελλήνων του 1940.

Ευλογραφία του Ζωγράφου κ. Δημ. Μεγαλίδη

1940. Οι Ιταλοί έξω από το Ορφανοτροφείο Κόνιτσας. (φωτ. από το βιβλίο του Ιταλού Guido Aviani Fulvio, *I Fantasmi della Vojussa*)

Προεκλογικές συγκεντρώσεις και περιττές φλυαρολογίες

ΑΠΟ ΤΟ ΝΙΚ. Χ. ΡΕΜΠΕΛΗ, ΦΙΛΟΛΟΓΟ, ΠΡΩΗΝ ΛΥΚΕΙΑΡΧΗ

Φαίνεται πως μπήκαμε σε προεκλογική περίοδο· λίγο νωρίς, πράγματι, αν γίνουν οι εκλογές την άνοιξη. Το βέβαιο είναι ότι οι υποψήφιοι όλων των κομμάτων προτοιμάζονται και σκέφτονται πόσο θα επηρεάσουν τους ψηφοφόρους των με όσα θα τους σερβίρουν. Έτσι οι εθνοπατέρες μας, που γνωρίζουν καλά την ψυχολογία του λαού, υπόσχονται πάντοτε πολλά.

Πριν από τις εκλογές όλοι θυμούνται τον αγρότη, τον εργάτη, το χαμηλόμισθο, το συνταξιούχο και πάει λέγοντας και τάζοντας. Ήρθε, άλλωστε, η ώρα της συγκομιδής, είπε Πρωθυπουργός τις προάλλες. Χαράς Ευαγγέλια.

Αυτό είναι ενθαρρυντικό και παρήγορο. Συγκομιδή λοιπόν· ποιος δεν τη θέλει; Οι νοικοκυρές ας πάρουν μεγαλύτερο καλάθι για τις λαϊκές· θα το γεμίσουν με λιγότερα χρήματα. Σπεύσατε όλοι “εισέλθετε πάντες εις την χαράν του Κυρίου ημών... Ευφράνθητε σήμερον. Η τράπεζα γέμει, ρυφήσατε πάντες...”, έτσι για να θυμηθούμε τον Κατηχητικό λόγο Ιω. του Χρυσοστόμου.

Έλα όμως που η πραγματικότητα δεν είναι αυτή. Γνωστή η ακρίβεια. Η συγκομιδή, χρόνια τώρα, αφορούσε άλλους και όχι το φτωχό λαό. Άλλοι πλούτισαν με θεμπά και αθέμπα μέσα.

* * *

Θα αρχίσουν πάλι, λοιπόν, οι προεκλογικές περιοδείες των υποψηφίων. Υπέρο-

γκες δαπάνες κομμάτων, προεκλογικά γραφεία, αφισοκολλήσεις, φωτογραφίες υποψηφίων, μεγάφωνα στη διαπασών όλη μέρα κ.λ. κ.λ. Και οι ψηφοφόροι, κατά πάγια συνήθεια, θα περνούν από τα γραφεία για να ιδούν τον υποψήφιο βουλευτή, να του σφίξουν το χέρι και να τον βεβαιώσουν πως όλα θα πάνε καλά και ότι το χωριό τους θα το ρίξει μονοκούκκι σ' αυτόν.

Και δεν θα παραλείψουν, φεύγοντας, να πάρουν πολλά ψηφοδέλτια, για να τα δώσουν, τάχατες τάχατες, σε φίλους. Γιατί όμως όλο αυτό το έντονο προεκλογικό κλίμα; Γιατί όλες αυτές οι προετοιμασίες; Βρισκόμαστε στο 2003 και όχι στη δεκαετία του 1950 ή του 60. Σήμερα η τηλεόραση υπάρχει και στο πιο απόμακρο χωριό. Για ποιό λόγο ο κόσμος να τρέχει στις πλατείες για ν' ακούσουν τον οποιονδήποτε ομιλητή, όταν μπορεί να τον ακούσει στα κανάλια; Σε αυτά να μιλούν οι αρχηγοί των κομμάτων και ν' αναπτύσσουν το πρόγραμμά τους.

Αντ' αυτού, όμως, οργανώνονται κάθε φορά οι μεγάλες συγκεντρώσεις στις μεγάλες πόλεις. Λεωφορεία γεμάτα κόσμο έρχονται π.χ. στην Αθήνα απ' όλη την Ελλάδα, για ν' ακούσουν τον Πρωθυπουργό ή τον αρχηγό της αξιωματικής αντιπολίτευσης.

Και θα ακούσει πάλι ο λαός υποσχέσεις, μεγαλοστομίες, για νέα προγράμματα, νέα ανάπτυξη, για ευημερία του λαού

και κοινωνική δικαιοσύνη. Περιπολογίες και φλυαρολογίες. Ίδια γεύση απ' όλους.

* * *

Θα ήθελα πριν τελειώσω, να φανταστούμε όλοι νοερά την τελευταία ομιλία του Πρωθυπουργού ή του αρχηγού της αξιωματικής αντιπολίτευσης στην Αθήνα.

Το παρελθόν μας διευκολύνει σ' αυτό. Από μέρες, από εβδομάδες γρηγορότερα αρχίζουν οι προετοιμασίες. Ενοικιάζονται πούλμαν για τη μεταφορά του κόσμου από τα τετραπέρατα της Ελλάδας. Στην Αθήνα επικρατεί πανδαιμόνιο. Την ημέρα της ομιλίας, είτε του ενός είτε του άλλου, η πρωτεύουσα χάνει το ρυθμό της. Κυκλοφοριακό χάος. Ο κόσμος τρέχει, συνωστίζεται στρυμώχνεται για ν' ακούσει χιλιοειπωμένα πράγματα. Ήδη τα μεγάφωνα πληροφορούν πως γέμισε η πλατεία Συντάγματος μέχρι τους στύλους (όχι τις στήλες) του Ολυμπίου Διός. Γεμάτη από κόσμο η οδός Σταδίου, Πανεπιστημίου, μέχρι την Ομόνοια. Ο κόσμος φωνάζει, υψώνει τεράστια πανό με παντός είδους συνθήματα. Όλοι κρατούν σημαιούλες. Ήρθε η ώρα και ο ομιλητής βγαίνει στην εξέδρα. Με ικανοποίηση αναμετρά το πλήθος με το μάτι, υψώνει τα χέρια και χαιρετά τα πλήθη, τα οποία ωρύονται κυριολεκτικά από ενθουσιασμό.

Η ομιλία αρχίζει. Πολλές φορές διακόπεται από τα συνθήματα του λαού: "Εμπρός, προχώρα, σε θέλει όλη η χώρα". Και ο ομιλητής αρπάζει την ευκαιρία για να προσθέσει "Μαζί θα προχωρήσουμε για μια Ελλάδα νέα, για μια

Ελλάδα ισχυρή".

Άλλο σύνθημα των ψηφοφόρων τον αναγκάζει να σταματήσει και να τους βεβαιώσει τούτο: "Αγωνιζόμαστε για την κοινωνική δικαιοσύνη. Ο λαός στην εξουσία". Η λαοθάλασσα παραληρεί από ενθουσιασμό. Η ομιλία τελείωσε. Χειροκροτήματα από κάτω, ιαχές, πανδαιμόνιο. Ο ομιλητής μπαίνει μέσα, αλλά ο κόσμος, τον αναγκάζει να ξαναβγει τρεις και τέσσερις φορές. Στον τελευταίο τον χαιρετισμό τους λέει "Σήμερα η Αθήνα ψήφισε, η Ελλάδα ψήφισε. Είμαστε η αυριανή κυβέρνηση".

Η ομιλία τελείωσε και ο ομιλητής, ικανοποιημένος από τον ενθουσιασμό του πλήθους, στέλνει, με υψωμένα τα χέρια, χαιρετισμό σε όλους και φεύγει, βέβαιος για τη νίκη της Κυριακής.

Κι ο λαός σιγά σιγά διαλύεται, ευχαριστημένος για τις υποσχέσεις που άκουσε.

Η φράση "για την ευημερία του λαού, για την κοινωνική δικαιοσύνη, για την ανάπτυξη, για μια Ελλάδα ισχυρή", ακολουγεί σ' αφτιά του, καθώς κατηφορίζει προς την Ομόνοια.

Και κάποιος ασπρομάλλης γέροντας, που ανηφορίζει αυτή την ώρα προς το Σύνταγμα από την οδό Σταδίου, ακούοντας τα συνθήματα του πλήθους, κοντοστέκεται, κουνάει απελπισμένα το κεφάλι του και ψιθυρίζει: "Ταλαίπωρε ελληνικέ λαέ, έως πότε θα σε εμπαίζουν με ανακρίβειες και μεγαλοστομίες; Έως πότε θα ακούς τα ίδια και τα ίδια, που δεν ανταποκρίνονται στην αλήθεια και στη σκληρή πραγματικότητα;

Η ΘΑΝΑΤΙΚΗ ΠΟΙΝΗ ΣΤΗΝ ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΑΔΑ

ΑΠΟ ΤΟΝ ΦΙΛΟΛΟΓΟ ΑΓΑΘΑΓΓΕΛΟ Γ. ΠΟΛΙΤΗ

Καθώς η δίκη των συγκροτησάντων τον άθλιο θίασο της Επαναστατικής Ογάνωσης 17 Νοέμβρη προχωρεί προς το τέλος, πολύς λόγος γίνεται για τις ποινές, που η Δικαιοσύνη θα επιβάλλει. Και διερωτώνται πολλοί μήπως η κατάργηση της θανατικής ποινής στον προηγμένο πολιτισμικά σύγχρονο κόσμο πρέπει να αναθεωρηθεί ή τουλάχιστον να επανεξεταστεί από τους ειδικούς επιστήμονες, κοινωνιολόγους, παιδαγωγούς, ψυχολόγους, εκπροσώπους της εκκλησίας κλπ.

Με αφορμή τον έντονο αυτό προβληματισμό που καθημερινά καθίσταται εντονότερος από τα διάφορα συγκλονιστικά εγκλήματα που συνταράσσουν τις ανθρώπινες κοινωνίες, ίσως είναι επίκαιρο να ανατρέξουμε στην αρχαία ελληνική γραμματεία και να σημειώσουμε, κατά το δυνατόν και στο λίγο διαθέσιμο χώρο, τον τρόπο λειτουργίας της Δικαιοσύνης στην αρχαία Αθήνα.

Πληροφορίες διάσπαρτες στα κείμενα των φιλοσόφων και των ποιητών, οι δικανικοί λόγοι που διασώθηκαν και η συμβολή της αρχαιολογίας μας επιτρέπουν να έχουμε σαφή εικόνα της αθηναϊκής Δικαιοσύνης και στα χρόνια της Δημοκρατίας και στην εποχή που αυτή καταργήθηκε, με το τέλος δηλαδή του Πελοποννησιακού πολέμου.

Οι αρχαίοι Έλληνες απέδιδαν μεγάλη αξία και είχαν θεοποιήσει τη Δικαιοσύνη, ενώ προσίατη και εγγυητή είχαν τον Δία. Η λατινική λέξη Jupiter αποδίδει καλύτερα τη θεσμική του αξία ως εγγυητού της Δικαιοσύνης, καθώς είναι ο Jus Pater, ο Πατήρ του Δικαίου.

Πάντως, η αρχαία Αθήνα που έφθασε στο ύψιστο βαθμό τελειότητας στα γράμματα και τις τέχνες και στη φιλοσοφία, δεν μπορούμε να πούμε ότι και στη δικαιοσύνη είχε φθάσει στον ίδιο βαθμό τελειότητας. Και άλλη απόδειξη μεγαλύτερη από το να καταδικασθεί ο πιο δίκαιος άνθρωπος, ο Σωκράτης, δεν χρειάζεται. Την πρωτιά στον τομέα αυτό την έχει η Ρώμη.

Στην αρχαία Αθήνα λειτουργούσαν δυο σπουδαία δικαστήρια, ο Άρειος Πάγος και η Ηλιαία. Αρχαιότερο και πιο σεβαστό ήταν ο Άρειος Πάγος, που εκδίκασε υποθέσεις φόνου εκ προμελέτης ή εγκλήματα που στόχευαν και μπορούσαν να προκαλέσουν το θάνατο (π.χ. πυρκαγιά σε κατοικημένο σπίτι κλπ.). Το μεγαλύτερο, το λαϊκό θα λέγαμε δικαστήριο, ήταν η Ηλιαία. Η Ηλιαία δίκασε όλες τις άλλες υποθέσεις εκτός του φόνου. Ηλιαστής, δηλαδή δικαστής, θα μπορούσε να γίνει κάθε Αθηναίος πολίτης που ήταν τριάντα χρόνων και πάνω. Το τιμητικό αυτό αξίωμα δεν απαιτούσε ιδιαίτερες γνώσεις. Την Ηλιαία τη συ-

γκροτούσαν έξι χιλιάδες δικαστές, δηλαδή εξακόσιοι από κάθε φυλή, καθώς την εποχή του Κλεισθένη η Αθήνα είχε διαιρεθεί σε δέκα φυλές.

Ο Κλεισθένης έφερε αρκετές καινοτομίες στη Δικαιοσύνη. Μια από αυτές ήταν και ο εξοστρακισμός. Ο εξοστρακισμός ήταν ποινή που επιβάλλονταν ύστερα από ψηφοφορία σε εκείνον εκ των πολιτών που φαινόταν ύποπτος να φέρει την τυραννία στην Αθήνα. Έπρεπε να μετρηθούν με το όνομά του τουλάχιστον έξι χιλιάδες όστρακα, κομματάκια από σπασμένα αγγεία που ήταν κατάλληλα για να χαράσσεται σε αυτά το όνομα του φιλόδοξου τύραννου. Η εξορία μακριά από την Αθήνα για δέκα χρόνια ήταν η ποινή του εξοστρακισμού. Η εκκλησία του δήμου, δηλαδή η συνέλευση των πολιτών, λειτουργούσε στην περίπτωση αυτή σαν δικαστήριο, αλλά δυστυχώς δεν παρείχε το δικαίωμα της απολογίας στον κατηγορούμενο. Τον εξοστρακισμό τον εφάρμοσαν οι κρατούντες επί των πολιτικών τους αντιπάλων, αλλά ο κλεισθένειος αυτός νόμος δεν ίσχυσε για μεγάλη διάρκεια χρόνου και γρήγορα καταργήθηκε.

Εγκλήματα σοβαρά, όπως εναντίον της ασφάλειας του κράτους, τα δίκασε η εκκλησία του δήμου. Έτσι, παραδείγματος χάριν, το 406 π.Χ. οι νικητές στρατηγοί στη ναυμαχία των Αργινουσών δεν περισυνέλεξαν τους νεκρούς και καταδικάστηκαν σε θάνατο.

Ίσχυε, λοιπόν, η θανατική ποινή στην αρχαία Αθήνα. Οι κατηγορούμε-

νοι "επί ασεβεία" καταδικάζονταν σε θάνατο. Για τους στρατηγούς των Αργινουσών φαίνεται πως το κατηγορητήριο στηρίχτηκε στο νόμο "επί ασεβεία", γιατί οι αρχαίοι Έλληνες απέδιδαν μεγάλη τιμή στους νεκρούς. Οι λέξεις "κηδεμών" και "κηδεία" είχαν την ίδια ετυμολογική προέλευση.

"Επί ασεβεία" κατηγορήθηκε και ο Σωκράτης. Οι δικαστές της Ηλιαίας που άκουσαν την απολογία του δεν πείστηκαν ότι ήταν ένοχος. Και όταν στη δεύτερη συνεδρίαση, κατά την οποία καθοριζόταν το είδος της ποινής, ρωτήθηκε ο Σωκράτης ποια ποινή θεωρούσε δίκαιη, απάντησε ότι θα έπρεπε να σιπίζεται στο Πρυτανείο, όπως γινόταν για όλους τους ευεργέτες της πόλης. Φαίνεται πως η απάντηση αυτή δεν άρεσε στους δικαστές - τη θεώρησαν εμπαιγμό - και του επέβαλαν την ποινή του θανάτου. [Κατά μια άποψη, ο Σωκράτης καταδικάστηκε γιατί είπε στην απολογία του ότι δεν πιστεύει στη γνώμη των πολλών και φοβήθηκαν οι Αθηναίοι μήπως αυτό στρέφεται εναντίον του δημοκρατικού πολιτεύματος που μόλις πριν από λίγο καιρό είχε αποκατασταθεί στην Αθήνα.].

Οι θανατικές ποινές εκτελούνταν έξω από την πόλη και ο καλύτερος θάνατος ήταν να δοθεί στον κατάδικο το κώνειο, ένα δραστικό δηλητήριο που δινόταν σε κύπελλο που το κρατούσε μόνος του ο μελλοθάνατος. Έτσι φαινόταν σαν αυτοκτονία, αφού με τα χέρια του το κρατούσε και το έπινε ο τιμωρημένος με αυτή την ποινή. Το κώ-

νείο δινόταν σε Αθηναίους πολίτες, ενώ για τους δούλους εφαρμόζαν πιο σκληρές μεθόδους.

Ορισμένες κατηγορίες καταδικασμένων σε θάνατο για ιερόσυλες πράξεις ή πολιτικά εγκλήματα τους γκρέμιζαν σε βάραθρο, ενώ στους προδότες και ασεβείς εφαρμόζαν το λιθοβολισμό.

Από την εποχή του Δράκοντα (70ος αιώνας π. Χ.) και μετά η δικαιοσύνη σημείωσε μεγάλη πρόοδο. Οι έξι χιλιάδες δικαστές της Ηλιαίας δίκάζαν κατά τμήματα, αλλά πάντως η σύνθεση κάθε δικαστηρίου περιελάμβανε 501 δικαστές. Έτσι, παραδείγματος χάριν, αν για μια ορισμένη μέρα λειτουργούσαν τέσσερα τμήματα, απαιτούνταν δυο χιλιάδες δικαστές. Αυτοί κληρώνονταν ανάμεσα στους έξι χιλιάδες συναδέλφους τους με έναν τρόπο καταπληκτικό σε επινοήση, ώστε να εξασφαλίζεται ανόθευτη η εκλογή τους. Όσοι δεν κληρώνονταν, επέστρεφαν στο σπίτι τους και δεν δικαιούνταν την αμοιβή των δυο οβολών που έπαιρναν οι κληρωθέντες. Πάντως οι κατηγορούμενοι δεν γνώριζαν επουδενί τρόπο ποιοι θα είναι οι δικαστές τους.

Στην διάρκεια της δίκης, οι δικαστές άκουγαν αμίλητοι την κατηγορία και στη συνέχεια την απολογία των κατηγορουμένων. Εάν ήθελε ο κατηγορούμενος, μπορούσε να βάλει άλλον να μιλήσει εκ μέρους του, τον συνήγορο, ή να αναθέσει σε κάποιον να του γράψει την απολογία του. Τέτοιοι

δικανικοί λόγοι διασώθηκαν και ασφαλώς του Λυσία ο "υπέρ του αδύνατου" λόγος είναι ένα θαυμάσιο κείμενο, μέσω του οποίου ο αδύνατος προσπαθεί να πείσει τους δικαστές ότι δικαιούται να παίρνει λόγω της αναπηρίας του τη μικρή σύνταξη από το κράτος.

Όλη αυτή η διαδικασία γινόταν όταν λειτουργούσε το δημοκρατικό πολίτευμα. Τι γινόταν όμως την εποχή της ολιγαρχίας και των τριάντα τυράννων; Στον καταπληκτικό λόγο και πάλι του Λυσία "κατά του Ερατοσθένη" γίνεται σαφής η διαφορά. Έτσι στην παράγραφο 7 διαβάζουμε:

"Πολεμάρχω δε παρήγγειλαν οι τριάκοντα το υπό εκείνων ειθισμένον παράγγελμα, πίνειν κώνειον, πρίν την αιτίαν ειπείν δι' ήντινα έμελλεν αποθανείσθαι. Ούτω πολλού εδέησε κριθήναι καί άπολογήσασθαι." (δηλαδή: Διέταξαν οι τριάντα τύραννοι τον Πολεμάρχο τη συνηθισμένη σε αυτούς διαταγή, να πει το κώνειο, πριν του πουν την αιτία για την οποία επρόκειτο να καταδικαστεί σε θάνατο. Τόσο πολύ απείχε από τη διαδικασία της δίκης και της απολογίας.)

Αλλά ας επανέλθω στα δρώμενα της εποχής μας. Έγκριτοι νομομαθείς και δικαστές επί μήνες τώρα ασχολούνται με τα στυγνά εγκλήματα που οι ίδιοι οι συμμετέχοντες στη 17 Νοέμβρη ομολόγησαν. Η δικαιοσύνη, το προπύργιο της Δημοκρατίας, θα επιβάλει τις κυρώσεις για σωφρονισμό και παραδειγματισμό. Θα ικανοποιηθεί το

κοινό περί δικαίου αίσθημα. Με νηφαλιότητα και με το πρέπον ύφος η δικαιοσύνη θα επιτελέσει το έργο της. Ας μη γίνουμε συνακόλουθοι εκείνων που με την επίδραση οργής και συναισθηματικής πόλωσης μιλούν για την εσχάτη των ποινών. Στην εποχή μας την πνευματικά και ηθικά πολιτισμένη αξίζει να θυμηθούμε τα λόγια του Λαμαρτίνου (1859):

"Δεν είναι ο θάνατος που πρέπει να μάθουμε να φοβόμαστε, αλλά η ζωή που πρέπει να μάθουμε να σεβόμαστε. Η κοινωνία και ο εγκληματίας θα αντικρίζονται πάντα σαν ερωτευμένοι. Ποιος από τους δυο θα σταματήσει να χύνει αίμα; Αρχίστε εσείς και μη φοβάστε. Όχι, το κλειδί συνοχής της κοινωνίας δεν είναι ο θάνατος, είναι η ηθικότητα των νόμων της".

ΠΩΛΕΙΤΑΙ

Οικόπεδο 610 τ.μ.
στην Α. Κόνιτσα (κοντά
στη Μητρόπολη)
Τηλ. 210 2758906

Σολόγισπια

Βοζαντινής και Λαϊκής Τέχνης

Γιάννης Σινάνης

ΕΠΤΑΧΩΡΙ

Τηλ. 24670-84137 & 84127

ΕΠΑΥΛΗ "ΑΝΤΩΝΗΣ", STUDIOS

Προς Πλατεία

Προς Γέφυρα

ΚΟΝΙΤΣΑ

Ε. Ο. ΚΟΖΑΝΗΣ - ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

ΚΑΤΩ ΚΟΝΙΤΣΑ ΤΗΛ. & FAX: 06510/71402

☎ 0944-225347
0651- 71402
0655-23618

Τοπίο Ήχων

Από λήκυθο αναπαίστων
ή αμφορέα ιάμβων είναι
ο αυθαίρετος αυτός
ήχος της ομορφιάς;

“Ήχος” - Απόστολος Ζώτος -
“Αμύθητα χέρια”

Ήχος πρώτος: Ομίχλη.

Όταν πυκνή πρωινή ομίχλη, χτυπούσε με ανεπαίσθητη βία την πόρτα μας, ή έμπαινε, ανίδεη για το χαμό της, από κάποιο παράθυρο που άνοιγε με περιέργεια, ανέβαινα γρήγορα-γρήγορα τα σκαλιά του κήπου, για να βρεθώ μόνη, ανάμεσα σ' αυτόν τον απατηλό, συννεφένιο κόσμο.

Εκεί στον κήπο, καμιά εικόνα δεν επιβεβαίωνε τις γνώσεις μου, για το μόλις πριν λίγο ακόμη, γνωστό μου παρελθόν. Αλλά ωστόσο οι ήχοι, που διαπερνούσαν, αδιάφοροι για την ύπαρξή του, αυτό το άσπρο υγρό πέπλο, μου δάνειζαν και τις εικόνες που έλειπαν για να βρω τα ίχνη, που θα με οδηγούσαν ξανά στον κόσμο μου.

Οι αληθινές εικόνες όμως, οι πραγματικές, παρέμεναν καλυμμένες υπομονετικά, έως ότου έρθει η ώρα να φανερωθούν, τότε που οι χλιαρές πρωινές ακτίνες του ήλιου, θα διέλυαν αυτό το δακρύβρεχτο παραπέτασμα, που με κρατούσε μακριά από το σπίτι μου, τη γειτονιά μου, την πόλη μου.

Κι όταν με μεγάλη μου λύπη, έβλεπα την ομίχλη, να απομακρύνεται από κοντά μου και να μικραίνει σιγά-σιγά, φανερώνοντας τις εικόνες, λαμπρότε-

ρες και φωτεινότερες από πριν έχανα και την αίσθηση των ήχων που αξεχώριστοι πια με τις εικόνες έπαυαν και να με γοπεύουν.

Αργότερα, όταν η ομίχλη, ήταν πια μια κουκίδα στον ορίζοντα, τρέχαμε με αλλαλαγμούς στα παιχνίδια μας, κατά κει που το ουράνιο τόξο μας οδηγούσε...

Ήχος δεύτερος: “Το καμπανέλι”.

Ήταν μεγάλη χαρά για μένα, όταν η μαμά αποφάσιζε να με πάρει μαζί της στο χωριό, στις αρχές της Άνοιξης, να δούμε τη γιαγιά.

Με το λεωφορείο, κατεβαίναμε στη στάση “γάϊδαρος” κι ήμουν περισσότερο από σίγουρη, ότι πίσω από τα χαλάσματα, που υπάρχουν ακόμα και σήμερα εκεί, έβοσκε ένας ζωηρός και χαρούμενος γάϊδαρος, περίπου σαν και τον δικό μας!

Το σχολείο του χωριού, είχε μια μικρή καμπάνα έξω από την πόρτα του, που καλούσε τους μαθητές του στο μάθημα, το καμπανέλι, όπως το έλεγε όλο το χωριό.

Όταν είχα την τύχη, να με δεχθεί ο δάσκαλος σ' αυτό το σχολείο, σαν επισκέπτρια προσχολικής ηλικίας, μετά

βέβαια τη μεσολάβηση της γιαγιάς μου, παρ' ότι αυτό που με προσκαλούσε δελεαστικά, ήταν το καμπανέλι του, στην πορεία της μέρας το ξεχνούσα εντελώς, αγνοούσα σχεδόν την ύπαρξή του, αφού τόσα άλλα πράγματα μ' εντυπωσίαζαν.

Αν όμως τύχαινε, να μην τα καταφέρω να με στείλουν στο σχολείο, τα πράγματα έπαιρναν άλλη τροπή και το καμπανέλι γινόταν ο κυρίαρχος της σκέψης μου, ο κυρίαρχος της ζωής μου, ο κυρίαρχος του χωριού.

Καθισμένη στο περβάσι του παραθύρου, αντίκρυ στο σχολείο, παρακολουθούσα την κίνηση του χωριού, σε σχέση πάντα με τους χτύπους αυτής της μικρής καμπάνας.

Καθώς το καμπανέλι, χτυπούσε αρκετές φορές ως το μεσημέρι φαινόταν ο απόηχός του να πλανιέται, σχεδόν όλο το πρωί, πάνω από το χωριό, χωρίς καθόλου να το εγκαταλείπει, ρυθμίζοντας τις δουλειές των χωριανών με ακρίβεια και μεθοδικότητα.

Με το πρώτο χτύπημα, τα κοπάδια του χωριού έφευγαν για τη βοσκή. Με το δεύτερο, οι γεροντότεροι έπιναν τον καφέ τους στο "Χάνι" μπροστά στην Πλατεία, κι η γιαγιά ετοίμαζε τον φούρνο στην αυλή. Με το τρίτο, οι γειτόνισσες είχαν ανάπαυλα, ερχόνταν να χαιρετίσουν τη μαμά κι έπιναν τον καφέ τους μπροστά στο τζάκι μας. Με το τέταρτο, η μέρα έφτανε στη μέση, το φαΐ ήταν έτοιμο και φρόντιζαν το τζάκι νάχει καλή φωτιά.

Τότε, όλα άρχιζαν να φθίνουν μαζί

και η διάθεσή μου.

Καθώς έβλεπα τα παιδιά να ξεχύνονται έξω από το σχολείο, με χαρούμενες φωνές και χορόπηδητά, έφευγα απο το παράθυρο θυμωμένη, σχεδόν εξαγριωμένη, γιατί ξαφνικά θυμόμουν πόσο αγαπούσα αυτό το παραμυθένιο σχολείο!

Τότε, η γιαγιάκα μου, για να με παρηγορήσει, μούδινε μ' επισημότητα περισσή το μύλο, ν' αλέσω λίγο καφέ, με την υπόσχεση, ότι αύριο σίγουρα θα χτυπήσει και για μένα το καμπανέλι του.

Ήχος τρίτος: "Ντάμα Μπαστούνι"

Τα απογεύματα των Χριστουγεννιάτικων διακοπών παίζαμε "ξερή" με τη θείσα.

Τα χαρτιά έπεφταν αθόρυβα, το ένα πάνω στο άλλο, χωρίς ίχνος ζωηράδας, λες και το παιχνίδι το πραγματικό, παιζόταν κάπου αλλού, κι εδώ σε μας, έφθανε μόνο ο απόηχός του!

Όταν όμως γινόταν καμιά "ξερή" ο τυχερός παίκτης σήκωνε ψηλά το χέρι του και έρριχνε επιτέλους με δύναμη το χαρτί καταπέλτη κι εκείνο έκανε όσο θόρυβο μπορούσε, δίνοντας στην ομήγυρη μια περίεργη ζωντάνια.

Τότε η θείσα, σηκωνόταν επιδεικτικά και σχεδόν τελετουργικά, φιλούσε το νικητή με το φαφούτικο στόμα της αφήνοντας για λίγες στιγμές να πλανιέται στο μάγουλό του, ένα χαρμάνι σέρτικου τσιγάρου και πικρού καφέ!

Ήχος τέταρτος: "Αγάπη πούγινες δίκικοπο μαχαίρι".

Τότε που άφηνα το παράθυρό μου

ανοιχτό, τα καλοκαιρινά βράδια και αφουκραζόμουν τη νυχτερινή ζωή του κήπου μας, έφτανε από μακριά μουσική, από το ηλεκτρόφωνο.

Πιο πολύ απ' όλα τα τραγούδια, μου άρεσε να ακούω και να τραγουδώ περιπαθώς, μαζί μ' εκείνο το ηλεκτρόφωνο, εκεί στο ανοιχτό παράθυρό μου, το τραγούδι του Μάνου Χατζηδάκη. "Αγάπη πούγινες δίκοπο μαχαίρι".

Δεν ήταν η μουσική, ούτε οι στίχοι που μ' εντυπωσίαζαν παρά η αγάπη, που έκανε τόσο δυναμικά αισθητή την παρουσία της.

Πόσο οι νέοι ανυπόμονα περιμένουν την αγάπη!

Τότε δεν καταλάβαινα το νόημα αυτού του τραγουδιού, αν υπήρχε κάποιο συγκεκριμένο νόημα, σ' αυτό το παραπονεμένο και πικρό τραγούδι.

Πολύ αργότερα αντιλήφθηκα και ξεδιάλυνα αυτό το αίσθημα της αποτυχίας που περιέχουν οι στίχοι του.

Γιατί παράγματι, υπάρχουν άνθρωποι που αγαπούν μ' ένα παράδοξο κι ανορθόδοξο τρόπο.

Ενώ το αντικείμενο της αγάπης τους βρίσκεται έξω από τον εαυτό τους, έξω από αυτούς τους ίδιους, εκείνοι έχουν στραμμένο το βλέμμα μέσα τους, και υποφέρουν και βαρυγκομούν για την αγάπη τους, που τους προσφέρει τόσες λύπες και τόσους στεναγμούς.

Ξεχνούν βέβαια ότι η αγάπη είναι

δημιουργία!

Είναι μια Τέχνη, που αν φανεί ανίκανη να δείξει τον δημιουργικό της χαρακτήρα, καταλήγει πάντα σε αποτυχία!

Ήχος πέμπτος: "Penny Lane κι οι τρομπέτες του Μπαρόκ"

Κάποτε ο Τζών Λέννον, άκουσε μια μουσική σύνθεση, ενός συνθέτη της Μπαρόκ μουσικής.

Ενθουσιάστηκε και είπε στον Μάρτιν, τον παραγωγό του: "Θέλω να γράψω κι εγώ, τέτοια μουσική".

Κι ο έξυπνος αυτός άνθρωπος, ο παραγωγός του, πρόσθεσε με μαεστρία στη μουσική του τραγουδιού "Πέννυ Λένν" τρομπέτες, δίκην Μπαρόκ.

Το αποτέλεσμα ήταν εκπληκτικό!

Η ανάλαφρη κι ατίθαση Ποπ μουσική αγκαλιάζει περιπαθώς το πομπώδες και μεγαλόπρεπο ύφος της προκλασσικής. Αλλά ωστόσο, αφήνοντας μια εύλογη απόσταση, μεταξύ των μουσικών φράσεων, έτσι, ώστε να είναι εύκολο για την πνευματική επεξεργασία, να επανατοποθετεί τα πράγματα στη σωστή τους θέση, σύμφωνα με το μέτρο των αξιών τους.

Αγάπησα και τις δυο με πάθος, για να μπορώ κάθε φορά να διαλύομαι στα εξων συνετέθη.

ΚΙΤΣΙΟΥ ΕΙΡΗΝΗ

Η Κόνιτσα με τα Μαστοροχώρια της

Οχι μόνο στην Ελλάδα, και στο εξωτερικό ακόμα καθήκαν όλα. Πούνε τα μπουλούκια, οι παρέες, που γύριζαν σ' όλη την Ελλάδα! Όπου και να ρωτήσεις μαστόροι Κονιτσιώτες. Ακόμη και στη Γερμανία από το Πικλάρι, δουλεύουν χτιστάδες. Χαιρόμουν που έβλεπα το γέρο Βαλτά από την Πυρσόγιαννη στην τηλεόραση, που τον διαφήμιζε στην Αθήνα με τα κοπίδια του, τα καλέμια, τον αγκωνάρη του. Άκουγες το τσάκ-τσάκ. Τον ρωτούσαν, απαντούσε. Συμπέρασμα: χάθηκε η τέχνη της πέτρας. Τα άλλαξε όλα η τεχνολογία. Μας έμεινε όμως το όνομα Δήμος Μαστοροχωρίων. Αυτό θα μένει. Χάνουμε τη γλώσσα που είναι ολοκληρωμένη και αρχίζω με μια οικογένεια: Παππούς, γιαγιά, γιός, νύφη και τα δυο παιδιά. Αγόρι και κορίτσι στα κουδαρίτικα ο Σαγόνης και η Σαγόνου. Καψάλισαν για την κούρου ο Γέρος και η γριά, πήγαν στην εκκλησία, ο Μπαρός καψάλισε για ράμπο=ο

γιός πήγε στη δουλειά η Μπαρέσω στάμεμψε στο κούφιο να πραβίσει μάνεμα για να μανέψουν, η γυναίκα έκατσε στο σπίτι να φτάξει φαΐ να φάνε το λαγούλι, και η Αγκίδα καψάλισαν για το γρατσιοιάρικο το αγόρι και το κορίτσι πήγαν σχολείο.

Το κεφάλι = Νγρίνα τα μάτια -γκάλια, τα στήθια=Ζγαρβέλια η τα χέργια=κλωνάρια, κοιλιά=Κάνζου, τον πισινό=Μπέη, τα πόδια=Αγωγιάτες. Απομένει η πάλια και ο πασχάλης είναι αυτονότα. Ξέσυρε το κουφό να πραβίσεις ένα σκρούμο να τροχέψουμε = Πάρε το μπρίκι να κάνεις ένα καφέ να πιούμε. Σκρούμπος χωρίς Θοδώρα, καφές χωρίς ρακί δεν πάει, τι θα μανέψουμε Αβδάλη με Μάνου πρόβγιο η τράγιο θα φάμε τυρί με ψωμί, πρόβγιο είναι το καθαρίο Σταρένιο, το τράγιο είναι το Καλαμποκίσιο, η Μπομπότα, το γάλα λέγεται Μπέιο, η γκίζα λέγεται νγκέλο. Η τενομάτα δεν σκαπιέται εύκολα.

**Βαγγέλης Βουρδούκας
Ηλιόραχη**

ΕΘΝΙΚΗ

Η ΠΡΩΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ

Ιωάννης Δ. Ευθυμίου

Διευθυνής

Ομάδας Πωλήσεως

ΕΤΑΙΡΙΑ ΤΟΥ ΟΜΙΛΟΥ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΑΕ

Δ/ση Γραφείων: Μοναστηρίου 109-546 27 Θεσσαλονίκη

Τηλ. Κέντρο: 2310-553 422 Fax. 2310-553 764

Κιν. 0977-463008

Ιταλός Βοτανολόγος στον Σμόλικα

Επιμέλεια Χ. ΓΚΟΥΤΟΥ

(Συνέχεια από το προηγούμενο)

Δρομολόγιον της 18 Ιουλίου. Ιδού τέλος η στιγμή, καθ' ην επρόκειτο να πραγματοποιήσω εκδρομήν, ην επί τούτου χρόνον επεθύμησα και ονειροπόλησα εν τω βίω μου. Το όρος Σμόλικα έμελλεν εντός ολίγου να νικηθή. Εξεκινήσαμε άμα τη πρώτη αιθριωτάτη χαραυγή την 31/2 π.μ., εγώ ο Μήτσος, ο Ισμαήλ κι τις νεαρός ποιμήν εκ των στανών. Ο Αλής έμεινε προς φύλαξιν των πραγμάτων μας. Ανήλθομεν εν τάχει μικράν ανωφέρειαν εκ πεντακοσίων μέτρων, πάσαν αποτελουμένην εκ γης βοσκησίμου, εν η μόλις διεκρίνετο ελαφρά ίχνη σχιστολίθου ασκεπούς. Τα πολυάριθμα ποιμνία των βλάχων, τα σταθμεύοντα εις τας αναριθμήτους κόγχας του θείου εκείνου όρους, ήρχισαν πανταχόθεν να εξέρχονται από τας στάνας. Από του πρώτου μικρού κώνου, του σχηματιζόμενου εξ υπερμεγέθους στρώματος οφίτου ξηροτάτου, χρώματος αμαυρού υποπρασίνου και κρυσταλλίνου, θαυμασίου υπό τας πρώτας ακτίνας του ηλίου, το θέαμα των αμετρήτων ποιμνίων των εξερχομένων εκ των αποκρύφων κοιλάδων και εκ των δασών, παρατασσομένων δε ως μικρών στρατιών επί των ευρυχώρων χλοερών ράχεων και σχηματιζουσών ισαρίθμους ομάδας λευκάς ή αμαυράς, με το α-

διάλειπον βλήχημα και τον ήχον του κώδωνος, αναπαρίστων εις το πνεύμα μας εικόνα, ην εις πλείστους άλλους τόπους είδομεν, αλλά χωρίς την ζωηρότητα και την φαιδρότητα της τελευταίας ταύτης. Η εργασία μου επληθύνετο κατά πάσαν στιγμήν ανειλίσσοντο ενώπιόν μου εκτάσεις εξ ολοκλήρου κεκαλυμμέναι υπό λαμπρών φυτών και βοτανών μετά ποικιλωτάτων και ποικιλοχρώων ανθέων, αίτινες μοι υπενεθύμιζον τους πλουσιωτέρους και μάλλον περιφήμους βοτανικούς σταθμούς των ημετέρων Άλπεων. Ουδαμού, ουδ' επί των υψηλοτέρων ορέων της χερσονήσου του Αίμου, συνήντησα τόσον πλούτον και σφρίγγος ορεινής βλαστήσεως. Εξηρευνήσαμεν μετά της δεούσης επιμελείας πάσαν οφρύν, πάντα λειμώνα, πάντα βράχον. Ανελογιζόμεν πόνον δύσκολον ήτο να επιστρέψω άλλοτε εκεί και εντρεπόμεν να απολέσω έστω και μίαν μόνην στιγμήν αναπαυόμενος. Η τύχη μοι επιφύλασσε την τιμήν, την υψίστην τιμήν, να είμαι ο πρώτος βοτανικός, όστις εξηρεύει τον Σμόλικα. Όσον όμως και αν ηδυνήθην να εργασθώ κατά τας τρεις ημέρας τας αφιερωθείσας εις την έρευνα ταύτην, ας γίνη πιστευτόν ότι πας τις θα ηδύνατο ακόμη εις τους αναριθμήτους εκείνους εκ σχιστολίθου και οφίτου κώ-

νους να ανερευνήση θησαυρούς αμετρήτους, δι ους ισοβίως θα έχαιρεν. Εν Ευρώπη δεν απομένει πλέον άλλο όρος περιέχον τόσον επιστημονικόν πλούτον όσον ο Σμόλικας. Ολίγον κατ' ολίγον επλησιάσαμεν εις την βάση του τελευταίου κώνου, εισέτι υψηλού αλλά πάντοτε θαυμαστού. Εύρομεν μικράν λίμνην ορεινήν, κατέχουσα το βάθος ολοκλήρου λεβητοειδούς εγκατακρημνίσεως (dolina), εκούσης φυσικώ τω λόγω τας πλευράς εκ σχιστολίθου. Από της μικράς ταύτης λίμνης αρχίζει η αληθής ανάβασις εις την κορυφήν, την οποίαν απλούς ταξιδιώτης ηδύνατο να εκτελέση εν διαστήματι μικροτέρω της μιας ώρας, υπολογιζομένης εις τρεις ώρας ολοκλήρου της πορείας από των στανών εις την κορυφήν.

Ο κώνος του Σμόλικα είναι μάλλον απόκρημνος, ενίοτε δε αυτόκλημα απορρώξ. Ο οφίτης ευρίσκεται εν εναλλαγή μετά του σχιστολίθου και τούτου μεν τα στρώματα είναι συμπεπυκνωμένα, εκείνου δε διαθλώνται άμα τη ελαχίστη συγκρούσει. Η μόνη δυσχέρεια περί την ανάβασιν συνίσταται εις τούτο, ότι απαιτείται μεγάλη φρόνησις και δι' εκείνους έτι, οίτινες είναι συνειθισμένοι εις οδοιπορίας επί εδάφους εξ ασβεστολίθου. Η συμβουλή δεν είναι περιττή· διότι ο οφίτης, όστις είναι πράγματι εύβατος, είναι ουχ ήττον δόλιος εις τους επ' αυτούς βαδίζοντας. Αφού υπερέβημεν τας μετρίας δυσκολίας, ανεύρομεν λιβάδια, ων αι βοσκαί ήσαν ακόμη άθικτοι επί της ε-

πιφανείας δε εκ σχιστολίθου τετριμμένου τον συνήθη της βλαστήσεως τάπητα. Μει' ολίγον εφθάσαμεν εις την κορυφήν, απομεμονωμένην εν τη μεγαλοπρεπεία της σιγής. Ουδέποτε εδοκίμασα συγκίνησιν τόσον σφοδράν και τόσον απέραντον ως εκείνην, ήτις με κατέλαβεν ότε ευρέθην απέναντι του υψηστου και τιπανείου μεγαλείου της υψηστης κορυφής του Πίνδου. Ήτο η 10 π.μ. Ο μακρινός ορίζων εφάινετο εμπεπλησμένος πνιγηράς και ομιχλώδους θερμότητας. Αλλ' όμως η φαντασία καθιστά επιβλητικώτερον το πανόραμα. Ο Όλυμπος της Θεσσαλίας, εις εκατόν είκοσι χιλιομέτρων απόστασιν, υπερείχεν εκείθεν της ευρείας κοιλάδος της Βιστρίτζας, άνωθεν του οροπεδίου της Ελασσώνος [...]

Προς βορράν τα όρη και οι πεδιάδες της Καστορίας των Βιτωλίων και της Κορυτσάς, άτινα εν μέρει επεσκέφθη ο Ορφανίδης, εν μέρει δε απομένουσιν έτι άγνωστα. Όπισθεν ημών όλα τα όρη της Ηπείρου μέχρις του Τομόρου και πέραν η θάλασσα. Προς ΝΑ η οδοντωτή και πάντοτε ωραία οροσειρά των Τσουμέρκων, η εύφορος πεδιάς της Χαλάς.

Εκ της αντιθέτου πλευράς η κορυφή κατέρχεται αποτόμως εις κρημνόν διακοσίων μέτρων, εντός της υποκειμένης και ευρυχώρου εγκατακρημνίσεως. Οι εξ οφίτου κρημνοί ούτοι καταβεβρωμένοι και εσκαμμένοι έσωθεν έχουσι φυσιογνωμίαν μάλλον σκυθρωπήν, ήτις προέρχεται και εκ της αμαυράς χροιάς των, μάλλον εντόνου

καθισταμένης ένεκα της αντανακλάσεως των εις το βάθος χιόνων. Οι αετοί και οι αίγαγροι ζώσιν άρεγε εν τρυφερά αρμονία εκεί επάνω ή μήπως ο περί υπάρξεως αγών δεν είναι φονικώτερος η αλλαχού; Οι συνοδοί μου έσχον άφθονον κυνήγιον.

Την μεσημβρίαν απεχαιρετίσαμεν την κορυφήν. Είθε να δυνηθώ πάλιν ν' ανέλθω επ' αυτής. Κατήλθομεν παρά την κατωφέρειαν την σχηματιζομένην εκ της υψηλής οφρύος της υποκειμένης εγκατακρημνίσεως. Ο βράχος, εκ σιχολίθου συντετριμμένου είναι λίαν εύβατος. Θραύεται ακαταπαύστως και εις πολλά μέρη ο κρημνός εξηφανίσθη. Οι σχηματισθέντες τεράστιοι σωροί των κινητών λίθων διευκολύνουσιν εις πολλά μέρη την κατάβασιν. Εν διαστήματι μικροτέρω των δύο ωρών εισήλθομεν εις την εγκατακρήμνισιν. Διενοούμην ν' ανέλθω προς τα εκείθεν, προς τας κορυφάς της Σαμαρίνης αλλ' ένεκα του πλήθους των συλλεγεισών σπανιωτάτων βοτανών, εξ ων είχαν γεμίσει τα δύο κομισθέντα δοχεία, η επιστροφή καθίστατο αναγκαία. Διειτρέξαμεν καθ' όλας τας διευθύνσεις την εγκατακρήμνισιν και εβοτανολογήσαμεν εγγύς των χιόνων και των αναριθμητών ρυακίων ων η συμβολή αποτελεί τον χείμαρρον του Κερασόβου. Εβαδίσαμεν κατόπιν δια των όγκων του οφίτου, οίπινες μακρόθεν αντιμετωπίζουσι την Φούρκαν, κάμψαντες δε αυτούς ήλθομεν, εις την οδόν της επιστροφής, ολίγον βορειότερον εκείνης ακο-

λουθήσει ερχόμενοι. Εύρομεν και δευτέραν λίμνην, μικροτέραν της πρώτης, της οποίας τα χείλη ήσαν λίαν τελματώδη. Ανεπαύθημεν επί μικρόν, είτα δι' αλληπαλλήλων αναβάσεων και καταβάσεων επεστρέψαμεν εις τας στάνας την 6 μ.μ. Ο Μήτσος, τον οποίον είχαν πέμψει κατ' ευθείαν από της κορυφής δια να μεταφέρη τας εν των πρώτω δοχείω βοτάνας, μας ανέμεινε μετά του Αλή περί τον τελευταίον αμνόν εψημένον κατά τα έθιμα των παλληκαρίων, όστις είχε θυσιασθεί χάριν ημών κατά την διάρκειαν του ταξειδίου ημών ανά τον εξαυτηληθέντα ήδη Πίνδον.

Δρομολόγιον της 19 Ιουλίου. Αποχαιρετίσαμεν κατά την 51/2 τους ξενίζοντας ημάς αγαθούς Σαρακατσαναίους απηυθύναμεν ένθερμον αποχαιρετισμόν πρς τον Σμόλικαν και υπό καιρόν λαμπρόν εξεκινήσαμεν δια των λιβαδίων, των σχιστολίθων, των τελμάτων. Από υψώματός τινος παρά την ανωτέραν εσχατιάν των δασών, επλάνησα επί αρκετήν ώραν το βλέμμα επί των υψηλών και δασωδών ερεισμάτων του όρους, άτινα αφ' ενός κατέρχονται προς την Αβδέλλαν, αφ' ετέρου δε συνδέονται μετά της μακράς αλύσεως της Βασιλίτσας, ήτις διευθύνεται προς το Μέτζοβον και τα Σέρβια. Εισήλθομεν εις τα σκιερά δάσων των ελατών και εφθάσαμεν εις άλλας στάνας Βλάχων Σαρακατσαναίων, φθασάντων προ ολίγων ημερών εκεί. Ενώ η μικρά ημών συνοδία ανεπαύε-

το, εγώ μετά του Αλή επεχειρήσαμεν βραχείαν περιοδείαν προς το μέρος του Παλαιοσελίου εν χώρα ορεινή ένθα αι βοσκαί απηγορεύοντο. Προς το μέρος τούτο την υπηρεσίαν της φρουρήσεως της δημοσίας ασφαλείας εξετάλουν περιπολίοι εκ στρατιών του πεζικού Αλβανών ή εκ της Μικράς Ασίας, οίτινες μας επληροφόρησαν ότι η από στιγμής εις στιγμήν αναμενομένη σύγκρουσις εν τω Παπίγκω συνέβη ήδη. Ο σημερινός σκοπός της διευθύνσεώς μας ήτο η Κρίσμπιανη, χωρίον εξ εκατόν οικιών, κείμενον εν τω μέσω των τελευταίων χαραδρών του Σμόλικα προς την Σούσνικα. Εφθάσαμεν κατά τας 6^{1/4}. Κατελύσαμεν εις το ύπαιθρον παρά το μόνον και πενιχρόν χάνι. Η εσπέρα πάσα παρήλθεν εν άσμασι και οργάνοις εγώ απεκοιμήθην ονειρευόμενος την απόκρημνον κορυφήν της Καμήλας, ην πρότερον είχον θαυμάσει απέναντι, γιγαντιαίον όγκον του Βραδέτου, φωτιζόμενον υπό των τελευταίων ακτίνων του θνήσκοντος ηλίου.

Δρομολόγιον της 20 Ιουλίου. Λίαν πρωί απήλθομεν εις Κρίσμπιανην, ήτις εισέτι εκοιμάτο, ενώ ο ουρανός ήτο εν μέρει συννεφώδης. Η ατραπός η ανά μέσον των σχιστολίθων των καλυπόντων άπαν του μέρους αυτού το έδαφος βαίνει ομαλή μέχρι του πόρου του ρύακος του διαχωρίζοντος το όρος Σούσνικα από των ερεισμάτων των συνδεομένων μετά της οροσειράς της Βασιλίτσας. Ευρισκόμεθα ενταύθα

παρά τους πρόποδας μιας των μάλλον αξιοσημειώτων διακλαδώσεων της Σούσνικας, εξ ολοκλήρου δασοσκεπούς. Η ατραπός ανερχομένη αναρριχάται οφιοειδώς, κοπιώδης και δύσβατος, η τραχύτης δε και η βιαιότης των χειμερινών θυελλών πολλάκις βεβαίως θα διακόπη την συγκοινωνίαν κατά τα μέρη ταύτα. Αι καταπτώσεις του εδάφους είναι συχνόταται. Εβαδίζομεν μετά κόπου. Εν τούτοις ο ουρανός προεμήνευε θύελλαν και ο πάταγος των πρώτων βροντών επλήρου ολοκλήρον την κοιλάδα. Η τύχη άρα ήθελε να μας κάμη να δοκιμάσωμεν πάσας τας εντυπώσεις επί του Σμόλικα, ως και εκείνην του να ίδωμεν διάβροχον το επιστημονικόν υλικόν όπερ μετά τοσούτων κόπων και ελπίδων συνελέξαμεν. Η ατραπός διέρχεται δια ράχεως, εφ' ης κείται δεσπόζων επ' αμφοτέρας τας κλιτύς στρατιωτικός σταθμός (Καρακόλι), κατεχόμενος υπό δέκα στρατιωτών του πεζικού. Η θύελλα καθίσταται απειλητικωτέρα προς την Κόνιτσαν· ο ορίζων είναι zoφερός. Ο Ισμαήλ γνωματεύει ότι πρέπει ν' αναμείνωμεν την βροχήν εντός του σταθμού αλλ' όμως το ωρολόγιον δεικνύει την 6^{1/2} ώραν π.μ. και η εν Κονίτση συνέντευξις μετά του Προξένου Μιλλελίρε είναι ωρισμένη δια την 9. Πρέπει να προχωρήσωμεν. Κατερχόμεθα εις το μέσον του πυκνοτάτου δάσους με την τόλμην την απορρέουσαν εκ της αποφάσεως και της ανάγκης. Οι ποιμένες φεύγουσι προ της θυελλής. Η τρικυμία μαίνεται. Κατα-

φεύγομεν υπό τας οξύας, θέτοντες πάντα τα σκεπάσματά μας επί μεγάλου σωρού φυτών πλην μετ' ολίγον το ύδωρ και η σφοδρότατη χάλαζα μας κατακλύζει πανταχόθεν ως να ευρισκόμεθα εντός ποταμού. Οι κείμαρροι εσηματίζοντο άνωθεν ημών.

Τέλος θεία ευδοκία η θύελλα εκόπασεν. Εξηκολουθήσαμεν την πορείαν μας περί την 8 π.μμ εις κατάστασιν εμπνέουσας οίκτον. Αγαθή τύχη, επειδή επρόκειτο άμέσως ν' αναχωρήσωμεν εις Ιωάννινα, θα εύρισκον την επαύριον ξηρόν χάρτιν όσον ήθελον επομένως ήσαν βάσιμοι αι ελπίδες μου περί της διασώσεως της συλλογής μου.

Ταχέως από των δασών εξήλθομεν εις την μεσόγειον χώραν, εις το δια-

μέρισμα του Πεκλάρι. Η ατραπός ανέρχεται κατ' αρχάς παρά το χείλος υψηλοτάτων κρημνών, ένθα συχνά συμβαίνουσι δυστυχήματα. Ενταύθα επικρατεί το ασβεστώδες έδαφος. Κατόπιν επί τι διάστημα, πλησιέστερον της Κονίτσας, υπάρχει εγκατακρήμνις. Εισερχόμεθα εις την πόλιν κατά την 9^{1/2} αυτόθι ο Πρόξενος Μιλλελίρε με ανέμενεν από τινών στιγμών μόλις, ευρισκόμενος εις κατάστασιν ουκί καλλιτέραν της ιδικής μου. Την 11 π.μ. μέγα όχημα μας μετέφερεν εις Ιωάννινα. Συνοδία εκ πολυαρίθμων ίππων έμελλε να μεταφέρη τας αποσκευάς. Κατά την 3 π.μ. της 21 Ιουλίου επανηρχόμεθα εις τον εν Ιωαννίνοις παλικόν προξενείον.

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΜΠΡΟΥΜΠΑΣ

Ασφαλιστικός Πράκτορας

ΑΣΦΑΛΕΙΕΣ - ΑΜΟΙΒΑΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ

ΓΡΑΠΕΖΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ - ΔΑΝΕΙΑ

N. Ζέρβα 2 Κόνιτσα 44100

Τηλ.: (0655) 23616-24957

Κιν. 0944412994

ΠΩΛΕΙΤΑΙ

Οικόπεδο 1800 Τ.Μ. στην
Α. Κόνιτσα Ηλίας Τζήκας

Τηλ.: 0107702828

0945378016

ΠΩΛΕΙΤΑΙ

Οικόπεδο άρτιο και οικοδομήσιμο (352 τ.μ.) κάτω από το Αστ. Τμήμα Κόνιτσας.

Τηλ. 2655 22384

Κιν. 6977074672

Εγκώμιο

Στους τεχνίτες μαστόρους του χωριού Γκριζμπάνι, σημερινή ονομασία Ελεύθερο Κόνιτσας της Ηπείρου.

Παπακώστας Παναγιώτης

Γιώτος Ιωάννης

Οικονόμου Χρήστος

Βόσιος Βασίλειος

Ντάλλας Διονύσης

Πλατής Δημήτριος

Μπόγδος Κωνσταντίνος

Μπαγκλής Κωνσταντίνος

Οικονόμου Χαράλαμπος

Φουλίνας Ιωάννης

Το χωριό Ελεύθερο, παλιά ονομασία Γκριζμπάνι, της Επαρχίας Κόνιτσας της Ηπείρου έβγαλε μεγάλα ονόματα μαστόρων καλλιτεχνών οι οποίοι άφησαν εποχή για τα έργα τα οποία κατασκεύασαν.

Το χωριό δεν πρόσφερε ευκαιρίες για να μπορέσει κάποιος να ζήσει στο σπίτι του, τέτοιες που να καλύπτει και τους δώδεκα μήνες. Η υλοτομία, η λίγη κτηνοτροφία, η περιορισμένη απασχόλη στα κτήματα καλύπτουν μόνο

μέρος των εσόδων των κατοίκων του χωριού. Έτσι λοιπόν οι κάτοικοι οι οποίοι είχαν στο αίμα τους την καλλιτεχνία ασκούσαν την τέχνη του χτίστη. Πρώτα τα σπίτια τους, τα κτίρια του χωριού, οι εκκλησίες, το Δημοτικό Σχολείο, το οποίο χτίστηκε το έτος 1935 η πλατεία του χωριού που βρίσκεται στον επάνω μαχαλά, η κατασκευή των τοίχων αντιστήριξης καθώς και η διαπλάτυνση των κοινοτικών δρόμων γίνονταν με προσωπική εργασία των κατοίκων του χωριού. Αυτό όμως δεν τους έφτανε έτσι άρχισαν σιγά σιγά και κατά ομάδες άρχισαν να ξενιτεύονται πρώτα στις κοντινές περιοχές, έπειτα στην υπόλοιπη Ελλάδα και στη συνέχεια σ' όλα τα μέρη της γης.

Τα έργα που κατασκεύαζαν ήταν ονομαστά. Μεγάλες εκκλησίες, μεγάλα γιοφύρια, παραδοσιακά κτίρια, όλα με πέτρα, ειδικές κατασκευές σε κτίρια εργοστάσια, τράπεζες, νοσοκομεία, σχολεία, αίθουσες κ.λ.π., έφεραν την υπογραφή των συγχωριανών μου κατοίκων.

Σωτήριος Σπύρου Μπάρμπας

ΔΡΟΣΟΠΗΓΙΩΤΙΚΟΙ ΑΠΟΗΧΟΙ

*“Τούτη γης που την πατούμε
όλοι μέσα θέλ’ να μπορούμε
Τούτη γης με τα χορτάρια
τρώει νιούς και παλληκάρια”*

Τις οίδε που και προ πόσων αιώνων, ποιός συνετός ασματογράφος εμπνεύστηκε, σημείωσε και μελοποίησε τους παραπάνω στίχους απευθυνόμενος στην Κυρά-Γιώργαινα και ταυτόχρονα σ’ όλους εμάς.

Οι ανώνυμοι αυτοί ΒΑΡΔΟΙ της λαϊκής μας Μούσας απεδείχθησαν σοφότεροι των Σοφών.

Συμμεριζόμαστε απόλυτα τη λύπη αυτών που απώλεσαν αγαπημένα πρόσωπα θαμμένα στους νιόσκαφτους τάφους αφήνοντας πίσω δυσαναπλήρωτο κενό και συμμετέχουμε ευχαρίστως στη χαρά εκείνων που ευθυμούν. Άλλωστε ο κύκλος της ζωής άλλους κατά διαστήματα χαροποιεί και άλλους πληγώνει.

Αν έστω και για λίγο συνειδητοποιήσουμε τις παραπάνω γραμμές θα βρεθούμε ευθύς στη μεταβατική εκείνη θέση έτοιμοι προς αλλαγίν βλέποντας τη ζωή από άλλη οπτική γωνία, υπό το πρίσμα της φωτεινής αισιόδοξης πλευράς και αντιλαμβανόμενοι τη μηδαμνότητα μας θα γινόμασταν αυθωρεί ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΤΕΡΟΙ.

Γνωρίζουμε ότι η ζωή συνορεύει με το θάνατο και αυτό πρέπει να μας

ΦΡΟΝΗΜΕΥΕΙ.

Ας αφήσουμε όμως το θέμα στους ασχολούμενους με αυτό Στοχαστές να μας δώσουν διαφωτιστικώτερες εξηγήσεις.

Λέγοντας Γη ο νους μας πλανάται στην υδρόγειο σφαίρα, καλύτερα όμως θα ήταν αν περιοριστούμε προς στιγμήν στο γενέθλιο τόπο μας απαλλαγμένοι από κάθε ανθρώπινη κακία, μίσος και μικρότητα που τυχόν μας διέπει.

Το πατρίο έδαφος, η ιδιαίτερη πατρίδα που πρωτοείδαμε το φως ασκεί κάποια ξεχωριστή έλξη που σπρώχνει τα βήματά μας προς αυτό αισθανόμενοι μέσα μας μια ανεξήγητη ευχαρίστηση.

Τι να πρωτοθαυμάσει κανείς:

Την ανατολή και το ηλιοβασίλημα;

Τα δασωμένα πέριξ;

Τις ρεματιές

Τους κήπους

Τις ράχες και εξογκώματα των βουνών;

Τις ποταμιές με τις οφιοειδείς τους ροές;

Την καθαρή ατμόσφαιρα;

Το τιτίβισμα των πουλιών;

Αλλά για ν’ απολαύσει κανείς τη γραφικότητα και το φυσικό αυτό μεγαλείο χρειάζεται να έχει στη διάθεσή του διακοπές αδιάκοπες και είναι ευτυχείς αυτοί που τους δίδεται η ευκαιρία να βιώσουν τα παραπάνω.

Ο παραπλεύρως του Σαρανταπόρου

δημόσιος δρόμος θεώμενος εκ του μακρόθεν απλώνεται ωσάν κορδέλλα ανάμεσα στα αειθαλή και φυλλοβόλα δέντρα, τα δε οχήματα ως μύρμηγκες πηγαινοέρχονται προς τις δύο κατευθύνσεις.

Κατά τη θερινή περίοδο όλοι οι δρόμοι οδηγούν όχι προς ΡΩΜΗΝ, αλλά προς ΚΑΝΤΣΙΚΟΝ.

Το Καντσιώτικο τοξωτό Γεφύρι με τους δύο θόλους θρονιασμένο κοντά στη διασταύρωση στο ποτάμι, θυμίζει στον κατευθυνόμενο προς Ανατολάς ταξιδιώτη να στρέψει δεξιά, και τον προς Δυσμάς να γυρίσει αριστερά για να πατήσει στο γνώριμο και πολυπόθητο τοπίο.

Κυριευμένος από κράμα χαράς, αγωνίας και λαχτάρας ανακατεμένο με χιλιάδες αναμνήσεις που ξυπνούν άδηλα και κρύφια συναισθήματα τον καθιστούν ανήμπορο να αρθρώσει λέξη.

Έτσι στα βουβά ανηφορίζει ρίχνοντας αχόρταγες ματιές στα δρομάκια και μονοπάτια που τώρα πολλά ισοπέδωσε ο ασφατωμένος αμαξιτός.

Οι φρεσκοπατημένοι κατσικόδρομοι που τέμνουν εγκαρσίως τις στροφές και οι παράλληλες του δρόμου ατραποί βρύθουν ΚΑΚΑΡΑΤΣΑΣ που κυλά στην άσφαλτο, απατούν την όραση θεωρώντας τα αιγο-περιπτώματα ως ελιές καλαμών.

Περνάμε το δεντροκρυμμένο ξωκκλήσι του Αϊ-κόλα και έπειτα από δυο-τρία καγκέλια βρισκόμαστε στη ράχη όπου η απεριόριστη θέα δίνει την ευκαιρία ν' απολαύσουμε άνετα το πα-

νόραμα του τόπου μας.

Πιο πάνω στην απότομη στροφή προς Παναγιά βρίσκεται το ΚΙΟΣΚΙ, ένα άλλο παρατηρητήριο με ξύλινους πάγκους όπου οι περισσότεροι τερματίζουν τον απογευματινό τους περίπατο.

Περνώντας τώρα ανάμεσα στα γέρικα δέντρα και το αιωνόβιο εκκλησάκι με τον ζωγραφισμένο αρχάγγελο στο ανατολικό καλκάνι προξενούν στον επισκέπτη δέος, δροσιά και ανακούφιση.

Πριν φθάσουμε στο λοφάκι συναντούμε δεξιά τη βρύση ΛΟΥΤΣΕΣ που με ένα ράμμα νερό γεμίζει το κανάλι με το εξασθενημένο κελάρυσμα δροσίζοντας και τον διψασμένο περαστικό.

Συνεχίζοντας την πορεία φθάνει ο ξενιτεμένος στο έμπα του χωριού και τραβά ντουγρού προς το πατρικό, με την χορταριασμένη αυλή, σπίτι που έθρεψε τις παιδικές λαχτάρες και τα εφηβικά του όνειρα.

Εκεί κουρνιαζει προσπαθώντας να απαλλαγεί από το άγχος που του επισώρευσε η βιοπάλη της πόλης, με άλλα λόγια της σύγχρονης Ζούγλας εκεί όπου λείπει η συμπόνια και τα πάντα θυσιάζονται στο βωμό του συμφέροντος, εκεί όπου ο αγώνας της επιβίωσης επισώρευσε επιπρόσθετες ρυτίδες στο ηλιοκαμμένο του μέτωπο.

Στο χωριό συναντά πρόσωπα παραμερισμένα στις σκοτεινές δέλτους της θύμησης, πρόσωπα ξεχασμένα και πρόσωπα αγαπημένα απ' όλα τα μέρη της πατρίδος και του εξωτερικού, πρόσωπα και γενιές που μάθαιναν γράμματα με ξεροκόμματο και με τη χο-

ντρή βέργα της κρανιάς.

Τω καιρώ εκείνω αγόρια και κορίτσια μικρής ηλικίας φορούσαν φουστανάκια δι ευνόπτους λόγους που εξυπηρετούσαν πρακτικά τις σωματικές ανάγκες και πριν ακόμη σηκωθούμε τα περιπτώματα εξαφάνιζαν οι περιβαλλοντικά σκεπτόμενες κότες.

Σήμερα το κινητό τηλέφωνο έφθασε στον κολοφώνα της δόξης του, τότε υπήρχε τηλέφωνο αποτελούμενο από κονσερβοκούτι και σπάγκο.

Οι τωρινοί λουόμενοι απολαμβάνουν τα μπάνια τους με μαγιά, το δικό μας κολύμπι ήταν σε καμιά βίρα στα λακκώματα με ΑΔΑΜΙΑΙΑ περιβολή.

Αυτά και άλλα πολλά μπορεί να βρει κανείς κάνοντας μια θεαματική κατάδυση στο παρελθόν.

Πολλές οι ανέσεις της τεχνολογίας μας, αλλά και πολλοί κίνδυνοι ελλοχεύουν με καταστροφικές διαθέσεις όπως η ανθρωποθυσία στο ΜΟΛΩΧ της ασφάλτου και των ναρκωτικών. Ζούμε σε πεπολιτισμένη εποχή και συγχρόνως σε εποχή Γιαγκούλα.

Μέσα στη δίνη των παγκοσμίων γεγονότων που λαμβάνουν χώρα και επηρεάζουν τις δομές της οικονομίας και του πολιτισμού, δύο τοπικά γεγονότα στέλνουν τα δικά τους μηνύματα της φθίνουσας πορείας που ακολουθούμε.

Η ΕΡΗΜΟΣ των χωριών από ανθρωπινο υλικό και η ΑΔΙΑΦΟΡΙΑ των ιθυνόντων για αποκέντρωση σταματώντας τη ροή προς το αστυ, αποτελούν τους συγχρόνους ΚΑΙΑΔΕΣ της επαρχίας.

Η ύπαιθρος είναι εγκαταλελειμμένη

στο έλεος του Θεού και οι άνθρωποι της είναι φύλακες των Θηρίων του δρυμού αντιμετωπίζοντας Λύκους, Αρκούδες για να μην κατεβούν στις πόλεις και δαγκώσουν τους εν τοις πράγμασιν άρχοντάς μας που διοικούν και αποφασίζουν τις τύχες των χωρικών.

Το δε κωμικοτραγικό είναι ότι αν κατά λάθος θανατώσει κανείς ένα από τα αρπακτικά ζώα ή πηνά, έχει ν' αντιμετωπίσει τη δικαιοσύνη των οικολόγων προστατών που δεν αποφασίζει κανείς τους να γίνει φύλακας όπως οι χωρικοί της ερημιάς, παραμένουν ταμπουρωμένοι στο αστυ αδιαφορώντας για τη ζωή των ανθρώπων της υπαίθρου.

Μην ξεχνάμε πως τα βουνά των ορεινών φιλοξένησαν και έθρεψαν αρματολούς και κλέφτες που ελευθέρωσαν την Ελλάδα.

Καλόν θα είναι να μην ξεχάσουμε τους γονείς μας τώρα που μας έχουν ανάγκη, και όπως οι αρχαίοι σε καιρό πολέμου οι γονείς έθαβαν τα παιδιά τους ενώ εν καιρώ ειρήνης τα παιδιά θάβουν τους γονείς τους.

Έλα όμως πού είναι τα παιδιά για να θάψουν τους γονείς αφού η πολιτεία τα συγκέντρωσε στα μεγάλα αστικά κέντρα;

Τα ΙΧ και ΔΧ σκορπούν ευχαρίστως το άγριο μουγκρητό τους καθώς αναρριχώνται την ανηφόρα, αλλά φθάνοντας τελικά στο τέρμα οι χώροι στάθμευσης δυσεύρετοι λόγω πληθώρας οχημάτων, ποιος θα μπορούσε να

διανοηθεί κάτι τέτοιο πριν μερικές δεκαετίες;

Ο ελάχιστος μόνιμος πληθυσμός τους καλοκαιρινούς μήνες εικοσαπλασιάζεται και η ποσότης πόσιμου νερού παίρνει την κατιούσα.

Αυτές τις χρονιάρες μέρες η αστραπιαία κατανάλωση μηδενίζει την στάθμη της δεξαμενής και η κατασκευή νέας μεγαλύτερας χωρητικότητας. ΕΠΕΙΓΕΙ πριν καταλήξουμε ερχόμενοι στη ΔΡΟΣΟΠΗΓΗ να φεύγουμε ΑΔΡΟΣΙΣΤΟΙ.

Ας αφυπνιστούν οι αρμόδιοι φορείς πριν προσφέρουμε στο στόμαχό μας αντί του ύδατος ΟΞΟΣ.

Το θέμα είναι ιδιαίτερος ΕΥΑΙΣΘΗΤΟ - ΚΑΥΤΟ και ΑΜΕΣΟΥ ΑΝΑΓΚΗΣ διότι έχει ως αποτέλεσμα τόσον την ανωμαλίαν νοικοκυριού και καθαριότητα, όσον και την αποκαρδίωση των νέων για μελλοντικό ερχομό καθώς και των ξένων επισκεπτών να επιμηκύνουν την παραμονή τους, πράγμα που δυσφημεί το τόσο κατά τα άλλα όμορφο χωριό μας.

Φέτος η απρόσμενη κοσμοσυρροή γέμισε το χωριό προερχόμενη από τα τέσσερα σημεία του ορίζοντος που ως επακόλουθο είχε τις αμέτρητες χαιρετούρες, φιλιές κι αγκαλιές συνοδευόμενες από ροή δακρύων χαράς.

Οι ξενιτεμένοι έδωσαν και πάλι το καθιερωμένο παρόν και ραντεβού στον πλάτανο που για πολύ καιρό περίμεναν το "ΝΟΣΤΙΜΟΝ ΗΜΑΡ".

Το άγονον της περιοχής, η αστυφιλία και τελικά η μετανάστευσις ανά-

γκασε τους εντός και εκτός Ελλάδος ξενιτεμένους να γνωρίσουν δύο πατρίδες τότε που ασύντακτα πλήθη ορεισίβιου επαρχιωτόκοσμου κατέφυγαν στις πόλεις προς άγραν εργασίας και τελικά κούρνιασαν εκεί, όπως πολύ εύλογο το νεωτέρας εκδόσεως Ηπειρωτικό άσμα λέει:

*“Οποιος έχει δυο πατρίδες
έχει και διπλό καημό
Ποιά να πάρει ποιά ν’ αφήσει
ποιά να βγάλει απ’ το μυαλό”.*

Αυτή τη χρονιά η Αδελφότητα προέβη σε πρωτοποριακές εκδηλώσεις που κατέπληξαν οικείους και ξένους.

Οργάνωσε ΜΑΡΑΘΩΝΙΟ νεαρών αγοριών και κοριτσιών πράγμα που ποτέ στα χρονικά του χωριού δεν έλαβε χώρα.

Η ρηξικέλευθος αυτή πρωτοβουλία βρόντηξε εμπρός μας ωσάν κεραυνός εν αιθρία.

Η εκκίνηση του αγώνος αρχισε με αφειρητία τη θέση ΑΛΑΤΣΙΑ και με οδηγό τον προπορευόμενο μοτοσυκλετιστή ΜΑΡΙΟ ακολουθώντας τις κεντρικές επίπεδες διαβάσεις ΑΛΑΤΣΙΑ σπίτι ΛΕΚΚΑ-ΣΤΑΥΡΟ-ΚΑΡΥΑ ΚΑΖΑΚΗ-ΠΗΓΑΔΟΥΛΙ-ΜΑΓΑΖΙ ΚΟΤΟΛΟΥΛΗ στρέφοντας αριστερά, συνέχισαν τον ελαφρώς ανηφορίζοντα δρόμο προς το στενο ΜΑΓΔΑΛΗΝΗΣ και εν συνεχεία δίπλα-δίπλα πάνω από το ΖΗΣΗ και πίσω από τους ΖΩΤΑΙΟΥΣ ανάμεσα στους ΚΕΤΣΑΙΟΥΣ κάτω από το ΓΙΩΡΓΟΥΛΗ και δια μέσου της στενωπού ΤΣΙΛΙΜΙΓΚΑ-

ΠΑΤΣΙΩΤΟΥ η ομοιάζουσα με “ΣΥΜΠΛΗΓΑΔΕΣ ΠΕΤΡΕΣ” κατευθύνθηκαν προς καρυά ΖΙΩΓΑ γυρίζοντας δεξιά την απότομη οξεία γωνία του ΑΝΤΩΝΗ ΚΟΤΣΙΝΑ, κατηφόρισαν πίσω από τες ΔΗΜΗΤΡΟΥΛΑΙΟΥΣ κάτω από τις κορομηλιές προς κεντρική πλατεία όπου στη γωνία της ΚΟΤΣΙΝΟΥΣ φάνηκαν οι πρώτοι νικητές και νικήτριες ΚΟΤΣΙΝΑ-ΖΙΩΓΑ-ΑΦΟΙ ΚΑΠΛΑΝΗ και άλλοι, οι οποίοι προς μεγάλη των έκπληξη έτυχαν θερμής υποδοχής από την συνωστισμένη ανθρωποθάλασσα που με εναγώνιο ορυμαγδό ανέμενε στο σκιασμένο χώρο του πλατάνου.

Τερματίζοντας στην πλατεία άπασα η Δημαρχιακή, Αδελφότητα και τοπική ηγεσία και σύμπας ο καντσιωτόκοσμος υποδέχθη τους αγωνιζόμενους.

Στη συνέχεια ο Δήμαρχος, ο Αντιδήμαρχος, ο Πρόεδρος απένειμαν τα αντίστοιχα βραβεία στους νικητές, αφού πρώτα ο Δήμαρχος επαίνεσε την όλη προσπάθεια η οποία είναι παράδειγμα προς μίμηση.

Πρέπει να αναφέρω εδώ ότι στις παραπάνω εκδηλώσεις παραβρέθηκαν αρκετοί Γυμναστές καντσιωτικής προελεύσεως που συνέβαλαν κατά κόρον στη διευθέτηση και συντονισμό του δρόμου ταχύτητας που τόση επιτυχία είχε.

Το βράδυ της ίδιας ημέρας ελαφά μουσική πίσω στο προαύλιο του Σχολείου διασκέδασε τις νεαρές υπάρξεις.

Την επόμενη μέρα, παραμονή μετά

το γέρμα του ήλιου η αθρόα προσέλευσις του κοινού κατά μπουλούκια κατέκλυσε ασφυκτικά τραπέζια, καρέκλες και πεζούλια της πλατείας, τα δε ποτά και ηδύποτα, ψητά και σουβλάκια γέμιζαν τους πάγκους, το ενα μετά τον άλλο και όλοι οι χωριανοί συνδεινούσαν κατά οικογενειακά γκρούπ, λες και ήταν γάμος με κανίσκι και απολάμβαναν τη βραδινή πανδαισία.

Οι απανωτές εκπλήξεις διαδέχονται η μία την άλλη, το βράδυ στις 9 η τοπική χορωδία αποτελούμενη από έναν αριθμό ανδρών και γυναικών υπό την αιγίδα της άοκνης ΘΩΜΑΗΣ διασκέδασε το κοινό με πατροπαράδοτα τραγούδια περασμένης εποχής που σώζονται μέχρι την σήμερα ημέραν, εν τη προσπάθεια της να μεταλαμπαδέψει ό,τι απομεινάρια στέκεται ζωντανό στη μνήμη των μεγαλυτέρων εν ζωή και τα γραπτά εκείνων που απεδήμησαν εις κύριον.

Έδωσαν τον καλύτερό τους εαυτό αποδίδοντας αυτούσια σε ήχο και σε στίχο την ντόπια μας κληρονομιά.

Οφείλουμε ν' αναφέρουμε ότι στην όλη προσπάθεια συνέβαλε κατά πολύ το ενδιαφέρον του ΧΑΡΙΣΗ ΚΑΘΑΡΙΟΥ που η νεοσύστατη ιδέα του επέδρασε ως έναυσμα αφής των πυρών που ζέσταναν και έλαμψαν φωνητικά ενώπιον του πολυάνθρωπου πλήθους.

Το κοινό παρακολουθούσε το θέαμα και ακρόαμα με αδιάπτωτο ενδιαφέρον μετά το πέρας του οποίου ακολούθησε χορός.

Τα μικρόφωνα και μεγάφωνα της

ορχήστρας στη θέση τους, οι δε ντόπιοι οργανοπαίκτες κατέβαλαν κάθε προσπάθεια να προδιαθέσουν τους θαμώνες αρχίζοντας με τα δικά μας νοσταλγικά νουμπέτια και τραγούδια της ξενιτιάς όπως: ΞΕΝΙΤΙΑ - ΕΞΙ ΜΑΡΜΑΡΑ -ΚΩΣΤΑΝΤΑΚΗΣ - ΤΗΣ ΓΑΛΑΝΗΣ ΤΟ ΦΟΡΕΜΑ - ΞΕΝΙΤΕ-ΜΕΝΟ ΜΟΥ ΠΟΥΛΙ και άλλα, που ουγκινούν και τέρπουν.

Η ηπειρωτική μουσική κατέχει μια ξεχωριστή θέση στον κόσμο της Ελληνικής μουσικής παράδοσης.

Την πρέπουσα εκείνη στιγμή ο γένημα-θρέμμα γιατρός μας ΘΑΝΑΣΗΣ ΖΙΩΓΑΣ, με όπως πάντα καλοκάγαθη διάθεση, άδραξε ευγενέστατα το μικρόφωνο απευθυνόμενος προς το κοινό, καλησπέρισε και με την έμφυτη, εύγλωπτη και εύστοχη ομιλία του σε άψογα ελληνικά άγγιξε τις πιο λεπτές χορδές του πλήθους προετοιμάζοντας μικρούς και μεγάλους να σύρουν το χορό και ωσάν ένας προπομπός της όλης διασκέδασης αναρρίπισε τη φλόγα του κεφιού που σιγόκαιγε στις καρδιές των χωριανών.

Αισθανόμεθα τιμή, χαρά και περιφάνεια γιαυτόν και για κάθε δικό μας επιστήμονα που επάξια εκπροσωπούν το γενέθλιο τόπο.

Η επιτυχία του χορού οφείλεται στο Δ.Σ. της αδελφότητας το οποίον αγρυπνά και με ενδιαφέρον επιτηρούσε την πορεία του χωρίς να σημειωθεί η παραμικρή ανωμαλία.

Εδώ ας μου επιτραπεί μια παρένθεση:

(Παρατηρείται τελευταίως ότι ο χορός δεν διατηρεί την εκ παραδόσεως πρέπουσα τάξη.

Συγκεκριμένα ανάμεσα στους μεγάλης ηλικίας προσκολλώνται ή σέρνονται εκόντα-άκοντα μικρά παιδιά τα οποία όχι μόνο εμποδίζουν την ομαλή διεξαγωγή του χορού, αλλά και οπτικώς παρουσιάζει ο ορμαθός ένα είδος ΚΑΡΙΚΑΤΟΥΡΑΣ ασχημίζοντας την όλη εμφάνιση, επισημότητα και αξιοπρέπεια δίνοντας όψη συνεχόμενης αλατιέρας.

Είναι καθήκον του καθενός μας να συνειδητοποιήσει την κατά ηλικίαν σειρά του χορού την οποίαν θαυμάζουν οι ξένοι υμνώντας την όμορφη αυτή παραδοσιακή συνήθεια που πρέπει να κρατηθεί ψηλά και να προστατευθεί ως κόρη οφθαλμού.

Πρέπει να ξέρουμε ότι τα παιδιά απολαμβάνουν το χορό όταν είναι προσκολλημένα δίπλα στους συνομιλήκους τους.

Η νύξη της Αδελφότητας στο θέμα αυτό ήταν πολύ σωστή και έπρεπε και πρέπει να γίνει εκ μέρους των γονέων απόλυτα εισακουστή πριν η ανομοιομορφία λάβει διαστάσεις και αμαυρωθεί η αίγλη της χορευτικής μας τάξης και του παραδοσιακού μας πλούτου που κοσμεί το αξιοζήλευτο πανηγύρι μας.

Το φαινόμενο αυτό πρέπει να εξαλειφθεί πάραυτα, η δε άλλως οδεύουμε ολοταχώς προς εξαφάνισιν του πατροπαράδοτου εθίμου.

Πρέπει να ληφθούν μέτρα κατά της

άπρεπης αυτής συνήθειας. Αυτά κατά την ταπεινή μου άποψη).

Η ιστορική κι αγαπημένη μας βρύση ΧΩΡΑ με τη συνεχή ροή της και τον παφλασμό της πώσης του νερού έπαιρνε κι αυτή μέρος στον πανηγυρισμό προσφέροντας στους διψασμένους από το χορό και το ποτό θαμώνες, το δροσερό της νεράκι και τη μονότονη μουσική της.

Άλλοι με κύπελλο, άλλοι με τη χούφτα και άλλοι βουτώντας το ΣΜΟΥΡΟ στις μικρές κυκλικές πέτρινες κοπάνες, ρουφούσαν αχόρταγα το νάμα της.

Το νεαρό χορευτικό συγκρότημα δεν έπαψε να είναι και φέτος γοητευτικό, απλό, ταπεινό, περήφανο και υπάκουο στις εντολές της Διδος ΚΟΤΡΟΜΠΙΝΑ χάριν της οποίας ο χορός των νέων και νεανίδων γοήτευσε και προδιαθέτησε μικρούς και μεγάλους, γιαυτό χαιρετήθηκε με παρατεταμένα εκκωφαντικά χειροκροτήματα από την ανθρώπινη μυρμηγκιά.

Το Δ.Σ. βράβευσε με αναμνηστική πλάκα την Δίδα ΚΟΤΡΟΜΠΙΝΑ για τις καρποφόρες υπηρεσίες της στο χορευτικό μας γκρούπ, στο οποίο ευχόμεθα ολόψυχα να πλαισιωθεί όσο το δυνατόν με περισσότερα όμορφα κοριτσόπουλα και σφριγηλά αγόρια που αφθονούν στο χωριό μας, η ακούραστη χοροδιδασκάλισσα τα περιμένει.

Μας άφησε ικανοποιημένους η σπάνια δεξιοτεχνία των νεαρών ταλέντων μας, οι δε πατροπαράδοτες αμφιέσεις των πανώριων κοριτσιών μας

θύμησαν παλαιότερες εποχές.

Έσυραν κατόπιν το χορό οι προαναφερθέντες επίσημοι και οι πρεσβύτεροι σε ηλικία και εν συνεχεία τα γεμάτα σφρίγος νιάτα κατακλύζοντας την απλόχωρη πλατεία σε διπλή σειρά.

Η συγκίνησης, η χαρά και το ευδιάθετον του πλήθους εξέπεμπε κάποιο αθέατο αγλαΐσμα δυνατότερο και από τις λάμπες της φωταγωγημένης πλατείας.

Μέσα στο ποικίλο μουσικό πρόγραμμα της ορχήστρας στελεχωμένη και με δεύτερο κλαρίνο ακούστηκε μεταξύ άλλων και το ΤΡΕΙΣ ΛΑΜΠΑΔΟΥΛΕΣ.

Εδώ ταιριάζει να πούμε πως σε ολόκληρη την αρμαθιά του χορού όλα τα καντισιωτοκόριτσα έμοιαζαν με λαμπάδες που αναβόσβηναν εν αλλάξ καθώς έσερναν το χορό με ευθυτενές, στιπτό και αγέρωχο παράστημα δείχνοντας τη θωριά τους κατά το άσμα ωσάν αυτόφωτες λαμπάδες γεμάτες χάρη κι ομορφιά χορεύοντας το Τσάμικο, και όταν ο δεξιοτέχνης του κλαρίνου άλλαξε σκοπό γυρίζοντας στο πεταχτό κομμάτι της ΤΑΣΙΑΣ έλκυσε το ενδιαφέρον του κοινού και ακριβώς στη φάση αυτή ο τραγουδιστής έμελλε:

“Τασιά μωρέ Τασιά
σαν πας στην εκκλησιά
ν’ ανάψεις δυο λαμπάδες
και τέσσερα κεριά”

Και στη συνέχεια χωρίς διακοπή ακούσαμε:

“Λεμονιά με τ’ άνθη
και με τον ανθό
στρώσε μου στη ρίζα

ν' αποκοιμηθώ"

Και έπεπα το γνωστό σ' όλους.

"Τάξε κερί στην Παναγιά

και μια χρυσή λαμπάδα

για ν' αρθει το πουλάκι μου

τούτη την εβδομάδα"

Τι κέφι; Τι ξεφάντωμα; Τι χαροκόπι; Τι χαμός; χορευτές και θεατές σκιρτούσαν από χαρά και ευχαρίστηση ακόμη κι ο πλάτανος με το παραμικρό φύσημα κουνούσε τα φύλλα του για να δείξει κι αυτός τη συμμετοχή του στο γλέντι.

Τέτοιες στιγμές και σκηνές αδυνατεί να περιγράψει ακόμη και η δεινότερη γραφίδα.

Τα σουβλάκια του αριστοτέχνη ψήστη ΠΑΣΧΑΛΗ τάϊσαν εκατοντάδες θαμώνων που καταβρόχθιζαν με ακατάσχετη βουλιμία για να κορέσουν τις κενές τους γαστέρες.

Η πολυάσχολη εκείνες τις ώρες ΚΙΚΗ δεν έπαυσε να ετοιμάζει έντεχνα και γοργά τους μοσχομυρισμένους μεζέδες.

Ο δε νωχελέστατος ΣΠΥΡΟΣ λόγω φόρτου εργασίας απώλεσε βάρος 50 κιλών.

Η σωρεία των παραγγελιών μετέβαλε το διευθυντή του ΑΜΠΗΛΙΑΚΟΥ σε ταχύποδο ημερόδρομο ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗ όπου με το παχυσέλιδο μπλόκ σημείωνε με στενογραφική ευχέρεια, χιούμορ και ετοιμολογία τις απαιτήσεις των πελατών.

Μετά τη λήξη της τριημέρου διασκέ-

δασης απεχώρησε, ευτυχώς τα υπάρχοντα τρία άλλα στέκια ΠΑΤΣΙΩΤΟΥ-ΔΟΣΙΑ-ΚΟΤΟΛΟΥΛΗ περισυλλέγουν τους εναπομείναντες.

Το παντοπωλείον ΤΑΜΠΟΥΡΙ παραμένει ανοικτό μέχρι αργά το Φθινόπωρο, του ΔΟΣΙΑ δίνει ζωή στο κέντρο με το γευστικό του καφέ, το απλόχωρο μαγαζί του ΣΤΕΡΓΙΟΥ-ΡΟΪΔΟΥΛΑΣ συγκεντρώνει όλους και κρατά ζωντανό το χωριό ως καφενείο, μεζεδοπωλείο και εστιατόριο παραμένοντας ανοικτό επί 12 μήνες το χρόνο και αυτό οφείλεται στο παραπάνω ζεύγος.

Παρέλεια να αναφέρω ότι προ της Παναγίας γιορτάστηκαν τα ΠΡΟΕΟΡΤΙΑ απρόοπτα από ακράτητους μερακλήδες: ΠΑΥΛΟ ΖΙΩΓΑ-Κ. ΣΙΟΥΤΗ-Γ. ΔΗΜΗΤΡΟΥΛΗ και άλλους με τρικούβερτο γλέντι που κράτησε ως τα χαράματα κατεβάζοντας την κρασοστάθμη της κανάτας· ήταν ο πρώτος ενθουσιασμός που προμηνούσε τον ερχομό του τρανού ξεφαντώματος.

Εγκαινίασαν με την παρουσία τους και οι κυρίες: ΘΩΜΑΗ-ΚΑΤΙΝΑ ΛΑΡΟΥ-ΛΙΤΣΑ ΖΙΩΓΑ και η κ. ΡΕΒΑ η οποία συνέργησε με υπομονή και επιμονή στην πώληση εισιτηρίων της λαχειοφόρου και είναι άξια συγχαρητηρίων.

Πολλές αξιοσημείωτες βελτιώσεις υλοποιήθηκαν και συνεχώς λαβαίνουν σάρκα και οστά στον τόπο μας οφειλόμενες κυρίως στην τριανδρία

ΤΑΚΗ Μ. ΚΟΤΡΟΜΠΙΝΑ

ΧΡΙΣΤΟ Ι. ΚΟΤΡΟΜΠΙΝΑ

ΝΙΚΟ Β. ΚΡΟΥΛΗ

Οι οποίοι δείχνουν έμπρακτα το α-

φιλοκερδές τους ενδιαφέρον. Συγχαίρουμε ιδιαίτερω τους παραπάνω.

Πρωτεύοντα ρόλο έπαιξαν και οι μελέτες του μηχανικού ΧΡΗΣΤΟΥ ΚΑΠΛΑΝΗ οι οποίες αναμένουμε και ελπίζουμε να εγκριθούν όσον ούπω.

Ο αντιδήμαρχός μας ΣΙΜΟΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ λεβεντόπαιδο ολίγων λόγων και πολλών έργων με άπειρο ενδιαφέρον και αγάπη συντελεί τα μέγιστα στη λύση οποιουδήποτε προβλήματος που αφορά το χωριό.

Εύγε αγαπτιέ μας ΧΑΡΑΛΑΜΠΕ!

Επίσης ο πρόεδρος της αδελφότητος ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΟΤΟΛΟΥΛΗΣ όμου μετά του επιτελείου του Δ. ΡΕΒΑ Γ. ΤΖΙΜΑ και άλλους εργάστηκαν άοκνα με απύθμενη σοβαρότητα και με πλήρη συναίσθηση της επωμισμένης ευθύνης βρέθηκαν εν οργασμώ ενεργειών κρατώντας ψηλα τη σημαία της αδελφότητος γι' αυτό και έτυχαν ενθουσιώδους επανεκλογής.

Ένα μπράβο θα ήταν λίγο στα αγαπτιά αυτά πρόσωπα, όλοι τους είναι άξιοι συγχαρητηρίων.

Μετά το πέρας του πανηγυριού το πλείστον του κόσμου κατά μόνας ή αγγεληδόν ακολουθήσαν την άγουςαν προς ΚΑΨΑΛΙΑ.

Η από το συρφετό των παιδιών και τροχοφόρων θορυβώδης ατμόσφαιρα του χωριού γαλήνεψε και στα ΜΕΘΕΟΡΤΙΑ, τον ήχο του κλαρίνου και ντεφιού ήλθαν ν' αντικαταστήσουν τα ασυγχρόνιστα κτυπήματα των καλουπατζήδων και σκεπαστομασιόρων που με τέχνη ανεβάζουν οικοδομές εκ θεμε-

λίων και τελικά σκαρώνουν στην κορυφή τους το κόκκινο ή μαύρο κεραμιδοκάπελο.

Αισθανόμεθα περήφανοι για τους πεπειραμένους οικοδόμους μας οι οποίοι παρέλαβαν την από καταβολής μαστοροχωρίων τέχνη όπου και οφείλουμε την κατασκευή του παραδοσιακού και μοντέρνου σπιτιού μας.

Λεβέντες της παραπάνω ειδικότητος με σιδερένια μπράτσα ανέδειξε το Κάντισκο ουκ ολίγους που παραδειγματίζονται από τα αιωνόβια ενδιαπήματα με τοίχους δεμένους με ένδαδα ζωνάρια πλήρη ρηπίνης, κομμένα σε φεγγάρι όπως οι αρχαιότεροι πρόγονοί μας συνήθιζαν να οικοδομούν τις εστίες τους.

Θα ήταν μεγάλη παράλειψη να μην αναφέρουμε την υποχρέωση που έχουμε έναντι σ' αυτούς που παρ' όλο το βάρος της ηλικίας παραμένουν σταθεροί εκεί κρατώντας ζωντανό το χωριό.

Είναι οι Ακριτικοί φρουροί που δεν κατόρθωσε να σαρώσει η σκούπα της ερήμωσης.

Αναρίθμητες δυσκολίες τους συγκλόμισαν ψυχικά και σωματικά χωρίς να τους αποκαρδιώσουν και παραμένουν εκεί ακλόνητοι θρονιασμένοι στη λατρευτή πατρώα Γη.

Τους απευθύνουμε λοιπόν το μεγάλο μας ευχαριστώ μαζί με τις ευχές μας ΥΓΕΙΑ και ΚΟΥΡΑΓΙΟ.

Ευχαριστώ επίσης και το περιοδικό ΚΟΝΙΤΣΑ

Με εκτίμηση
Νίκος Δημητρούλης
Καναδάς

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ "ΟΙ ΡΙΖΕΣ"

Στις 18 Νοεμβρίου 1993 ιδρύσαμε το σωματείο με την επωνυμία Πολιτιστικός Λαογραφικός Σύλλογος Καππαδοκών Κόνιτσας "ΟΙ ΡΙΖΕΣ". Αρκετές οικογένειες στην Κόνιτσα είναι προσφυγικής καταγωγής από την περιοχή της Καππαδοκίας και των χωριών ΜΙΣΤΙ - ΒΑΡΑΣΟ - ΦΑΡΑΣΩΝ - ΚΟΝΑΚΛΙ - ΤΣΑΡΑΚΛΙ - ΝΙΓΔΗ

Προσφυγική Μικρασιατική ΡΙΖΑ η καταγωγή μας προσπαθώντας να την διατηρήσουμε, να την διαφυλάξουμε ζωντανή, ισχυρή, δυνατή για να δώσουμε κορμό και απ' αυτόν να πεταχτούν κλαδιά, άνθη (οι απόγονοι της 3ης και 4ης γενιάς) για να δώσουν καρπούς της συνέχειας των ηθών και εθίμων, των χορών, τραγουδιών.

Μια μικρή προσπάθεια που στέκεται μακριά από κυκλωματικές πολιτικές εμπλοκές. Προσπαθούμε να ερευνήσουμε μικρές πολιτιστικές ιδιομορφίες του Καππαδοκικού πολιτισμού να την αναδείξουμε, να τις διατηρήσουμε και να προσθέσουμε ένα μικρό λιθαράκι στο πολιτιστικό ανέβασμα του παγκόσμιου γίγνεσθαι.

Δύσκολος ο αγώνας αλλά τιμητικός και ιστορικά όσο ποτέ αναγκαίος. Ο πολιτισμός μας, πηγή της ιδιοσυγκρασίας μας, πηγή της κουλτούρας, μιας κοινωνίας ενός λαού.

Ένας πολιτισμός που δεν πρέπει να χαθεί μέσα στο ίδιο του το στερέωμα, πόσο μάλλον μέσα στην παγκόσμια τάση πολιτιστικής ομοιομορφίας με απορρόφηση όλων των πολιτισμών της οικουμένης από έναν "πολιτισμό", που

επεκτείνεται διαρκώς και προβάλλεται από τα σύγχρονα μέσα τεχνολογίας και επικοινωνίας.

Εμείς οι απόγονοι της τρίτης και τέταρτης γενιάς της Ανταλλαγής, των Προσφύγων προβάλλουμε και διατηρούμε προσπαθώντας τη διαφύλαξη της πνευματικής και πολιτιστικής κληρονομιάς και τη μεταλαμπάδευση στους νεότερους αυτών των αξιών, τη διατήρηση άσβεστης της εθνικής Μνήμης των Αλησμόνητων Πατρίδων, των Πατρίδων όπου γεννήθηκαν και μεγάλωσαν οι πατεράδες μας, οι παππούδες μας.

Από τις μέχρι τώρα δραστηριότητές μας, σας αναφέρουμε τις εξής:

1. Νομιμοποίηση του Συλλόγου μας από το Πολυμελές Πρωτοδικείο Ιωαννίνων.
2. Εκδίδουμε βιβλία - ημερολόγια ιστορικού και λαογραφικού περιεχομένου.
3. Διοργανώνουμε πολιτιστικές εκδηλώσεις με τη συμμετοχή μουσικών και χορευτικών παραδοσιακών συγκροτημάτων και εκδηλώσεις Εθνικής Μνήμης για τις αλησμόνητες Πατρίδες μας.
4. Συμμετέχουμε στις δραστηριότητες της Ομοσπονδίας Προσφυγικών Σωματείων Ελλάδος (Ο.Π.Σ.Ε.) της οποίας είμαστε μέλη.

5. Πραγματοποιήσαμε οδοιπορικό και ιερό προσκύνημα στα χωριά των παπούδων μας από την ΑΠΑ ΣΟΦΙΑ μέχρι τον ΑΓΙΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ ΣΤΟ ΜΙΣΤΙ ΚΑΠΠΑΔΟΚΙΑΣ ΚΑΙ ΣΤΟΝ ΑΓΙΟ ΓΕΩΡΓΙΟ ΤΣΑΡΙΛΑΙ.

6. Ιδρύσαμε μικρή λαογραφική έκθεση αντικειμένων που προέρχονται κατά το μεγαλύτερο μέρος τους από την Καππαδοκία, που στεγάζεται (μετά από αρκετό κόπο για την συντήρηση) του κτιριακού συγκροτήματος στον παλαιό επιμορφωτικό Σύλλογο.

7. Συμμετέχουμε στις Πανελλαδικές συναντήσεις που πραγματοποιούμε κάθε χρόνο των ιδίων χωριών που βρίσκονται στην Καππαδοκία. Αδέρφια, πρώτα - δεύτερα ξαδέρφια, σόγια ολόκληρα χωρίστηκαν και κατανεμήθηκαν στον ελλαδικό χώρο. Οι περισσότεροι δεν ξανανταμώθηκαν μεταξύ τους λόγω των μεγάλων αποστάσεων και των δυσκολιών της εποχής εκείνης. Έτσι ήρθε το πλήρωμα του χρόνου να ανταμωθούν, να ιδωθούν πρόσωπο με πρόσωπο, να βλέπεις στην κάθε Πανελλαδική συνάντηση να διηγούνται ιστορίες που έζησαν στις πατρίδες της Καππαδοκίας.

Καππαδοκικοί χοροί και τραγούδια που παρουσιάζονται κατά την διάρκεια αυτών των πανελλαδικών συναντήσεων μας, από τα χορευτικά των Συλλόγων μας, αναπαραστάσεις του Καππαδοκικού γάμου, οι επιδείξεις παλαιών τεχνών που σήμερα έχουν εκλείψει, οι θεατρικές παραστάσεις στο Καππαδοκικό ιδίωμα και οι ομιλίες, ταξιδεύουν τους μεγαλύτερους πίσω

στο χρόνο, ζωντανεύουν μνήμες γλυκές και αγαπημένες από την Καππαδοκία και κάνουν τους νεώτερους να νιώσουν και να μάθουν τα ήθη και τα έθιμα των παπούδιων μας.

8. Τελευταίο μας δημιούργημα (με την βοήθεια της τοπικής αυτοδιοίκησης) είναι σαν ελάχιστος φόρος τιμής, προς τους, ΑΠΟ και ΝΥΝ πρόσφυγες του ξεριζωμού από τους άγιους τόπους της Καππαδοκίας το ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΟ ΜΝΗΜΕΙΟ με έμβλημα το δικό τους πολιτισμικό στοιχείο το ΝΤΟΞΑΡ (οι μοναδικοί ΠΑΠΛΩΜΑΤΑΔΕΣ), και το έμβλημα της βαθιάς τους ορθόδοξης χριστιανικής πίστης ανάγλυφο της εκκλησίας που δέσποζε σαν άστρο μέσα στον απέραντο κάμφο της Καππαδοκίας, καθώς και μικρή πένα στο τελείωμα της λέξης ΕΙΡΗΝΗ που δεσπόζει σε κάθε καρδιά ανθρώπου, και πόσο μάλιστα ανθρώπων που πέρασαν τόσες κακουχίες με το δράμα της προσφυγιάς.

.... Μικρό απόσπασμα του οδοιπορικού στην Καππαδοκία που έχει γραφτεί στο περιοδικό της Κόνιτσας:

ΚΑΠΠΑΔΟΚΙΑ

ΕΚΕΙ ΠΟΥ ΟΛΑ ΒΥΘΙΣΤΗΚΑΝ
ΜΟΝΟΜΙΑΣ ΣΤΟ ΠΑΡΕΛΘΟΝ

Η πραγματικότητα και η αλήθεια
σκληρή !!!

14 Σεπτεμβρίου είναι η μέρα εθνικής μνήμης των αλησμόνητων Ελληνικών Πατρίδων και του Ελληνισμού της Μικρής Ασίας. Ενας ελάχιστος φόρος τιμής προς τους προγόνους μας. Και σαν Έλληνες έχουμε την υποχρέωση να διατηρήσουμε και να

διαφυλάξουμε τις ρίζες μας, μιας και η ιστορία μας είναι γεμάτη από τη δημιουργία πολιτισμού, πνευματικής ανάτασης και ηθικού μεγαλείου.

Γιατί η μνήμη του αξιόλογου παρελθόντος είναι πηγή δημιουργίας του μέλλοντος.

Στ' αλήθεια πως να ξεχάσει κανείς ότι στην αλησμόνητη πατρίδα μας Μικρά Ασία έζησαν και διέπρεψαν οι τόσοι προγονοί μας ακόμη και οι παππούδες μας;

Οι άγιοι και οι νεκροί μας δεν μας επιτρέπουν να σιωπήσουμε, να τους ξεχάσουμε.

Πως να ξεχάσουμε το αθάνατο Ελληνικό πνεύμα τόσων γενεών που έζησαν και δημιούργησαν τον τόσο υψηλό πολιτισμό, τον πρόδρομο του σημερινού;

ΜΙΚΡΑ ΑΣΙΑ: Εδώ γεννήθηκε ο αθάνατος βάρδος της επικής ποιήσεως ο Όμηρος, ο Ηρόδοτος που έβαλε τις βάσεις της ιστοριογραφίας, εδώ γεννήθηκε ο Θαλής ο Μιλήσιος όπου φιλοσόφησε γύρω από τη γέννηση του κόσμου, ο πατέρας των μαθηματικών Πυθαγόρας, ο Ηράκλειτος εξήγησε την γέννηση του κόσμου, η αρχή της ιατρικής με τον Ασκληπιό, εδώ γεννήθηκε ο γεωγράφος Στράβων.

Ναι εδώ γεννήθηκε αυτός ο ανεπανάληπτος και μοναδικός πολιτισμός

- Ο ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ -

που επηρέασε τους κατοπινούς πολιτισμούς όχι μόνο της Ελλάδος μα και της Ευρώπης και ολοκλήρου του κόσμου.

Σε αυτά τα χώματα έζησαν μεγάλοι άγιοι της Χριστιανοσύνης δημιουργώντας την ανθρωπιά και την αγάπη, αυτοί με την διδασκαλία τους, τον έντιμό τους βίο και με το μαρτυρικό τους τέλος. Όπως ο Άγιος Βασίλειος της Καισαρείας, ο Γρηγόριος ο Νύσης, ο Γρηγόριος ο Ναζιανζινός, ο Άγιος Ιωάννης, ο Άγιος Αρσένιος από τα Φάρασα της Καππαδοκίας, (βαπτιστής του πατρός Παΐσιου), ο Άγιος Γεώργιος και τόσοι άλλοι.

Όταν ο Χριστιανισμός εδραιώθηκε στην περιοχή, η χώρα έδωσε αγλαούς πνευματικούς καρπούς. Ο Άγιος Αλέξανδρος πατριάρχης Ιεροσολύμων, ο Άγιος Φιρμιλιανός επίσκοπος Καισαρείας, ο Άγιος Γρηγόριος ο φωτιστής των Αρμενίων, ο Άγιος Γρηγόριος επίσκοπος Νεοκαισάρειας, οι Άγιοι μάρτυρες Ευέλπιστος, Ορέστης, Γόρδιος, Θεόδοτος, Ρούφινος, Θεόδωρος, όλοι αυτοί έχουν πατρίδα την Καππαδοκία.

Σε αυτά τα χώματα στους βυζαντινούς χρόνους οι προγονοί μας ήσαν οι φύλακες των συνόρων, οι ΑΚΡΙΤΕΣ που τόσο τραγούδησε η λαϊκή μούσα. Σε αυτά τα χώματα ο Διγενής Ακρίτας, ο Ανδρόνικος και τόσοι άλλοι έγιναν θρύλοι, θρύλοι ζωντανοί που κράτησαν μακριά τον κάθε κατακτητή.

Γυρίζεις την κάθε γωνιά και βλέπεις τα πνευματικά μνημεία - σχολεία:

- Η μεγάλη του Γένους Σχολή στην Κων/πολη
- Την Θεολογική Σχολή της Χάλκης

- Η Ευαγγελική Σχολή και το φιλο-λογικό Γυμνάσιο στην Σμύρνη

- Ακαδημία στις Κυδωνιές - Αϊβαλί

- Το ελληνικό φροντιστήριο στην Τραπεζούντα.

- Οι εκκλησίες της Καππαδοκίας με το διαφωτιστικό παιδαγωγικό τους χαρακτήρα.

Γυρίζεις την κάθε πόλη και βλέπεις μνημεία Ελληνικά: Δαρδανέλια - Τροία - Αρχαίο θέατρο Εφέσου - Ασκληπιείο - Αϊβαλί - Μίλητο - Αλικαρνασσό - Καππαδοκία - Πόντο - Κων/πολη.

"Μητρός τε και πατρός και των άλλων προγόνων απάντων τιμιότερον εστί η πατρίς και σεμνότερον και αγιότερον".

Ναι είναι η αγάπη για την πατρίδα. Για τον τόπο που γεννήθηκες.

Πώς να μην υπάρχει αυτή όταν σε αυτήν πρώτη φορά ανέπνευσες, είδες το φως, σου έδωσε πνοή για να ανδρωθείς;

Είναι αυτή που σου δίνει ψυχική πνοή και σου χαράζει βαθιά στην καρδιά σου την κάθε στιγμή της παιδικής σου ζωής. Την υμνείς όταν βρίσκεσαι εκεί και βαθειά νοσταλγείς και επιθυμείς να επιστρέψεις σ' αυτήν όταν είσαι μακριά της.

ΠΑΤΡΙΔΑ - Η ΓΕΝΕΤΕΙΡΑ ΣΟΥ

Ο πατέρας μου, προσφυγικής οικογένειας δεύτερης γενιάς και οι γονείς του μεγαλωμένοι στο ΜΙΣΤΙ - ΚΑΠΑΔΟΚΙΑΣ μέχρι τα 16 - 17 τους χρόνια. Αληθινές ιστορίες που μου φάνταζαν σαν παραμύθια οι διηγήσεις

της γιαγιάς μου για το χωριό, για το μακρινό χωριό της Καππαδοκίας όπου γεννήθηκε. Διαύγεια πνεύματος και με κάθε λεπτομέρεια η κάθε διήγησή της για τα παιδικά τους χρόνια που έζησαν - μεγάλωσαν στο Μισί Καππαδοκίας.

Η γιαγιά μου Ελισάβετ και η κυρα Γιώργαινα πραγματικές μούσες της παράδοσης των ηθών και εθίμων του Καππαδοκικού τους χωριού.

Μα πάντα στο τέλος το βαθύ αναστέναγμα της νοσταλγίας τους, " Αχ ... το χωριό, Γιαλάν Ντουινιά !!! " Αν ο θεός του ωρείς να ρανίσουμ (δούμε) ξανά το χωριό.

Μα ήρθε η εποχή!! Η δύναμη και η θέληση του πνεύματος θεληματική, μα πέρασαν χρόνια πολλά, και η σάρκα ανήμπορη να πάει ταξίδι μακρινό, να δει την πατρίδα, το χωριό, η νοσταλγία και το όνειρο να ζωντανέψει, να περπατήσει και να δει τα μέρη όπου μεγάλωσε και έπαιξε.

Ξεριζωμός - Προσφυγιά, ταλαιπωρία, κακουχίες, πείνα, εξαθλίωση, θάνατος. Κατατρεγμένοι και ταλαιπωρημένοι σωματικά και ψυχικά κατόρθωσαν όμως να ορθοποδήσουν και να διαπρέψουν στην Ελληνική κοινωνία. Μειέτρεψαν τον καημό σε δημιουργία, την συμφορά σε πρόοδο, τη νοσταλγία σε αισιόδοξη ενατένιση του μέλλοντος.

Αντλείται από μόνο του το χρέος για να αποτίσουμε φόρο τιμής σε όσους συμπατριώτες μας θυσιάστηκαν στον βωμό της προσφυγιάς και του ξεριζω-

μού.

Πως να ξεχάσεις τις ρίζες μας, τον τρόπο ζωής μας. τα ήθη και τα έθιμα μιας ράτσας πέρα για πέρα Ελληνικής, μιας ράτσας που οι ρίζες της, ρίζες των Ιώνων, ρίζες των Γιουνάν.

Μα υπάρχουν και εκφράσεις, τι τα θέλεις τώρα αυτά, αυτά είναι περασμένα - ξεχασμένα, βασανισμένη - κατατρεγμένη κοινωνικά γενιά, γενιά των προσφύγων με ζωή όλο βάσανα, φτώχεια, κακομοιριά, στερήσεις και κυρίως την κοινωνική αποφυγή ακόμη ότι είναι ρίζες προσφύγων.

Ναι προσφυγική ράτσα η ρίζα μας, που οι θύμισες μας δίνουν λιγότερο χαρά και πίοτερο πόνο. Όταν όμως οι θύμισές μας, οι μνήμες μας καθούν, χάνεται η ανθρωπιά και η κάθε ράτσα φυλής. Αλλά εμείς πώς μπορούμε να ξεχάσουμε τους πατεράδες μας, τους

παπούδες μας, τους αγώνες τους, τα βάσανά τους, τα ήθη τους, τα έθιμά τους, τον προσφυγικό τους αγώνα της επιβίωσης;

Πώς μπορούμε να τους ξεχάσουμε δίνοντας προτεραιότητα στο αδιάκοπο κυνηγητό των ανέσεων, στο κυνηγητό των υλικών απολαύσεων, στο κυνηγητό του ρυθμού της ζωής μας";

ΝΑΙ, στην δική μας μικρή γωνιά της ψυχής μας, είναι ζωντανή η αγάπη των χωριών, των παπούδων μας Μιστί - Τσαρικλί - Φάρασα Καππαδοκίας.

ΝΑΙ, όλα αυτά μου δίνουν την δύναμη της έκφρασης ότι και εγώ είμαι προσφυγόπουλο, απόγονος μιας ράτσας Ελληνικής που πάλεψε, δημιούργησε, επιβίωσε μέσα στα βάθη της Μικρός Ασίας.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΧΑΤΖΗΦΡΑΙΜΙΔΗΣ

ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟ - ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΟ

το χάνι

ΚΛΕΙΔΩΝΙΑ ΚΟΝΙΤΣΑΣ ΤΗΛ.: (0655) 24567

FAX: (06550) 24568

"Αμύθητα χέρια" και... "Χειμώνας"

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΖΩΤΟΣ ΣΤΙΓΜΗ 1999.

Ο Χειμώνας
 χρυσός αδύνατος κύριος
 μ' άσπρο μπαστούνι και γάντια.
 Στη βιβλιοθήκη του
 νιφάδες μονάχα και βροχή
 Όλη νύχτα κόκκινο
 διάβολο ζωγραφίζει πάνω στον πάγο.

Αλλά πριν ακολουθήσουμε το "Χειμώνα" στον ποιητικό του δρόμο, θέλω να πω δυό λόγια για τα "Αμύθητα χέρια".

Δεν είναι στις προθέσεις μου βέβαια, να κάνω μια παρουσίαση της ποιητικής συλλογής "Αμύθητα χέρια" του ποιητή Απόστολου Ζώτου, όπως συνηθίζεται, δηλαδή με σχόλια για το πως χρησιμοποιεί τη γλώσσα, ή γενικώς με μια αισθητική ανάλυση των στοιχείων που επιστρατεύονται στην ποίησή του.

Έχει γίνει άλλωστε στο παρελθόν, μια αξιόλογη παρουσίαση των "Αμύθητων χεριών", που φέρει την υπογραφή του κ. Τάσου Κανάτση στο τεύχος 86-1999 του περιοδικού μας.

Θα ήθελα να μείνω μόνο σ' εκείνα που "αναπνέουν" που "ακτινοβολούν" στα "Αμύθητα χέρια", πέρα από το μαγικό κύκλο της γλώσσας, μέσα στον οποίο κινείται ο ποιητής· αλλά, που είναι τόσο στενά δεμένα μαζί της, ώστε να δημιουργείται ένα σύνολο, που δικαιώνει από κάθε άποψη την ποιητι-

κή Τέχνη, φανερώνοντάς μας αυτό που είναι και ο σκοπός της να αναζητήσουμε με τη μεσολάβησή της, αυτό που αιωρείται, ανέκφραστο κι ανομολόγητο, σαν ένας υπαινιγμός μόνο της ύπαρξής του.

Στα "Αμύθητα χέρια" μας παρουσιάζεται ως εκ θαύματος ένας ολόκληρος κόσμος. Και μάλιστα ένας πολύ γνωστός κόσμος, για μας τους ανθρώπους αυτού του τόπου.

Μια "συλλογική" συνείδηση, όπως θα λέγαμε.

Αλλά εκείνο που είναι σημαντικό στα "Αμύθητα χέρια" που μας κάνει και ολοφάνερη την αξία του αληθινού ποιητή είναι το γεγονός, ότι ενώ οι σκέψεις και τα οράματα του Απόστολου Ζώτου, εκφράζονται αφαιρετικά, εν τούτοις τα ποιήματά του είναι πολύ προσωπικά εντελώς δικά του και παραδόξως έχουν και τη δυνατότητα να απευθύνονται στον καθένα μας, μ' ένα ιδιαίτερο τρόπο.

Ο ποιητής μ' έναν ιδιόμορφα ήρεμο λυρισμό, δείγμα της ωριμότητάς του, μας αποκαλύπτει αυτόν τον κόσμο, με την ελπίδα να τον κατανοήσουμε. Ωστόσο, αν αυτό δεν είναι εύκολο, εκείνος δεν μπορεί να κάνει πίσω, γιατί ο ρόλος του ποιητή, είναι μόνον αυτός να μας αποκαλύπτει.

Καθώς όμως η σκέψη υπάρχει πάντα μαζί με τη γλώσσα, είναι βέβαιο

ότι η γλώσσα των “Αμύθητων χεριών” θα μας οδηγήσει αβίαστα, σ’ αυτόν τον “ποιητικά πλασμένο κόσμο”, στη “διάθεση του ποιητή”, εκεί, όπου η δική μας σκέψη δεν έχει τη δυνατότητα να πάει μόνη της, επειδή δεν γνωρίζει και τη γλώσσα, που αναγκαστικά θα τη συντρέφει.

Αν η κατανόηση αυτού του κόσμου, παρ’ όλα αυτά, εξακολουθεί να μην είναι εύκολη, κερδίζουμε τη μουσική των στίχων! Γιατί οι στίχοι του ποιητή Απ. Ζώτου είναι σαν μουσική ένα συνεχές *allegro appassionato*, αρκεί ν’ αφεθούμε στο λίκνισμά της.

Ας ακολουθήσουμε όμως το “Χειμώνα” στο δρόμο του κι ας ακούσουμε μαζί τη μουσική...

*Το πρωί ακολουθώντας
την παγωμένη κοιλάδα του Αώου
φτάνει στα βάθη της Ισπανίας
και λούζεται συντροφιά*

*με χιλιάδες πάπιες στην Άχνα
του Γουαδαλκιβίρ*

*Ασπρίζουν τα χέρια του
στα νερά και ξυλιασμένος πλαγιάζει
στ’ άραχνο κώμα
του Φεντερίκο Γκαρθία Λόρκα
να ζεσταθεί.*

Κι ενώ ο Λόρκα, είναι τόσο βαθιά μέσ’ την καρδιά μου, αγαπημένος απ’ τους πρώτους, δεν ήξερα με ποιό τρόπο, με ποιά λόγια να συνδεθώ μαζί του, κι ο “Χειμώνας” του Απόστολου Ζώτου, έγινε ο συνδετικός κρίκος, που επιτέλους με πηγαίνει με δάκρυα στα μάτια, στο κώμα της Ισπανίας που τον σκεπάζει.

Σημ.: Τα “Αμύθητα χέρια” κυκλοφορούν απ’ τις εκδόσεις “Στιγμή” σ’ όλα τα βιβλιοπωλεία και στο “Ελεγείο” της Κόνιτσας.

ΚΙΤΣΙΟΥ ΕΙΡΗΝΗ

Χρήστος Γκόγκος

Χειρουργός Οδοντίατρος

Διδάκτορας Ενδοδοντολογίας Α.Π.Θ.

Ερμού 73-Πλατεία Αγίας Σοφίας
546 23 Θεσσαλονίκη
Τηλ.: 2310-265.168
Κιν.: 6977-032.376

ΤΟ ΤΖΑΚΙ

Pension

ΕΝΟΙΚΙΑΖΟΜΕΝΑ ΔΩΜΑΤΙΑ
ΜΕ ΑΤΟΜΙΚΟ ΜΠΑΝΙΟ, ΙΔΙΩΤΙΚΟ ΠΑΡΚΙΝΓ

Δεμερτζίδης Ευάγγελος

ΕΘΝΙΚΗ ΟΔΟΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ - ΚΟΖΑΝΗΣ
ΤΗΛ.: 0655-22867, ΚΟΝΙΤΣΑ

ΣΥΝΔΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗΣ ΖΩΗΣ ΤΗΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ ΜΕ ΤΑ ΓΙΑΝΝΕΝΑ

Ένα ολόκληρο Καλοκαίρι πέρασε στην Κόνιτσα, το Καλοκαίρι του 2003, και οι εκδηλώσεις που είχαμε συνηθίσει άλλες χρονιές να παρακολουθούμε παρεπιδημούντες ξένοι, παραθεριστές καταγόμενοι από την Κόνιτσα και ντόπιοι, μέσα στην Κόνιτσα, ή ακόμα και στα χωριά της επαρχίας, όχι μόνο ήταν πενιχρές στα όρια του ανύπαρκτου, αλλά και κακόγουστες.

Δε βάζουμε βέβαια μέσα σ' αυτές την εκδήλωση της Πυρσόγιαννης στις 14 Αυγούστου, που είχε σα θέμα τους Χιονιαδίτες Ζωγράφους, τη μαστορική τέχνη για την οποία πρέπει να πούμε ότι ήταν αξιόλογη και ψηλής στάθμης, ούτε τα Πανηγύρια των χωριών της Επαρχίας και ιδιαίτερα όπου δεν βάζουν megafwona και άλλες τρακατρούκες.

Αυτή η φτώχεια των εκδηλώσεων, η παντελής έλλειψη πνευματικής και κοινωνικής ζωής στην Κόνιτσα σφράγισε ένα τρίμηνο απογοήτευσης, σκέτης βαρεμάρας, ανεπρόκοπιās και καθίζησης του γενικώτερου επιπέδου ζωής των κατοίκων της Κόνιτσας, ενώ στα Γιάννενα και σε μια σειρά από άλλα μέρη του Νομού (Μέτσοβο και άλλα χωριά) το ίδιο διάστημα, πληροφορηθήκαμε ότι έγιναν αξιόλογες εκδηλώσεις, (θέατρα, εκθέσεις, συναυλίες, διαλέξεις κλπ) για τις οποίες εμείς στην Κόνιτσα χαμπάρι δεν πήραμε.

Ιδιαίτερα θα πρέπει να σημειώσουμε ότι στα Γιάννενα το διάστημα από 25 Αυγούστου μέχρι και 3 Σεπτεμβρίου 2003, οι πολυποικιλιακές εκδηλώσεις (Έκθεση έργων 60 Εικαστικών καλλιπεχνών στο Ιτς Καλέ, το Ποιητικό Ηχώραμα με φωτογραφίες, Έκθεση φωτογραφική στο Νησί, με ταυτόχρονη χορωδία Βυζαντινής Μουσικής στη Μονή Ελεούσας, Θεατρική Παράσταση και Συναυλία με Ελληνικό Κουαρτέτο, συν ξεναγήσεις και περιηγήσεις) υπήρξαν σημαντικές και σταθμός ανεβασμένου επιπέδου και ποιότητας.

Και στο σημείο αυτό αναρωπιόμαστε εμείς οι άλλοι, οι αδικημένοι, οι εγκαταλειμμένοι, οι φτωχοί συγγενείς, δε θάπρεπε τουλάχιστον να είχε βρεθεί ένας τρόπος να μαθαίνουμε και μεις στην Κόνιτσα αυτά που γινόνταν στα Γιάννενα, για να πάρουμε μέρος και μεις, να συμμετάσχουμε δηλαδή σ' αυτό το πολυποικιλιακοκοινωνικό γίγνεσθαι. Αφού έτσι κι αλλιώς στην Κόνιτσα δεν είχαμε τίποτα να κάνουμε και σκυλοβαριόμαστε. Αν καλοσκεφτούμε, τώρα το πήγαινε-έλα Κόνιτσα-Γιάννενα δεν είναι παρά ένας περίπατος, που πιάνει όση ώρα θέλαμε παλιότερα ν' ανεβούμε στην Παναγιά. Άλλωστε όλοι σχεδόν οι δημόσιοι υπάλληλοι της Κόνιτσας κάνουν τη διαδρομή αυτή κάθε μέρα (Κι αυτό βέβαια είναι μία από τις μεγαλύτερες πληγές της Κόνιτσας) Και δεν κουράζονται.

Η σκέψη μας πάει στο ότι θάτανε για την Κόνιτσα μεγάλη επιτυχία, ιδιαίτερα τους καλοκαιρινούς μήνες, να συνδέονταν η κοινωνία της με το πολτιστικοκοινωνικό γίνεσθαι των Ιωαννίνων. Και να δίδεται ευκαιρία στους κατοίκους της να πληροφορούνται έγκαιρα αυτά που γίνονται στα Γιάννενα, και επί πλέον να γίνεται και μια παρακίνηση, να ετοιμάζεται μια παρέα, να προσφέρεται ένα αυτοκίνητο του Δήμου για μετάβαση και επιστροφή στα Γιάννενα.

Καλύτερα βέβαια θάτανε να είχαμε δικές μας (αυτόνομες) πολτιστικές δραστηριότητες. Αφού όμως δεν κάνουμε τίποτα, ας κολλήσουμε στα Γιάννενα. Να παίρνουμε από κει μια κάποια γεύση πνευματοπολτιστικής δραστηριότητας του σύγχρονου κόσμου προτού μουχλιάσουμε ολοκληρωτικά, στην αυτάρεσκη ραστώνη που εξασφαλίζει η καλοκαιριάτικη Κόνιτσα, η οποία όμως καταλήγει να πάει κανένας απ' το κακό στο χειρότερο. Να βουλιάζει κάθε μέρα και περισσότερο στο σκότος και την ερημία. Να ζει κι όταν ακόμα δε θέλει, στην πίσω, την αφώπιση πλευρά του κόσμου.

Κοντολογής θα προτείναμε στο Δημαρχείο Κόνιτσας (ή καλύτερα στο Κέντρο Πληροφοριών) να οριστεί ένας υπάλληλος που σε καθημερινή βάση να έχει πλήρη πληροφόρηση (εφημερίδες Γιαννιώτικες, Ανακοινώσεις ΔΗΠΕΘΕ Ιωαννίνων, και άλλων Συλλόγων, εβδομαδιαία προγράμματα Κινηματογράφων, ενδεχόμενες εκδηλώσεις του Πανεπιστημίου κλπ). Όστε ο καθένας που θάθελε να ενημερωθεί γύρω από τις πολτιστικοπνευματικές δραστηριότητες της Γιαννιώτικης κοινωνίας, να μπορούσε χωρίς προβλήματα να το επιτύχει. Και όταν κάποια γεγονότα ή δραστηριότητες έχουν γενικότερο ενδιαφέρον (υπάρχει μεγαλύτερη ζήτηση) μέσω του ίδιου υπαλλήλου να εξασφαλίζονταν για το πάνε κι έλα στα Γιάννενα, το Λεωφορείο του Δήμου ώστε τότε θάχουμε και τα πλειονεκτήματα της ομαδικότητας της όλης κίνησης (συζήτηση - κρίσεις κλπ).

Γ.Λ.

Μην ξεχνάτε
τη συνδρομή σας.
Είναι το στήριγμα
του περιοδικού μας

Ξενοδοχείο "Το Γεφύρι" Με 40 κλίνες, εστιατόριο, μπάρ, θέρμανση, πάρκινγκ κλπ. Στην ευδαιμονική τοποθεσία της γέφυρας Αώου στην Κόνιτσα. Τηλ. 0655-23780

Διήγημα του σχολάρχη Ν. Παπακώστα, 1911

Επιμέλεια: Χ. ΓΚΟΥΤΟΣ

Ο Νικόλαος Κ. Παπακώστας (1865-1938) καταγόταν από την Κόνιτσα, όπου και διετέλεσε σχολάρχης κατά τα έτη 1876-1926 (Βλ. Τάκη Παπαδημούλη, *Η Κόνιτσα που έφυγε*, 1972 σελ. 14-16, Αν. Ευθυμίου, *Σελίδες από την ιστορία της Κόνιτσας*, 1997 σελ. 67).

Παρακάτω αναδημοσιεύεται ένα άγνωστο διήγημά του από το βιβλίο της Ελληνικής Μαυρογορδάτου: *“Ήπειρος. Λεύκωμα επίσιον”*, 1911 σελ. 29-31. Το διήγημα φέρει τον τίτλο *“Από τους λησμονημένους εθνικούς μαργαρίτας”* και την υπογραφή *“Ν. Παπακώστας (έκ Κονίτσης)”*. Τα περιστατικά του μάλλον σχετίζονται με τα γραφόμενα από τον Α. Ευθυμίου (ό.π., σελ. 124, 132) για τον Οσμάν μπέη, ο οποίος, *“όπως όλοι σχεδόν οι Τουρκοκονιτσιώτες, είχε πολεμήσει κατά των Ελλήνων στην εποχή της Επανάστασης του 1821, επί κεφαλής σπάκτου σώματος, και είχε φέρει αρκετά λάφυρα”*, και για τον Ελιάζ μπέη (Λιάζ βέη) *“που καταγόταν μάλλον από της Γκλίνα του Λεσκοβικίου”*.

Οταν τα τελευταία Αλβανικά αποσπάσματα άφηνον τας Πάτρας επανερχόμενα εις τας πατρίδας των, επιλοτιμούντο οι φύσει άπληστοι μαθηταί του Αλή-πασά τις να φέρη περισσότερα πλιάτσκα εις το μεμλεκέτι, και επομένως ήρπάζον αδιακρίτως παν ό,τι είχε και την ελαχίστην αξίαν ιδία όμως έσυρον αι τίγρεις αύται εις την δουλείαν νεαράς παρθένους, δι ων θα εστόλιζον τα χαρέμια των, και ας θα επώλουν αντί μεγάλης πολλάκις τιμής εις τους ολίγους ευτυχώς βέηδες, οίτινες είχαν μυηθή εις τα μυστήρια της αυλής του Αλή.

Τότε και ο Αδήλ-αγας ήρπασε την ατυχή Μαρίαν από τας αγκάλας της οικογενείας αυτής, εξαπλώσας νεκρόν τον ατυχέστατον πατέρα, όστις ειτόλημψεν ν' αντισταθή εις τον θηριώδη άρπαγα. Η Μαρία ήτο περίπου δεκαοκταέτις τότε, έχουσα δύο αδελφούς μικρότερους, ους μετά θρήνων, συγκινούντων και τας πέτρας απεχαιρέτισε.

Το απόσπασμα του Αδήλ-αγά, διερχόμενον τα όρη της Ακαρνανίας, περιεπλήκην προς τους Ξηρομερίτας και εκ της

επαώρου συμπλοκής μόλις εξήλθε ζων αλλά και καταπληγμένος ο αρχηγός, πέντε εκ των ανδρών του, μία μούλα φορτωμένη λάφυρα και η ατυχής Μαρία, περί της οποίας έσχε την πρόνοιαν ο αγάς να δώση τας αναγκαίας συστάσεις εις τον πιστόν του Χουσένην.

Η Μαρία από τινος καφασωτού παραθύρου είδε μέρος των Ιωαννίνων, εις α ο Αδήλ έμεινεν επί τινας ημέρας, και εκεί ήκουσε δια πρώτην φοράν από τινος Χριστιανής δούλης ποία τύχη ανέμενεν αυτήν, αν ο κυριός της την έσυρεν εις την Αρβαντιάν. Ατυχώς η μάλλον ευτυχώς δι' αυτήν, αι κακουχίαι του δρόμου και αι σκληραί συγκινήσεις προσέβαλον σπουδαίως την υγείαν της, ένεκα του οποίου ο Αδήλ-αγας ηναγκάσθη να αναστείλη το ταξίδιόν του και να ζητήση την φιλοξενίαν του εν Κονίτση εξαδέλφου του Λιάζ-βέη, εις ον και κατά σύστασιν του ιατρού αφήκε την πάσχουσαν Μαρίαν, σπεύδων να μεταβή εις Φράσιαρην, διότι πολλά διεδίδοντο περί ατάκτων κινημάτων αλβανικών τινων φυλών. Καθ' οδόν παρά την Γκλίναν ομό-

φυλοί του, εξ εκείνων οίτινες ως άλλοι κηφίνες εννόουν να ζώσι δια της δολίου αρπαγής των βία αρπαγέντων, επιίθενται κατά της λαφυροφόρου μούλας· συνάπτεται τότε μάχη φονικωτάτη καθ' ἣν ἔπεσεν ὁ Ἀδὴ ἀγὰς καὶ τρεῖς τῶν ὀπαδῶν του, ἀρκετοὶ δὲ καὶ ἐκ τῶν ληστῶν, οἵτινες ὁμῶς κατῶρθωσαν νὰ μεταφέρωσι τὸ πολὺτιμον φορτίον τῆς μούλας ἀσφαλῶς εἰς τὸ περιβόητον χωρίον τῶν. Καὶ οὕτως ἡ Μαρία ἐμείνεν ὀριστικῶς εἰς τὴν Κόνιτσαν. Παρήλθον ἔτη δέκα πέντε ἀπὸ τοῦ συμβάντος τούτου καὶ ἡ Μαρία ἔζη ὡς σκλάβα τοῦ Λιάζ-βέν, ἀπολαύουσα τῆς ἐκτιμῆσεως τοῦ τιμιωτάτου καὶ ἀγαθωτάτου τούτου ἀνδρός καὶ τῆς συζύγου του, ἥτις ἦτο καὶ αὕτη κόρη σκλάβας ἀπὸ τὸ Σούλι.

Εἰς τὸ νοτιοανατολικὸν μέρος τῆς Κονίτισης, μεταξύ ἀποτόμων ἐρυθροῦ χρώματος τεραστίων βράχων, κεῖται ἡ ἱερά Μονὴ τοῦ Στομίου, ἡ τιμωμένη ἐπ' ὀνόματι τῆς Θεοτόκου. Ἡγούμενος αὐτῆς κατὰ τοὺς χρόνους ἐκείνους ἦτο ὁ ἐναρετώτατος καὶ εὐλαβέστατος Γαβριήλ· οὗτος συνεδέετο πρὸς πολλοὺ διασπενῆς φιλίας πρὸ τοῦ Λιάζ-βέν, τοῦ οὐοῖου τὴν σύζυγον πολλὰκις ἐθεράπευσε δια παρακλήσεων μετὰ τῶν θαυματουργῶν ἀγίων λειψάνων τῆς Μονῆς, μετὰ τῶν οὐοῖων ὁ Γαβριήλ περιήρχετο ὅλην τὴν Δυτικὴν Στερεάν Ἑλλάδα καὶ μέρος τῆς δυτικῆς Πελοποννήσου. Εἰς μίαν τοιαύτην περιοδείαν του, ἐγνώρισεν ἐκ συμπτώσεως, ὁ ἅγιος οὗτος ἡγούμενος τοὺς ἀδελφούς τῆς Μαρίας, οἵτινες εἰς πᾶσαν εὐκαιρίαν ἐζήτουν σχετικὰς πληροφορίας περὶ τῆς ἀρπαγείσης ἀδελφῆς τῶν, ἀπὸ διαφόρους Ἡπειρώτας ἐργαζομένους ἢ ἐμπορευομένους εἰς τὰς Πάτρας καὶ τὰ πέριξ αὐτῆς μέρη. Οὐοῖα

ὑπῆρξεν ἡ χαρὰ τῶν ἀτυχῶν τούτων ἀδελφῶν ὅταν ἔμαθον ὅτι ἀγνή παρθένος ἡ ἀδελφὴ τῶν ζῆ εἰς Κόνιτσαν βίον σχετικῶς ὑποφερτὸν. Εἶχον οὗτοι ὡς μόνην κτηματικὴν περιουσίαν τῶν πεντήκοντα ἐλαιόδενδρα· ὅλα τὰ ἔταξαν εἰς τὸ Στόμιον, ἀν ὁ ἡγούμενος κατῶρθωνε νὰ φέρει εἰς αὐτοὺς τὴν ἀδελφὴν τῶν, πν ἐπὶ τόσα ἔτη ἐκλαίον. Ὁ Γαβριήλ ὑπισχνεῖται με τὴν βοήθειαν τῆς Παρθένου.

Ἦτο Σάββατον τῆς Τυροφάγου ὅτε ὁ Γαβριήλ ἐπεσκέπτετο τὸν φίλον τοῦ Λιάζ-βέν. Οὗτος δὲ ἐπὶ ωραίου τάππου ἐκάθητο εἰς τὸν σοφάν τῆς πόρτας του, καπνίζων, κατὰ τὸ τότε σύστημα τῶν βένδων, τὸν ναργιλέν του.

- Καλὴ σπέρα βέν! χαιρετὰ εὐπροσηγῶρως ὁ ἡγούμενος.

- Καλῶς τὸν τὸν Γούμενον! ἀντιχαιρετὰ ὁ βέν. Εἰς τὸ ἐρώτημα τοῦ βέν: πῶς περνά: ὁ Γαβριήλ εὔρε τὸν καιρὸν νὰ τῶ παραστήσῃ ὅτι ὑποφέρει, διότι ἤρχισε νὰ γηράσκῃ καὶ δὲν ἔχει ποῖος νὰ τὸν περιποιῆται. Ὁ βέν τότε προτείνει εἰς αὐτὸν νὰ τὸν κάμῃ γαμβρόν του· νὰ τῶ δώσῃ τὴν Μαρίαν, ἥτις ἦτο σωστὴ καὶ τιμημένη οἰκοκυρά. Ὁ ἡγούμενος ἐπωφελεῖται τῆς περιστάσεως καὶ δίδει μετὰ τῆς δισταγμοῦ τὸν λόγον του· ἡ Κυρά τὸς ἐκέρασεν· εὐχήθησαν ὅλοι καὶ ... ἐγίνε ὁ ἀρραβῶν. Κατὰ μίαν ἀπὸ τὰς νύκτας τῆς δευτέρας ἐβδομάδος τῶν νηστειῶν, πκούσθησαν ὄργανα (τύμπανα) καὶ ζουρνὰς εἰς τὸ Βαρόσι (ἀνω Κόνιτσα)... ἐστεφανῶνετο ὁ Ἡγούμενος. Ὁ Λιάζ-βέν ἐδίδε τὴν εὐχὴ καὶ προῖκα οὐδοῖντα ἄσπρα... Ἡ Μαρία τὴν δευτέραν ἀνάστασιν ἐχόρευεν εἰς τὴν αὐλὴν τῆς Ἐκκλησίας τοῦ χωρίου τῆς ἀνάμεσα ἀπὸ δύο λεβέντες. Ὁ Γαβριήλ ἐκλαίεν...

Φασολάδα με τον Ορειβατικό

Κυριακή πρωί, 12 Οκτωβρίου, μέλη του Ορειβατικού Συλλόγου συγκεντρωθήκαμε στο μονότοξο γεφύρι, το στολίδι της πόλης μας, για μια πορεία μέχρι το Μοναστήρι Στομίου.

Παίρνοντας το δρομάκι δίπλα στο ποτάμι ο ένας πίσω από τον άλλο φτιάχνουμε μια σειρά πολύχρωμη, που κάτω από την ποικιλία των φύλλων του Φθινοπώρου είναι κάτι το φανταστικό. Ο πρωϊνός αέρας χαϊδεύει τα πρόσωπά μας και γεμίζει τα πνευμόνια μας με καθαρό οξυγόνο.

Μετά από πορεία μιας ώρας φθάνουμε στο μοναστήρι, παρακολουθούμε τη θεία λειτουργία, μετά το τέλος της οποίας πίνουμε τον καφέ μας, το δροσερό νεράκι, τρώμε το μυρωδάτο λουκούμι. Το πρόγραμμα έχει πορεία μέχρι τη Δέση και στο γυρισμό φαγητό όλοι μαζί. Ο Σύλλογος φρόντισε όπως πάντα η φασολάδα να είναι έτοιμη και χάρις στις φιλότιμες προσπάθειες των κυριών Ντίνας και Ευγενίας στις 12 η ώρα στρώθηκε τραπέζι, που το ευλόγησε ο πατήρ Κοσμάς και έφαγε μαζί μας.

Από τη φασολάδα μας έφαγαν όχι μόνο τα μέλη αλλά και άλλοι επισκέπτες που βρέθηκαν εκεί και ήταν αρκετοί. Ανάμεσά τους και ένα ζευγάρι από την Αθήνα, που έμειναν γοητευμένοι από το μαγευτικό τοπίο και τις ομορφιές της περιοχής μας τονίζο-

ντάς μας πως η ΚΟΝΙΤΣΑ έχει πιο πολλές ομορφιές - πιο πολλά να προσφέρει στον επισκέπτη - από όσα το Ζαγόρι. Πλην όμως δεν έχει γίνει γνωστή ακόμα. Αυτό μας γέμισε χαρά αλλά συγχρόνως και μας προβλημάτισε. Γιατί άραγε εμείς να μείνουμε πίσω σ' αυτό το θέμα;

Μήπως οι αρμόδιοι πρέπει να προσέξουν περισσότερο; Αλλά όχι μόνον αυτοί και εμείς όλοι, ο κάθε Κονιτσιώτης πρέπει όπου βρεθεί και όπου σταθεί να γνωρίσει το τόπο του σε όλους.

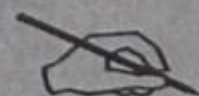
Αφού φάγαμε, ήπιαμε, είπαμε και ένα τραγουδι της τάβλας, πήραμε το δρόμο της επιστροφής χαρούμενοι και ευχαριστημένοι.

Ωραία εκδρομή και σ' άλλη να χαρούμε και ας έρθουν μαζί μας και άλλοι, πιο πολλοί.

Η ορειβασία μας χάρισε υγεία και αλησμόνητες εμπειρίες.

Γ.Λ.

Επιστολές

ΠΡΟΣ

1. Την πρόεδρο των ολυμπιακών αγώνων του 2004 κ. Ιωάννα Αγγελούδου - Δασκαλάκη.

2. Τον Υπουργό Πολιτισμού κ. Ευάγγελο Βενιζέλο

- Με γνώμονα την εθελουσία προσφοράστων Ελλήνων για ΣΥΝΔΡΟΜΗ προς καλύτερη τέλεση των ολυμπιακών αγώνων, σας καταθέτω μια ΙΔΕΑ.
- Στο πρόγραμμα των ολυμπιακών αγώνων, μετά την έναρξη αυτών, και κατά τη διάρκεια της πρώτης ημέρας, μαζί με τον ολυμπιακό ύμνο (Παλαμά) και το τραγούδι (Θεοδωράκη) kando να απαγγελθούν αποσπάσματα από τα ποιήματα των ποιητών που απαγγέλθηκαν στους π.Χ. ολυμπιακούς αγώνες στα ΟΛΥΜΠΙΑ, ΝΕΜΕΑ, ΙΣΘΜΙΑ, ΔΕΛΦΟΥΣ, του ΠΙΝΔΑΡΟΥ & ΙΣΟΚΡΑΤΗ.
- Λόγω των 100 περίπου χρόνων των νέων ολυμπιάδων η ΕΛΛΑΔΑ πρέπει να τιμήσει τους Πανέλληνες

ποιητές που εξύμνησαν τους ολυμπιονίκες και τα ΙΔΕΩΔΗ των ΟΛΥΜΠΙΑΚΩΝ ΑΓΩΝΩΝ.

- Αυτό επιτάσσει σήμερα το ΧΡΕΟΣ μας.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

Κύριε Νούτσο,

Σας ευχαριστούμε για την επιστολή σας. Οι προτάσεις σας για τις εκδηλώσεις που θα πλαισιώσουν τους Ολυμπιακούς Αγώνες του 2004 είναι ενδιαφέρουσες. Για την ενημέρωσή σας σημειώνουμε ότι η ποίηση κατέχει ήδη σημαντική θέση στις εκδηλώσεις της Πολιτιστικής Ολυμπιάδας (Βραβεία Κότινος και Κούρος, αλλά και παγκόσμια ημέρα ποίησης από 19-22/3/2002). Σε ό,τι αφορά τις εκδηλώσεις της τελετής έναρξης των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004 αρμόδια είναι η Ο.Ε.Ο.Α. "ΑΘΗΝΑ 2004" (Ιωλκού & Φιλικής Εταιρείας, 142 34, Ν. Ιωνία, Τηλ. (210 - 2004000), όπου και παρακαλούμε να απευθυνθείτε.

Κωνσταντίνος Καρτάλης

ΣΤΗ ΜΝΗΜΗ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΒΑΡΒΑΡΑΣ

Την ημέρα που γιόρταζε η Αγία Βαρβάρα στις 4 Δεκεμβρίου κάθε χρόνο πηγαίναμε και λειτουργούσαμε στο εκκλησάκι μας στην Αγία Βαρβάρα που ήταν της οικογενείας μας, στην τοποθεσία "Αγία Βαρβάρα" με τον τότε ιερέα Ευάγγελο Ξεινό.

Πρωί-πρωί φορτωμένα τα πράγματα της λειτουργίας στο μουλάρι, ξεκινούσαμε για το εξωκκλήσι. Είμαστε όλη η οικογένεια καθώς συγγενείς και χωριανοί περίπου 20-25 άτομα. Μετά από 11/2 ώρα πορεία φθάναμε στην θέση Αγία Βαρβάρα, όπου είναι και το εκκλησάκι. Η απόσταση από το χωριό μέχρι εκεί δεν μας φαινόταν μεγάλη γιατί με την κουβέντα και με διάφορα αστεία περνούσε η ώρα δίχως να το καταλάβει κανείς.

Αμέσως ανάβανε τα κανδήλια, στρώνανε την Αγία Τράπεζα και την προσκομιδή και άρχιζε η λειτουργία. Το εκκλησάκι είναι μικρό και τόσα άτομα δεν τα χωρούσε άνετα γι' αυτό ορισμένοι κάθονταν έξω ακούγοντας τη λειτουργία. Ο πατέρας μου - ο ιερέας - ήτο καλίφωνος και με έντονη φωνή και έτσι οι έξω ακούγανε καθαρά τη λειτουργία.

Αν και ήτο αρχή του Δεκέμβρη δεν είχε και τόσο κρύο, αλλά η φωτιά έκαιγε του καλού καιρού αφού ξύλα υπήρχαν αρκετά. Η φωτιά είχε και ένα άλλο προορισμό, γιατί σ' αυτήν βράζανε το νερό που χρειαζόταν για τη

λειτουργία δηλαδή το "ζεον" αλλά και για να γίνουν κάρβουνα για το θυμιατό. Το πρωί όταν φεύγαμε από το χωριό ο ουρανός ήταν συννεφιασμένος έτοιμος να βρέξει αλλά όταν φθάναμε εκεί και προχωρούσε η ημέρα άνοιγε και καθάριζε.

Ο τόπος φαινόταν μελαγχολικός, δίχως το πράσινο, γιατί φύλλα δεν υπήρχαν στα δένδρα και μόνο ολίγα χορτάρια που ήταν και αυτά ξηρά.

Η ομορφιά και η μυρωδιά της άνοιξης και του καλοκαιριού δεν υπήρχε πια. Η περιοχή γύρω από το εξωκκλήσι περιβάλλεται από χωράφια, τα περισσότερα σπαρμένα την άνοιξη με καλαμπόκια και με φασόλια και πολύ λίγα με τριφύλλια.

Θυμάμαι στο χωράφι το δικό μας δίπλα από το εκκλησάκι το είχαμε με καλαμπόκι και ένα κομματάκι με τομάτες, γιατί εκεί γίνονταν πολύ ωραίες και πιο γρήγορα από το χωριό. Το καλαμπόκι ήταν πανύψηλο και με πολλούς καρπούς γιατί με την κοπριά που είχε και με τα τακτικά ποτίσματα δεν χωρούσε αμφιβολία ότι θα γίνονταν καλό.

Πολλά βράδια με τη γιαγιά μου την Ελένη - ο θεός να την αναπαύσει - κοιμηθήκαμε εκεί, φυλάγοντας το καλαμπόκι. Όλη νύχτα έκαιγε η φωτιά για να μην πλησιάζουν τα γουρούνια και οι αρκούδες, ενώ όταν δεν πηγαίναμε, η γιαγιά είχε βάλει κάτι τενεκέδες που με το φύσημα του αέρα κάνα-

νε θόρυβο και δεν πλησίαζαν τα γουρούνια.

Άλλο ένα βράδυ στο ίδιο χωράφι με τον εξάδελφό μου τον Τάκη, που δεν υπάρχει πια πήγαμε με τα όπλα για να σκοτώσουμε κανένα γουρούνι.

Ανεβήκαμε σε μια μεγάλη κερασιά, που έκανε ωραία και μαύρα κεράσια, ο Τάκης στα ψηλότερα κλωνάρια ενώ εγώ πιο χαμηλά και από εκεί περιμέναμε να έρθουνε τα γουρούνια. Αφού βράδιασε καλά ακούσαμε το θρόϊσμα στα καλαμπόκια και δυο γουρούνια φάνηκαν μέσα στα καλαμπόκια. Ο Τάκης μόλις τα είδε ετοίμασε το όπλο του και σκόπευσε, αλλά για κακή του τύχη το κλωνάρι έσπασε και το όπλο έπεσε κάτω όπου και εκपुरσοκρότησε. Ευτυχώς που αυτός πιάστηκε από άλλο κλωνάρι και δεν έπεσε.

Τα γουρούνια ασφαλώς με το άκουσμα του όπλου φύγανε, και έτσι σε λίγο φύγαμε και εμείς για το χωριό με την υπόσχεση ότι θάρθουμε κάποιο άλλο βράδυ.

Μετά από 11/2 ώρα, η λειτουργία

τελείωσε αφού έγινε και η καθορισμένη αρτοκλασία. Βγαίνοντας έξω από το εκκλησάκι κεράστηκαν με το πατροπαράδοτο λουκούμι και μετά καφέ και τσίπουρο. Ο καφές γίνονταν εκεί στη φωτιά που είχαμε ανάψει, φρεσκοτάτος και όχι όπως τώρα καφές στο θερμός. Αφού τελειώσαν όλοι τον καφέ τους, φορτώσαμε ξανά τα πράγματά στο μουλάρι και το μεσημέρι φθάσαμε στο χωριό.

Ο παπα-Ξεινός - δηλαδή ο πατέρας μου - εκτός από καλίφωνος, ήταν και λεβεντόκορμος. Υπηρέτησε για 32 ολόκληρα χρόνια λειτουργώντας στην εκκλησία Άγιοι Ταξιάρχαι. Το πρωί με τον Όρθρο και το απόγευμα με τον Εσπερινό κάθε μέρα. Κυριακή και γιορτή δεν έμεινε ποτέ δίχως λειτουργία. Ήταν καλός οικογενειάρχης και άνθρωπος. Ήτο απόφοιτος Σχολαρχείου και τρία χρόνια τελειόφοιτος της Σχολής Βελλάς. Ας είναι Αιωνία του η Μνήμη.

ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΕΥ. ΞΕΙΝΟΣ

■ @ccountant

Λάππας Μάκης
Λογιστικά - Φοροτεχνικά

Αριστοτέλους 38 • 501 00 ΚΟΖΑΝΗ
Τηλ. 04610 49955 - Fax: 04610 49966 • Κιν. 0942411090
E-mail: lappmez@otenet.gr

ΜΕΡΟΠΗ ΕΛ. ΣΟΥΡΛΑ
Συμβολαιογράφος

(αρχείο Ι. Γ. Παπαϊωάννου)

Κεντρική πλατεία 26, 44100 Κόνιτσα
Τηλ./fax: 26550 29377
e-mail: sourlams@otenet.gr

Δραστηριότητες του εξωραϊστικού Συλλόγου Κόνιτσας

Στα πλαίσια των δραστηριοτήτων του Εξωραϊστικού και Φιλοπρόοδου Συλλόγου Κόνιτσας, πραγματοποιήθηκαν, μεταξύ των άλλων, με ιδιαίτερη επιτυχία και ύστερα από πρωτοβουλία του προέδρου μας δύο προσκυνηματικές εκδρομές στη Μακεδονία και την Πελοπόννησο αντίστοιχα από φίλους και μέλη του Συλλόγου μας.

Στην πρώτη περιοδεία που έγινε την 30 και 31 Αυγούστου 2003 επισκεθήκαμε τα μοναστήρια της Κοιμήσεως Θεοτόκου στο Μικρόκαστρο Σιατίσσης, την Π. Σουμελά, το Ησυχαστήριο του Αγ. Ιωάννου του Θεολόγου στη Σουρωτή Θεσ/νίκης όπου αναπάυεται και ο συντοπίτης μας μοναχός π. Παΐσιος Εζνεπίδης, την Ι.Μ. Αγίας Παρασκευής εις Ροδολείβους Σερρών όπου και διανυκτερεύσαμε, την Ι.Μ. Παναγίας της Εικοσιφοίνισσας στο όρος Παγγαίο (Δράμα) και τέλος κατά την επιστροφή μας του Ι.Ν. Αγίου Δημητρίου Θεσσαλονίκης.

Στην δεύτερη περιοδεία μας που έγινε την 18 και 19 Οκτωβρίου 2003, επισκεθήκαμε τα μοναστήρια της Μεταμορφώσεως του Σωτήρος στη Ναύπακτο, την Παναγία Τρυπητή στο Αίγιο, την Ι.Μ. Παναγίας Μαλεβής στον Άγιο Πέτρο Κυνουρίας που διανυκρεύσαμε και είχαμε την ευλογία να προσκυνήσουμε την θαυτουργό μυροβλύζουσα εικόνα της Υπεραγίας

Θεοτόκου, την Ι.Μ. Οσίου Παταπίου στο Λουτράκι Κορινθίας που και εκεί αξιωθήκαμε να προσκυνήσουμε το χαριτόβρυτο ολόσωμο σκήνωμα του Οσίου Παταπίου και τον Ι.Ν. Αγίου Ανδρέου στην Πάτρα.

Και στις δύο περιοδείες η συμμετοχή ήταν μεγάλη (ένα πούλμαν 50 θέσεων στην κάθε μια) και τα άτομα που συμμετείχαν ήταν όλων των ηλικιών.

Οι επισκέπτες ξεναγήθηκαν στους χώρους των Ιερών Μονών, προσκύνησαν τις ιερές εικόνες και τα Άγια Λείψανα, κατηχήθηκαν πνευματικά από τους Καθηγουμένους των Μονών και είχαν την ευκαιρία για πνευματικές συζητήσεις με τους μοναχούς.

Όλοι οι συμμετέχοντες στις εκδρομές αυτές έμειναν πλήρως ευχαριστημένοι αφού αξιώθηκαν να επισκευθούν πόλεις και Ιερές Μονές που ουδέποτε είχαν επισκεφθεί. Κατά την επιστροφή όλοι εδόξασαν τον Θεό και ευχήθηκαν να γίνουν και άλλα παρόμοια προσκυνήματα.

Ο Σύλλογος κάνει γνωστό ότι και στο μέλλον θα πραγματοποιηθούν παρόμοιες εκδρομές σε άλλες περιοχές και μοναστήρια της χώρας μας. Μάλιστα κατά τον μήνα Νοέμβριο τρέχοντος έτους σκοπεύει να διοργανώσει μονοήμερη εκδρομή στα Άγια Μετέωρα.

Όσοι επιθυμούν να λάβουν μέρος ως το δηλώσουν έγκαιρα για να εξα-

σφαλίσουν θέση στο λεωφορείο. Θα προτιμηθούν τα μέλη του Συλλόγου. Γι' αυτό όσοι δεν είναι μέλη του Συλλόγου ας φροντίσουν το συντομότερο να γραφούν ώστε να συμμετάσχουν και τώρα και σε όποιες εκδρομές πρόκειται να γίνουν. Ο Σύλλογος σπρίζεται αποκλειστικά στις συνδρομές των μελών του, και εκτός από τις εκδρομές στοχεύει και στην πραγμάτωση διαφόρων εξωραϊστικών έργων

στην πόλη μας.

Γι' αυτό δεν θα πρέπει να ξεχνάμε την συμβολικότατη συνδρομή μας στο Σύλλογο. Τα κοινωφελή έργα απαιτούν την συμβολή όλων μας.

Για το Δ.Σ. του Συλλόγου

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ Γ. ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ

Ο Γ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΧΑΡΙΣΗΣ Π. ΚΑΡΑΚΟΓΛΟΥ

ΤΥΜΦΗ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

Επιτυχιών συνέχεια και στα τμήματα ανάπτυξης του Τμήματος Σλάλομ της "ΤΥΜΦΗΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ".

Σε Πανελλήνιους αγώνες που έγιναν στην Λίμνη Ηραίου Περαχώρας Λουτρακίου στις 4-6 Σεπτεμβρίου 2003, οι αθλητές κατέκτησαν 3 μετάλλια. Στην κατηγορία Κ. Παμπαίδων ο Κωστούλας-Καρακατσάνης Σταύρος 1η θέση χρυσό μετάλλιο, ο Βλάχος Παναγιώτης 3η θέση χάλκινο μετάλλιο, καθώς άριστες εντυπώσεις άφησαν και οι Ράγγας Αντώνιος και Νικολόπουλος Κωνσταντίνος.

Στην κατηγορία Κ. Παιδων Αρχαρίων.

Ο Αγόρου Νικόλαος 2η θέση ασημένιο μετάλλιο και ο Βλάχος Χάρης 4η θέση. Την αποστολή συνόδευσαν

ο Πρόεδρος Αγόρου Κώστας και ο Αντιπρόεδρος και υπεύθυνος Τμήματος Σλάλομ Γκάντας Κώστας. Παρόντες ήταν και οι αθλητές της Εθνικής Νικολόπουλος Αλέξανδρος και Μουρεχίδης Λάμπρος.

ΤΜΗΜΑ ΤΟΞΟΒΟΛΙΑΣ

Σε αγώνα γύρου 70 μ. θα συμμετάσχει στις 14-09-2003 το Τμήμα Τοξοβολίας. Ο αγώνας θα είναι ατομικός και την ΤΥΜΦΗ θα εκπροσωπήσουν οι αθλητές-τριες: Πεταλάς Βασίλειος, Σαλαούνης Χρήστος, Τέφος Ανδρέας (Χάλκινο μετάλλιο στο Κύπελλο Ελλάδος 2003 στο ομαδικό)

Κίτσιος Δημήτριος, Αγόρου Κώστας, Γρατσούνα Ειρήνη, και Κίτσιου Ολυμπία.

Δ.Σ. Σωματείου

28η Οκτωβρίου 1940

Στα Καβάσιλα στη ράχη
βγήκαν τα παιδιά για μάχη
κι όπως φύλαγα σκοπός
πέρασε ένας λαγός.
Έπεφτε πολλή βροχή,
νόμισα ήταν Ιταλοί
και φωνάζω δυνατά
σπκωθείτε, βρε παιδιά.

Βλέπω κάτω στο Δερβένι
ήταν πράσινο από χλαίνη
και κιθάρες και σπαδιά
κρεμασμένα στα κλαδιά.
Με το όπλο στο λαιμό
να σκοτώσουν τον εχθρό
τα παιδιά του Μουσολίνι
που δεν ξέραν τι θα γίνει.

Όταν ήρθαν στο καρτέρι
ρίχνουμε με μαλινχέρι
και φωνάζουμε "ΑΕΡΑ"
κυνηγώντας τους ως πέρα.
Πάνε στο Αλβανικό
είχε και κακόν καιρό
έριχνε πολλή βροχή
και τους έκανε παπί.

Εμείς όλα τα παιδιά
ψήσαμε δυο μαύρα αρνιά
να γεμίσουν την κοιλιά
του Καντάρα τα παιδιά,
για να μπουν στην Κορυτσά
όπου φεύγαν οι Ιταλοί
και πλημμύρισε χακί.

Σπ.Γ.

ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΣΜΟΙ ΣΚΕΨΗΣ

Αναζήτηση νοήματος, ειδικά όταν σαμποτάρεται η φόρμα της μορφής.
Μακάβριο βλέμμα υπεροψίας με οσμή θανάτου σε κοινωνία αποσύνθεσης.
Νεκρική σιγή. Αναμονή σ' εντατική αγωνίας οικειοποίηση δόξας!
Αθεράπευτη επανάληψη ανούσιων φράσεων.
Ψευδαίσθηση ύπαρξης.
Σφυροκόπημα ωρών.
Τα καλά και συμφέροντα του σαρκίου.
Κοπερά λείπια λεπτών. Αποχρώσεις τεμαχισμού προσώπων.
Ανεπίτρεπτη κουστωδία χρυσοκάνθαρων, πεπικοιλημένων
μάσκα πολυτελούς διαβίωσης.
Εσώκλειστη η ψυχή στην ομορφιά του κυκλάμινου
Φθινοπωρινή συναυλία κπρινοπράσινου
Αναφορά Επέκεινα
Μεταφυσική κοινωνία Εσχάτων.

Α.Κ.

ΣΧΟΛΙΑ

Πριν από την ανακατασκευή της Κεντρικής πλατείας στην Κόνιτσα είχαμε σε μια άκρη το άγαλμα της Γυναίκας της Πίνδου. Μήπως τώρα που έγινε η πλατεία πρέπει να επανατοποθετηθεί σε κάποια περίοπτη θέση;

- Είχαμε και μερικά ξύλινα παγκάκια στις άκρες της πλατείας. Καιρός δεν είναι Δήμαρχε να τοποθετηθούν εκ νέου παγκάκια;

- Κι άλλες φορές έχουμε γράψει για το δρόμο απο πλατεία Φριζή προς την Πυροσβ. Υπηρεσία.

Εάν διαπλατυνθεί λιγάκι και γίνει προσβάσιμος θα ανακουφίσει πολύ την κυκλοφορία των αυτοκινήτων γιατί αποφεύγει κανείς τη διάσχιση της πόλης και φτάνει σ' ένα λεπτό στην Πυροσβεστική.

- Πέρασε κι άλλο ένα καλοκαίρι με συνωπισμό στο κέντρο της πόλης από τα πολλά αυτοκίνητα. Το μεγαλύτερο μπλοκάρισμα γίνεται στο πρακτορείο λεωφορείων όπου περνούν τρεις δρόμοι και γίνεται χαμός. Πότε θα γί-

νει η μεταφορά του πρακτορείου επί τέλους, στην πλατεία Φριζή ν' ανασάνει το κέντρο;

- Και πάλι τα "μανίκια". Με το πρόσχημα την αμμοληψία μερικοί με φορτωτές γυρίζουν τη ροή του Αώου προς άλλη κατεύθυνση με αποτέλεσμα η κοίτη του ποταμού να μένει χωρίς νερό για 200 ή 500 μέτρα.

Κλείνονται έτσι τα ψάρια (μικρά-μεγάλα) και τα πιάνουν με τα χέρια γεμίζοντας ολόκληρες σακούλες.

Και το χειρότερο μ' αυτές τις παράνομες ενέργειες, καταστρέφεται όλος ο γόνος είτε από ασφυξία είτε από τα κοπάδια των πουλιών που πέφτουν σα λιμαγμένα και δεν αφήνουν τίποτε. Το Δασαρχείο, η Αστυνομία, ακομη και το Κ.Π.Ε. Κόνιτσας γνωρίζουν αυτή την κατάσταση. Γιατί δεν λαβαίνονται μέτρα; Είναι οικτρό θέαμα να βλέπει κανείς χιλιάδες ψαράκια να σπαρταρούν και να γίνονται βορά των αρπακτικών πουλιών. Αυγευδής μάρτυρας η παρακάτω φωτογραφία.

ΕΙΔΗΣΕΙΣ

Στις 8/9 εορτή της Παναγίας “Στομιώτισσας” οι Κονιτσιώτες από την παραμονή ανέβηκαν στο Μοναστήρι όπου έγινε το πρωί Λειτουργία.

- Η Αναπτυξιακή Εταιρεία “ΗΠΕΙΡΟΣ” Α.Ε διοργάνωσε ημερίδα στο Συνεδριακό Κέντρο του Δήμου Κόνιτσας στις 9/9 με σκοπό την ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των ενδιαφερομένων κατοίκων της περιοχής για διάφορα προγράμματα.

Στις 17/9 ο Όμιλος Φιλοσοφικού Προβληματισμού πραγματοποίησε στο ξενοδοχείο “ΣΤΑΝΛΕΥ” Αθηνών εκδήλωση υπό την αιγίδα της Ομοσπονδίας Αδελφοτήτων Επαρχ. Κόνιτσας με θέμα: “Αρχές διακυβερνήσεως των σύγχρονων κοινωνιών και αρχές αρχαιοελληνικού πολιτισμού”.

- Στις 20/9 άρχισε το “πασαρόπουλο” όπως κάθε χρόνο. Ρούχα, παπούτσια, χαλιά και ποικιλία ψιλικών για μια εβδομάδα περίμεναν τους αγοραστές από την πόρτα του Ορφανοτροφείου ως τον Αϊ Γιάννη σχεδόν.

Ευτυχώς για τους παζαριώτες φέτος δεν έβρεξε και γλίτωσαν τις περσινές ζημιές.

- Ο Οκτώβρης ήρθε με αρκετές βροχές και στις 9/10 έπεσε το πρώτο χιονάκι στις ψηλές βουνοκορφές.

- Άρχισαν οι εργασίες στην κεντρική αγορά για την κατασκευή πεζόδρομου.

- Αρκετή βροχή έπεσε στις 19/10 σε σημείο που “φούσκωσε” και ο Αώος από το πολύ νερό.

- Εκδηλώσεις διαμαρτυρίας έγιναν στα Γιάννινα στις 19/10 από κατοίκους των γειτονικών Δήμων Καλπακίου - Α. Πωγωνίου για τη ματαίωση του Χ.Υ.Τ.Α. στη θέση “Φτέρη” Γεροπλάτανου. Την απόφαση για τη συγκεκριμένη θέση είχε λάβει ξαφνικά προτού φύγει ο προηγούμενος περιφερειάρχης κ. Παπαδόπουλος.

- Αλβανοί που είχαν κλέψει αυτοκίνητο από το Μάζι συνεκλήφθηκαν από αστυνομικούς στην Τοπόλιτσα και έτσι έληξε άδοξα η προσπάθειά τους να ταξιδέψουν ξεκούραστα για το εσωτερικό της χώρας.

- Άγνωστοι έκλεψαν γουρουνάκια και κουνέλια από σταύλο συμπολίτη μας στην Κ. Κόνιτσα.

Πολλές βροχές έπεσαν στην περιοχή μας πριν την 28η Οκτωβρίου, ευτυχώς όμως ο γιορτασμός της επετείου έγινε σε πολύ καλές συνθήκες.

Την παραμονή της ιστορικής μέρας, έγιναν οι καθιερωμένες ομιλίες στα σχολεία, καθώς και η κατάθεση στεφάνων στο Μνημείο που βρίσκεται στον Αη Θανάση.

Στις 28 έγινε η Δοξολογία στο ναό του Αγ. Κοσμά και αμέσως μετά στο προαύλιο του Δημαρχείου, η επιμνημόσυνη Δέηση και η κατάθεση στεφάνων από τον Δήμαρχο, τον τέως υπουργό εξωτερικών κ. Παπούλια, τους Δ/τές του 583 Τ.Π., Αστυν. Τμήματος, Συνοριακών, Πυροσβ. Υπηρεσίας Συλλόγων, Κομματικών Οργανώσεων, Εθν. Αντίστασης κ.α.

Παρευρέθηκαν εκτός του κ. Παπούλια ο βουλευτής της Ν.Δ. κ. Τασούλας ο τέως βουλευτής Ν.Δ. κ. Φούσας και ο πολιτευτής κ. Τζιάλλας.

Ακολούθησε η παρέλαση στην πλατεία όπου έλαβαν θέσεις στην εξέδρα, ο Δήμαρχος, ο Μητροπολίτης, ο Δ/ντής του 583 Τ.Π. και οι Δημ. Άρχοντες.

Παρέλασαν όλα τα σχολεία και τμήματ Στρατού χειροκροτούμενα από το πλήθος που παρακολουθούσε την παρέλαση.

Το απόγευμα στο αμφιθέατρο του Λυκείου οι μαθητές Γυμνασίου-Λυκείου παρουσίασαν ένα αξιόλογο γιορταστικό πρόγραμμα με σκηνική σύνθεση για το χρονικό του "ΟΧΙ".

Προβλήθηκαν διαφάνειες από εικόνες της εποχής του πολέμου, χορωδιακά τραγούδια, απαγγελίες, ελληνικοί χοροί κ.α.

Τα παιδιά επιβραβεύτηκαν με τα θερμά χειροκροτήματα των παρευρισκομένων που είχαν γεμίσει ασφυκτικά την αίθουσα.

Εμείς συγχαίρουμε τα παιδιά που παρ' όλο το φόρτο των μαθημάτων τους διέθεσαν αρκετό χρόνο για την παράσταση αλλά πρωτίστως συγχαίρουμε τη λευκειάρχη δι/δα Μιχαηλίδου και όλους τους καθηγητές που με τη βοήθειά τους συνέβαλαν στην επιτυχία της όμορφης εκδήλωσης.

Με πολλή βροχή μας αποχαιρέτησε ο Οκτώβρης, μας ικανοποίησε όμως με τα ποικίλα χρώματα που έδωσε στα δάση μας.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

Γεννήσεις

- Στις 23/6 στο Δίστρατο ο Δημήτριος και η Ελένη Πίσπα απόκτησαν αγοράκι.

- Ο Στέργιος και η Ευαγγελία Σπανού απόκτησαν στις 4/7 κοριτσάκι στο Δίστρατο.

- Στις 30/10 στο Δίστρατο ο Γιάννης και η Ελένη Πίσπα απόκτησαν κοριτσάκι.

- Στις 31/10 ο Βασίλης και η Ελένη Καραβελίδη στην Κόνιτσα απόκτησαν αγοράκι.

Βαπτίσεις

Στις 3/8 βάφτισαν στη Θεσ/νίκη ο Αθανάσιος και η Τρυγώνα Γιάκκα το γιό τους. Όνομ Ιωάννης.

- Στις 16/8 βαπτίστηκε στην Κόνιτσα η Αντωνία Γεωργίου Βαγενά.

- Στις 24/8 ο Νικόλαος Ασπιώτης και η Ελένη Α. Μήτσικα βάφτισαν την κορούλα τους στην Κέρκυρα. Όνομα Ελπίδα.

- Στις 31/8 έγινε η βάπτιση του Αλέξανδρου Κυρτσόγλου του Αθανασίου.

- Στις 31/8 βαπτίστηκε στο Μάζι ο Διονύσιος Στράτος του Ευαγγέλου.

- Στις 31/8 βαπτίστηκε στην Κόνιτσα ο Χρήστος Μηλιώνης του Σπυρίδωνα.

- Στις 21/9 βαπτίστηκε στην Κλειδωνιά ο Απόστολος Τζιουβίλας του Μιχαήλ.

- Στις 27/9 βαπτίστηκε στη Μολυβδοσκεπάστη ο Βασίλειος Κυρίτσος του Ευαγγέλου.

- Στις 28/9 βαπτίστηκε στην Κόνιτσα το αγοράκι τους ο Θεόδωρος και η Αναστασία Μαλάμη. Όνομα Βασίλειος.
- Στις 12/10 βαπτίστηκαν στην Κόνιτσα ο Αλέξανδρος Παπαδημητρίου του Ιωάννη.
- Στις 26/10 βαπτίστηκε στην Κόνιτσα ο Νικόλαος Δημητρίου του Κων/νου.
- Στις 19/10 στο Δίστρατο βάφτισαν την κορούλα τους ο Στέργιος και η Ευαγγελία Σπανού. Όνομα Ηλέκτρα.
- Στις 14/19 ο Νικόλαος Κλεισούρας και η Χριστίνα Κληματά βάφτισαν στα Γιάννενα το αγοράκι τους. Όνομα Βασίλειος.

Γάμοι:

Στις 13/9 έγιναν στην Κόνιτσα οι γάμοι του Βασίλη Καβελίδη και της Μαρίας Κατσικαρώνη.

• Στις 17/8 έγιναν στην Αετόπετρα οι γάμοι του Ευθυμίου Παπασπύρου και της Περιστέρας Δερβένη.

• Στις 30/8 έγιναν στην Κόνιτσα οι γάμοι του Κώστα Μαλάμη και της Νικολέτας Ξεριά.

• Στις 20/9 παντρεύτηκαν στην Κόνιτσα ο Βασίλειος Τzáλλας και η Χαρά Γιαννοπούλου.

• Στις 20 Σεπτέμβρη παντρεύτηκε στα Γιάννενα ο γιος του Γιώργου και της Δέσποινας Μπογοσιάν, Βασίλης την εκλεκτή της καρδιάς του Μαίρη Παπαθεοδώρου. Μετά την γαμήλια τελετή ακολούθησε τρικούβεργο γλέντι.

Εύχομαι στους νεονύμφους κάθε ευτυχία.

Γ.Λ.

Θάνατοι:

Απεβίωσαν

Στις 26/8 η Μάρθα Δανοπούλου από το Αηδονοχώρι.

• Στις 30/8 ο Ιωάννης Μπόμπολης ετών 82 στο Ελεύθερο.

• Στις 30/8 ο Χρήστος Στέφου ετών 79 στην Κόνιτσα.

• Στις 30/8 ο Νικόλαος Κισάτης ετών 79 στα Καβάσιλα.

• Στις 20/9 η Ελπινίκη Τσιρώνη ετών 74 στην Κόνιτσα.

• Την 1/10 στην Πηγή η Μερόπη Λύτα ετών 78.

• Στις 2/10 στην Αθήνα ο Γεώργιος Ρόβας από το Νικάνορα ετών 90.

• Στις 4/10 στην Κόνιτσα η Αμαλία Αθανασίου ετών 83.

• Στις 6/10 ο Χαράλαμπος Παπατρύφων ετών 69 στην Πουρνιά.

• Στις 7/10 η Ανδρονίκη Καφετζή ή Κώστα ετών 75 στην Ηλιόρραχη.

• Στις 9/10 στη Μελισσόπετρα ο Χαράλαμπος Γιάννου ετών 85.

• Στις 12/10 στο Γανναδιό ο Ανδρέας Πολυζωγόπουλος ετών 82.

• Στις 23/10 η Αγλαΐα Τσιατσια ετών 96 στην Κόνιτσα.

• Στις 27/10 η Βικτωρία Σπανού ετών 72 στην Κόνιτσα.

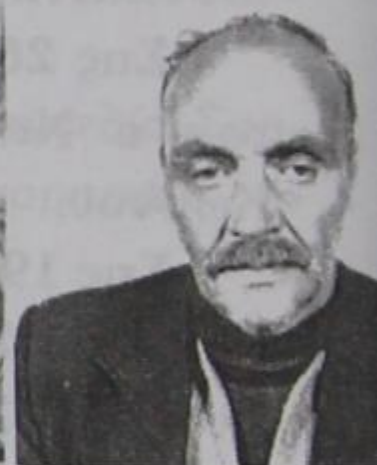
• Στις 27/10 η Αγλαΐα Λάππα από το Μάζι, ετών 89.

Μνήμες:

Η Πολυξένη Παπαγιάννη-Χαρίτωνος, στη μνήμη του συζύγου της Βαγγέλη, της αδελφής της Μερόπης και του γαμπρού της Ευθύμιου Παπαφω-

τικά, προσφέρει: 200 € στο περιοδικό "ΚΟΝΙΤΣΑ", 100 € στο Γηροκομείο Κόνιτσας και 100 € στις εκκλησίες του χωριού της Μαυροβούνι.

• Η Ερμηνεία Γκαραβέλα και ο Νίκος Φουρτζής από την Αυστραλία προσφέρει στη μνήμη του Αντώνη Βλάχου, του Παναγιώτη και της Δημητρούλας Φουρτζή και του Ηλία Χούσου, προσφέρουν 30 €.

• Η Λαμπρινή Ζούνη, στη μνήμη του αλησμόνητου γιού της Δημητρίου, προσφέρει στο περιοδικό "ΚΟΝΙΤΣΑ" το ποσό των 10 €.

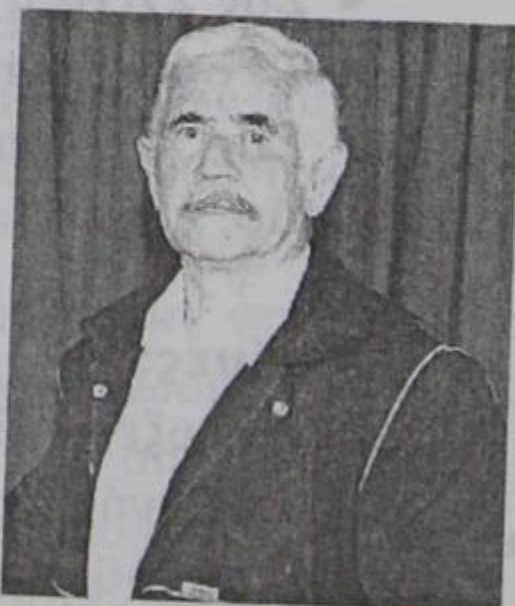
• Στις 6/9 απεβίωσε στα Γιάννενα η Αλεξάνδρα Δ. Πορφύρη το γένος Μάρκου Οικονόμου από τη Βούρμπιανη Κόνιτσας.

Διακρινόταν για τον καλό της χαρακτήρα και τα καλά αισθήμαστα που έδειχνε για όλο τον κόσμο.

Η ανηψιά της Όλγα Οικονόμου, στη μνήμη της, αντί στεφάνου διέθεσε το ποσό των 300 € για την ανακαίνιση του Ι. Ναού Αγ. Νικολάου στη Βούρμπιανη.

• Πέθανε στην Λαγκάδα ο Λουκάς Ντίνης, ετών 84 στις 20/10.

Η σύζυγός του Μαγδαληνή προσφέρει στο περιοδικό "Κόνιτσα"

20 Ευρώ.

• Ο Γιάννης Λαζογιάννης, στη μνήμη της μητέρας του Λαμπρινής που πέθανε σε ηλικία 97 ετών, προσφέρει στο περιοδικό μας 10 ευρώ.

Διόρθωση: Στο προηγούμενο τεύχος από τυπογραφικό λάθος τα 100 Ευρώ στη μνήμη του Ι. Μπόμπολα για το Γηροκομείο έγιναν 10.

Ευχαριστήριο

Ευχαριστούμε θερμά όσους συμμετείχαν στο πένθος μας για το χαμό της αγαπημένης μας Ερικήτης Πατέρα.

Ελένη Κλ. Πατέρα - Λίνα Πατέρα-Χάρης Λαγίδης.

ΝΕΚΡΟΛΟΓΙΑ

ΒΑΣΙΛΗΣ Δ. ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗΣ 1932-2003

Εκείνο το πρωινό του Σαββάτου στις 9 Αυγούστου η καμπάνα του Αν-Γιώργη με τους λυπητερούς χτύπους, πάγωσε και πάλι τις καρδιές μας.

Ο Βασίλης, ο δικός μας Βασιλάκης κοιμήθηκε σαν άκακο αρνάκι στην αγκαλιά της Αγγλαίας. Ο τελευταίος γόνος της ιστορικής οικογένειας των Καραγιανναίων έφυγε. Οι Καραγιανναίοι εμφανίστηκαν στο Πεκλάρι περί το 1700. Δεν υπάρχουν γραπτά στοιχεία πότε και από ποιούς κτίστηκε το Πεκλάρι. Για την οικογένεια όμως των Καραγιανναίων υπάρχει η μαρτυρία των τεσσάρων γενεών. Ο Δημήτρης Καραγιάννης - Μπάρμπα Τάκης απέκτησε με την Πανάγιω Γκουβέλη τον Βασιλάκη, τον Χρήστο, την Άννα και τον Βασίλη. Θλιβερή ιστορία η οικογένεια των Καραγιανναίων. Σκληρή και αδυσώπητη η μοίρα μαζί τους. Το δένδρο των Καραγιανναίων χτυπήθηκε αδυσώπητα από τους κεραυνούς της ζωής και ας λένε ότι οι κεραυνοί δεν χτυπούν δεύτερη φορά το ίδιο δένδρο. Ο Βασιλάκης έφυγε σε ηλικία 17 ετών, ο Χρήστος στα 23, η Άννα στα 27 με τα δίδυμά της, χωρίς να προκάνει να γίνει μάνα. Η μάνα-Τάκαινα έφυγε στα 40 της αφήνοντας

τον Μπάρμπα Τάκη με τον Βασίλη 10 ετών. Ορφανός χωρίς το χάδι της μάνας μεγάλωσε ο Βασίλης, ανδρώθηκε, παντρεύτηκε την Αγγλαία και έφτασε μέχρι και τη Γερμανία για να θρέψει τα παιδιά του, τον Νίκο και τον Τάκη. Ο Μπάρμπα Τάκης παντρεύτηκε την Σπυριδούλα Μπλιάγκα και φάνηκε προς στιγμή, ότι το Καραγιανναίικο άρχισε να αναβιώνει. Αλλοίμονο όμως η κακιά μοίρα είχε φωλιάσει για τα καλά μέσα στο Αρχοντικό των Καραγιανναίων. Ο μεγάλος γιός Νίκος παντρεύτηκε στη Σάμο τη Μαρία και απέκτησε τον Βαγγελάκη. Εκεί στα μέσα του 1990, χωρίς καμιά αιτία βρέθηκε νεκρός στο Αστυνομικό Τμήμα Σχηματαρίου που υπηρετούσε ως Αστυφύλακας. Παρηγοριά για το Βασιλάκη και την Αγγλαία έμεινε πλέον ο Τάκης, το καλωσυνάτο εκείνο παιδί που κανένας στο Πεκλάρι δεν μπορεί να ξεχάσει. Γιατί χωρίς καμιά αιτία ξεψύχησε ένα πρωινό στην αγκαλιά της μάνας του και του πατέρα του. Αλήθεια έχει αναλογισθεί κανείς την μοίρα αυτών των ανθρώπων, έχει μπει ποτέ κανείς στον ψυχικό κόσμο του δύσμοιρου Βασίλη. Υπάρχει άραγε πατέρας που να σφυροκοπήθηκε τόσο βάνουσα από τη μοίρα του, όπως ο Βασίλης. Ο Βασίλης έδειχνε ότι ζούσε στον κόσμο του. Το περιθώριο της ζωής τον προβλημάτιζε. Ο Βασίλης κουβάλαγε μόνος του τον σταυρό του

μαρτυρίου του 70 ολόκληρα χρόνια. Η ζωή τον αδίκησε, ο πολύς κόσμος ίσως να μην το κατάλαβε, εκείνος όμως είχε μέσα του αγάπη, αρχοντιά και υπερηφάνεια για τους προγόνους του. Πρόγονοι που αναμόρφωσαν το Πεκλάρι. Γιατί είναι γνωστό σε όλους και δεν μπορεί να αμφισβητηθεί από κανέναν, ότι οι Κραγιανναίοι έχτισαν Εκκλησίες πέτρινα γεφύρια, βρύσες, προίκισαν ορφανές κοπέλες και στο αρχοντικό τους εφάγε πολύς κόσμος ψωμί. Το αρχοντικό των Κραγιανναίων δεν υπάρχει πια. Η άσπλαχνη πολιτεία αντί να το συντηρήσει και να το αναπαλαιώσει, μετά το σεισμό του 1996 και να το ανακηρύξει διατηρητέο μνημείο των ευεργετών, το άφησε να κατεδαφισθεί και ο άμοιρος ο Βασιλάκης πήρε το δρόμο της προσφυγιάς μέσα στο χωριό του και κατέληξε σε παράγκα της χαλικάριάς, όπου άφησε και την τελευταία του πνοή, αφού πέρασε 5 ολόκληρα χρόνια εκεί κάτω απ' τους πύρινους ήλιους του καλοκαιριού και τους σκληρούς βοριάδες του χειμώνα.

Γιατί η φιλόστοργη πολιτεία δικαιώνει τους πολίτες της μετά θάνατον. Το συμβατικό σπιτάκι που με τόσους κόπους φροντίσαμε να στήσουμε για τον μακαρίτη τον Τάκη, τώρα ετοιμάστηκε και μπήκε μέσα η δύσμοιρη Αγλαΐα, αφού η μοίρα του Βασίλη δεν θέλησε ούτε αυτή τη μικρή χαρά να του δώσει να πεθάνει στο σπίτι του, που τόσο λα-

χταρούσε.

Η Σκληρή μοίρα στο Βασίλη του επφύλαξε το χειρότερο σ' αυτό τον κόσμο. Ο καλός όμως Θεός έστειλε τον άγγελό του το πρωϊνό εκείνο του Σαββάτου και άρπαξε το Βασίλη ανώδυνα να τον φέρει σε τόπους χλοερούς, σε τόπους αναπαύσεως" εκεί στη γειτονιά των αγγέλων. Ο Βασίλης ζει στην μακαριότητα των οσίων, στην αγκαλιά της μεγάλης οικογένειας Κραγιανναίων, ζει με τα αδέρφια του, με τα παιδιά του. Ζει με την οικογένειά του, με την οποία δεν πρόλαβε να ζήσει και να χαρεί σ' αυτόν τον πρόσκαιρο κόσμο. Και έτσι είναι. Άνθρωποι που βασανίζονται από τον κόσμο δικαιώνονται από τον Θεό.

Ο Θεός ας δίνει δύναμη στην δύσμοιρη Αγλαΐα που έμεινε μόνη και έρημη σαν καλαμιά στον κάμπο και να είναι βέβαιη, ότι την καλοσύνη και την αγάπη που είχε και έτρεφε για τα παιδιά της και τον Βασίλη να της ανταποδώσει ο Θεός.

Βασίλη πορεύσου εν ειρήνη. Καλό σου ταξίδι φίλε, ξάδερφε, αδελφέ.

Αιωνία η μνήμη σου

Ο αδελφός σου

Κώστας Γ. Κίσιος

Υ.Γ. Ο θείος Βαγγέλης Βουρδούκας με τα θερμά Συλλυπητήριά του στην Αγλαΐα προσφέρει στο περιδικό 20 € στη μνήμη του Βασίλη.

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

	Δολ.	Μούχος Νικ. Αθήνα	10
Λιάπη Ερασμία U.S.A	25	Τσόγκα Μαρία Αθήνα	7
Νικολόπουλος Σωτ. U.S.A.	100	Δερδέκη Κατερίνα Αθήνα	7
Δημητρούλης Νικ. Καναδάς	100	Σακκά Ανθούλα Αθήνα	10
Γκότζος Βασ. Ελβετία	50Fr.	Νούτσος Γεωργ. Αθήνα	20
	€	Μαργαρίτης Κων. Αθήνα	20
Κυρίτσης Γεώργ. Αυστραλία	25	Στυλιάρα Σωτηρία Αθήνα	10
Γκίνη Ευανθία U.S.A.	25	Συνδ. Γυναικών Ηπείρου Αθήνα	10
Κεφσερίδου Άννα Γερμανία	25	Παπαχρήστου Ευριπ. Αθήνα	7
Πάντος Κώστας Γερμανία	25	Τσιαλιαμάνης Σπυρ. Αθήνα	10
Παππάς Τιμολέων Γερμανία	25	Κίτσιου Χριστίνα Αθήνα	10
Κοτσίνης Βασ. Γερμανία	30	Κωστολιά Ελένη Αθήνα	7
Γιούσιος Γεώργιος	25	Παναγιώτου Στεφ. Αθήνα	7
Παναγιώτου Δημ. Καναδάς	43	Τσάνος Δημ., Αθήνα	7
Σωτηρίου Λήδα Αθήνα	15	Ζούνης Βασ., Αθήνα	7
Μήτσης Αποστ. Αθήνα	20	Τσούκας Κων. Αθήνα	10
Πουλάκου Ουρανία Αθήνα	10	Κίτσιος Γ. Κων. Αθήνα	10
Βαδάσης Χαραλ. Αθήνα	20	Φασούλης Στεφ., Αθήνα	10
Γκότζου Ανθούλα Αθήνα	20	Μηλίγγου Αριστ., Αθήνα	30
Κούσιου Λουίζα Αθήνα	10	Λιόλιος Αποστ., Αθήνα	15
Κούσιου Μαίρη Αθήνα	10	Κασκαβέλης Ιωαν. Λάρισα	10
Κούσιου Ιωάννα Αθήνα	10	Μόσχος Αθαν. Λάρισα	10
Κούσιος Χρ. Αθήνα	10	Μεσσής Ανδρέας Λάρισα	20
Λάμπρου Ευθ. Αθήνα	7	Μπαλασοπούλου Ελένη Ρίο	7
Ζδράβος Αριστ. Αθήνα	15	Γαργάλας Διαμαντής Λάρισα	10
Ράγγας Γεώργ. Αθήνα	15	Σουφλήρης Κων. Χαλκίδα	20
Μπόγδος Δημ. Αθήνα	10	Κουκέση Ελένη Κατερίνη	20
Ζαχαροπούλου Ευλ. Αθήνα	7	Γαζώνα Ερασμία Γραμμενίτσα	7
Κούση-Ζώη Ουρανία Αθήνα	20	Σιάμος Παντ. Αγρίνιο	20
Λούδας Αθαν. Αθήνα	10	Παπαϊωαννίδης Δημ. Σπάτα	20
Ζιακόπουλος Νικ. Αθήνα	20	Λάμπας Αθαν. Λάρισα	14
Στεργίου Ελευθ. Αθήνα	20	Τσιλίφης Ιωαν. Αίγιο	8
Παπαχρήστου Αρετή Αθήνα	10	Ντίνης Δημ. Κέρκυρα	20
Παπαχρήστου Μαρία Αθήνα	10	Κοντογιάννης Παντελής Λάρισα	15
Ντίνης Λ. Θεοφ. Αθήνα	10	Νάτσης Πέτρος Βόλος	20
Μπουτσάκης Μαν. Αθήνα	10	Τσόγκας Σπ. Λάρισα	7
Καρανίκας Αναστ. Αθήνα	10	Τσιομπάνος Ευ. Λάρισα	10
Καρανίκας Δημ. Αθήνα	10	Σπέλλας Κων. Κορωπί	10
Μπαλτογιάννη Ευγ. Αθήνα	10	Καρακατσούλη Ελ. Πρέβεζα	14
Γρατσούνας Βασ. Αθήνα	7	Βρόικος Σωτ. Ρόδος	20
Κώστας Ευάγγ. Αθήνα	20	Βαταβάλη Αθανασία Γιάννινα	10
Σιώρος Σωτ. Αθήνα	15	Γιούσου Ουρανία	10
Κωσταρέλλη Βασ. Αθήνα	10	Ραμαντζάς Δημ. Γιάννινα	10
Καραγιάννης Γεωργ. Αθήνα	10	Τσιάντα Δάφνη Γιάννινα	7
Πλάκας Βασ. Αθήνα	10	Μπαλτογιάννη Φωτεινή Γιάννινα	10
Σεργιάδης Κων. Αθήνα	10	Γκούντα Χρυσάνθη Γιάννινα	20
Τζίμος Βασ. Αθήνα	10	Παπανώτης Θωμάς Γιάννινα	20
Εζνεπίδης Αντ. Αθήνα	10	Μπούνας Πέτρος Γιάννινα	10
Ντίνη Ευανθία Αθήνα	30	Ντέμος Ιωαν. Γιάννινα	7
Ράγγας Σωκρ. Αθήνα	30	Νίκου Παντελής Γιάννινα	7

Λιάτσος Ελευθ. Γιάννινα	10	Ντίνου - Θώμου Αγγ. Κόνιτσα	10
Κοτσίνας Ιωαν., Ιωάννινα	20	Ντεντόπουλος Παν. Κόνιτσα	14
Γκρέστας Ιων., Ιωάννινα	10	Γκιοξάρη Δήμητρα Κόνιτσα	10
Μούσιου Μαρία, Ιωάννινα	14	Κυρίτσης Κων. Κόνιτσα	20
Λάμπρου Γεωργ., Ιωάννινα	15	Στεφανή Κατερίνα Κόνιτσα	25
Σκούφιας, Δήμος, Ιωάννινα	10	Μούρας Σωκρ. Κόνιτσα	14
Κοντοζήσης Κων., Ιωάννινα	10	Τζίμα Βασιλική Κόνιτσα	7
Κληματάς Χαραλ. Θεσ/νίκη	30	Κωνσταντινίδη Αντιγ. Κόνιτσα	10
Παπαχρήστου Χρυσαιγή Θεσ/νίκη	15	Μάλιακας Παύλος Κόνιτσα	7
Φαρμάκη Ειρήνη Θεσ/νίκη	20	Κέντρο Νεότητας Κόνιτσα	7
Δούμα Αγόρω Θεσ/νίκη	20	Αντωνίου Κλεονίκη Κόνιτσα	10
Κατσώτα Ασημούλα Θεσ/νίκη	10	Μαντόπουλος Χρ. Κόνιτσα	20
Ντίνης Δημ. Θεσ/νίκη	10	Γκαραβέλα Αριστέα Κόνιτσα	10
Χατζής Σωτ. Θεσ/νίκη	7	Αναγνωστο. Σχολή Κόνιτσα	20
Γώγος Γεωργ. Θεσ/νίκη	15	Κίτσιος Αθαν. Κόνιτσα	20
Παγανιάς Στεργ. Θεσ/νίκη	10	Γαργάλα Μαρίνα Κόνιτσα	7
Παπαχρήστος Χρ., Θεσσαλονίκη	20	Νικολάου Κοσμάς Κόνιτσα	7
Καρράς Αθ. Αποστ. Ηλιόρραχη	10	Πήλιας Αλέξης Κόνιτσα	10
Πίσπας Στεργ. Δίστρατο	14	Ράπτης Λάμπρος Κόνιτσα	20
Χριστοδούλου Γλυκ. Πάπιγκο	10	Κολιός Αχιλ. Κόνιτσα	14
Γκόγκος Ε. Στεργ. Δίστρατο	20	Πρ. Τάτσης Διον. Κόνιτσα	20
Κολώκας Κοσμάς Καλόβρυση	7	Βρόϊκος Στεφ. Κόνιτσα	20
Γλυκός Γιάννης Δίστρατο	10	Παπαχαρίσης Σπυρ. Κόνιτσα	10
Ντάφλος Χρ. Αητόπετρα	7	Ιερ. Οικονόμου Αθαν. Κόνιτσα	10
Κίτσιου Ευδοκία Πηγή	7	Γαϊτανίδης Ι. Πρ. Κόνιτσα	10
Αδάμος Κώστας Ζέρμα	14	Νίτσας Θωμάς, Κόνιτσα	10
Τσούτσιος Γιάννης Λαγκάδα	10	Μπέτσης Νικ. Κόνιτσα	10
Μπληθικιώτης Κων., Λαγκάδα	10	Ζιακόπουλος Αποστ., Κόνιτσα	10
Ζώη Ελένη Κόνιτσα	20		

ΠΕΤΡΟΣ ΑΠ. ΠΑΠΑΝΩΤΗΣ

ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ ΠΑΡ. ΑΡΕΙΩ ΠΑΓΩ

Ομήρου 6, 2ος όροφος
ΑΘΗΝΑΙ Τ.Κ. 10564

Τηλ: 3242626
Τηλ: - Fax.: 3244988
Κιν. 094-676109

ΠΩΛΕΙΤΑΙ

Οικόπεδο στην Κ. Κόνιτσα
(δίπλα στον Παιδικό Σταθμό)
Πληροφορίες: **26550 22545**

ΕΥΗ ΣΚΟΥΡΤΗ- ΚΑΡΑΜΙΧΑΗΛΙΔΗ ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΟΣ

Δέχομαι: ΔΕΥΤΕΡΑ - ΤΡΙΤΗ - ΠΕΜΠΤΗ - ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
9-12 π.μ. και 5-8 μ.μ.

28ης ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 25
ΛΥΚΟΒΡΥΣΗ

Τηλ.: ΙΑΤΡ. 28.25.298
ΟΙΚ. 28.20.644

ΕΙΡΗΝΗ ΣΤΑΜΑΤΑΚΗ - ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΟΣ ΠΑΘΟΛΟΓΟΣ - ΚΑΡΔΙΟΛΟΓΟΣ
ΔΙΔΑΚΤΩΡ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΔΥΤ. ΒΕΡΟΛΙΝΟΥ
ΕΠΙΣΤ. ΣΥΝΕΡΓΑΣΤΗΣ ΤΟΥ "ΥΓΕΙΑ"

ΙΑΤΡΕΙΟ: ΘΕΜΙΔΟΣ 4 - 151 24 ΜΑΡΟΥΣΙ
ΟΙΚΙΑ ΦΛΟΙΑΣ 23 - 151 25 ΜΑΡΟΥΣΙ
ΔΕΧ. ΔΕΥΤ. - ΤΕΤ. - ΠΕΜΤ. 6-8 Μ.Μ.
ΜΕ ΡΑΝΤΕΒΟΥ

ΤΗΛ. ΙΑΤΡ. 61 22 823
ΤΗΛ. "ΥΓΕΙΑ" 68 27 940
ΤΗΛ. ΑΝΑΓΚΗΣ 36 47 021
ΟΙΚΙΑ - FAX 61 22 908
ΤΗΛ. ΚΙΝ. 091 392 273

ΛΟΓΙΣΤΙΚΑ - ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΑ

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΚΩΣΤΑΣ

Πτυχ. Πανεπ. Αθηνών

ΤΗΛ. 010-2759721 - 010-2691119
& 0974-491605 ΑΘΗΝΑ

ΝΤΑΣΤΑΜΑΝΗΣ ΣΤΑΥΡΟΣ

ΒΙΟΤΕΧΝΙΑ ΚΗΡΟΠΛΑΣΤΙΚΗΣ
ΚΕΡΙΑ - ΔΙΑΚΟΣΜΗΤΙΚΕΣ ΛΑΜΠΑΔΕΣ
ΠΩΛΗΣΗ ΧΟΝΤΡΙΚΗ - ΛΙΑΝΙΚΗ

ΤΡΑΤΟ ΚΟΝΙΤΣΑΣ ☎ Καταστ. 0655 24573
τητό 0974186455 Οικίας 06510 70282

Ενοικιαζόμενα δωμάτια με ατομικά
μπάνια και με ιδιωτικό πάρκιν

• Παραδοσιακό Στυλ

ΧΟΥΣΟΣ ΚΩΝ)ΝΟΣ

Τηλ. (0655) 23 2 88 Κόνιτσα

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΚΑΛΜΙΝΤΕΡΗΣ

ΚΕΙΡΟΥΡΓΟΣ ΟΡΘΟΠΕΔΙΚΟΣ
Τ. ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΣ

ST. MARIEN HOSPITAL - ΒΟΡΚΕΝ ΓΕΡΜΑΝΙΑΣ

ΙΑΤΡΕΙΟ: ΜΕΣΟΓΕΙΩΝ 421 Α
ΑΓΙΑΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ
ΤΗΛ. 63 90 019
ΚΙΝ. 094 5118 02

ΠΡΩΪ
"ΥΓΕΙΑ" ΤΗΛ. 68 27 940
ΟΙΚΙΑ : ΤΗΛ. 66 45 647

ΚΟΝΙΤΣΑ
ΣΥΝΕΡΓΕΙΟ :
ΔΟΜΙΚΩΝ
ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΑ

ΜΠΟΥΛΚΟΖΗΣ - ΦΟΡΤΩΤΕΣ ΤΣΑΠΕΣ
ΚΟΜΠΡΕΣΕΡ - ΓΡΑΔΑΡ - ΟΞΥΣΤΡΩΤΗΡΕΣ
ΚΑΙ ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΑ ΛΑΤΟΜΕΙΟΥ
ΗΛΕΚΤΡΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ - ΣΥΓΚΡΕΤΕΣ ΓΕΝΙΚΩΣ

ΣΩΤ. ΛΩΤΟΣ & Β. ΧΑΙΖΗΜΕΛΕΤΙΟΥ
ΑΝΤΙΓΩΝΗΣ 10 ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΠΕΔΑΤΩΝΟΣ
ΤΗΛ 51 78315

Επιπλοτεχνική

- ΕΝΤΟΙΧΙΖΟΜΕΝΕΣ ΚΟΥΖΙΝΕΣ
- ΕΠΙΠΛΑ ΜΠΑΝΙΟΥ
- ΝΤΟΥΛΑΠΕΣ

ΤΣΟΥΚΑΣ ΠΕΡΙΚΛΗΣ

ΤΗΛ.: 26510 66827 - Fax.: 26510 66837 Κιν.: 0977904181
Κάτω Νεοχωρόπουλο - Ιωάννινα

ΡΕΝΤΖΟΣ Π. ΓΕΩΡΓΙΟΣ

ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΟΣ

Δέχεται 9.30 - 7.30 μ.μ.

ΚΟΡΑΗ 8 (1ος όροφος) ΙΩΑΝΝΙΝΑ
ΤΗΛ.: 26510 39618 - 39817 ΚΙΝΗΤΟ 6974959732